

T.C.

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE GÜVENLİK ANABİLİM DALI

**TÜRKİYE'NİN ORGANİZE SUÇLULUKLA MÜCADELE
ANLAYIŞININ KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA
MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI VE EUROPOL İLİŞKİLERİ
ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ: 2005-2020**

Yüksek Lisans Tezi

Melike YILDIRIM KAYGILI

Çorum - 2023

**TÜRKİYE'NİN ORGANİZE SUÇLULUKLA MÜCADELE
ANLAYIŞININ KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA
MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI VE EUROPOL İLİŞKİLERİ
ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ:2005-2020**

Melike YILDIRIM KAYGILI

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Uluslararası İlişkiler ve Güvenlik Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. Veysel DİNLER

Çorum 2023

KABUL VE ONAY SAYFASI

Melike KAYGILI tarafından hazırlanan “Türkiye’nin Organize Suçlulukla Mücadele Anlayışının Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ve Europol İlişkileri Üzerinden Değerlendirilmesi: 2005-2020” adlı tez çalışması .. / .. / .... tarihinde jüri üyeleri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uluslararası İlişkiler ve Güvenlik Anabilim Dalında Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Tolga CANDAN

.....

Doç. Dr. Emre ÇITAK

.....

Doç. Dr. Veysel DİNLER

.....

Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulunun .../.../..... tarih ve ..... sayılı kararı ile .....’ın ..... Anabilim Dalında Yüksek Lisans/Doktora derecesi alması onanmıştır.

Prof. Dr. Muhammed Asif YOLDAŞ

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını beyan ederim.

Melike YILDIRIM KAYGILI

TÜRKİYE’NİN ORGANİZE SUÇLULUKLA MÜCADELE ANLAYIŞININ KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI VE EUROPOL İLİŞKİLERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ: 2005-2020

Melike YILDIRIM KAYGILI

ORCID:0000-0002-3321-6743

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Yüksek Lisans Tezi

Eylül 2023

ÖZET

Günümüzde organize suçlar ülkelere özgü suçlar olmaktan çıkmış, uluslararası ağlar sayesinde pek çok ülkeyi aynı anda ilgilendiren bir hal almıştır. Bu haliyle sınıraşan suçlar olarak nitelendirilen organize suçlar, içinde çok farklı suçları barındırmakta, suçu işleyenler teknolojiyi çok yakından takip etmekte ve her türlü teknik gelişme suç işlemek amacıyla kullanılabilir. Suç örgütlerinin geliştirdikleri ülkelerarası ağlar, bir ülkenin tek başına mücadelesini yetersiz kılmakta ve ülkelerarasında sıkı bir iş birliğini gerekli hale getirmektedir. Organize suçlarla mücadele alanında ülkelerarası iş birliğini sağlayan İnterpol’ün belli alanlarda yetersiz kalması, Avrupa Birliği’ni bölgesel bir polis örgütü kurmaya sevk etmiştir. Bu anlamda Europol, AB üyesi ve aday devletlerin üye olduğu ve üyeler arasında geniş bir iş birliğini gözeterek, birçok suç türü ile mücadele için kurulmuştur. Türkiye’de AB adaylık sürecinde Europol üyesi olmuş ve 2005’ten bu yana sıkı iş birliğini sürdürmeye devam etmiştir. Türkiye’nin organize suçları özel bir mücadele alanı kabul ederek, özel bir birimle mücadelesine devam etmesi ise 1981 yılında Kaçakçılık Daire Başkanlığı adıyla kurulması ve bu birimin 1995 yılında Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlığına

dönüştürülmesiyle olmuştur. Bu tezin amacı, Türkiye'nin organize suçlarla mücadelede Europol iş birliğinin etkililiğini tartışmaktır. Türkiye'nin Europol üyesi olduktan sonra organize suçla mücadelede stratejik anlamda ne gibi yenilikler yaptığı ve bunun sonuçları üzerine değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kavramlar: Europol, Emniyet Genel Müdürlüğü, Organize Suçlar, Uluslararası Polis İşbirliği, Avrupa Birliği

Bilim Kodu: 114111

**EVALUATION OF TURKEY'S UNDERSTANDING OF COMBATING ORGANIZED CRIME
THROUGH THE RELATIONS OF THE DIRECTORATE FOR COMBATING SMUGGLING AND
ORGANIZED CRIME AND EUROPOL: 2005-2020**

Melike YILDIRIM KAYGILI

ORCID: 0000-0002-3321-6743

HITIT UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL

Master of Science Philosophy Thesis

September 2023

ABSTRACT

Today, organized crimes are no longer country-specific crimes, but have become a concern for many countries at the same time through international networks. Organized crimes, which are described as transnational crimes, include many various crimes, those who commit the crime follow technology very closely and all kinds of technical developments can be used to commit crimes. International networks developed by criminal organizations make a country's struggle alone insufficient and require close cooperation between countries. The fact that Interpol, which provides cooperation between countries all over the world, is inadequate in certain areas has prompted the European Union to establish a regional police organization. In this sense, Europol is an organization to which EU member and candidate states are members and which organizes broad cooperation between members. Turkey became a member of Europol during the EU candidacy process and has been maintaining close cooperation since 2005. Turkey accepted organized crime as a special field of struggle and fought against it with a special unit, with the establishment of the Smuggling Department in 1981 and the transformation of this unit into the Smuggling and Organized Crime (KOM) Department in 1995. The aim of this thesis is to discuss the effectiveness of Europol cooperation in Turkey's

fight against organized crime. An evaluation will be made on what strategic innovations Turkey has made in the fight against organized crime after becoming a member of Europol and the results of this.

Key Terms: Europol, General Directorate of Police, Organized Crime, International Police Cooperation, European Union

Science Code: 114111

TEŞEKKÜR

Kıymetli akademik bilgileri ile gerek ders dnemimde gerekse tez dnemimde yardımlarını esirgemeyen hocam Doç. Dr. Emre ÇITAK' a teŐekkürü borç bilirim. Tezin hazırlanma ve yazım sürecinde emeklerini esirgemedен destek veren danıŐmanım Doç. Dr. Veysel DİNLER' e teŐekkürü ederim. Tez yazımım boyunca yanımda olan, zorluklar karşısında bana g veren abim Melih Yıldırım'a teŐekkürü ederim. Uzakta da olsa kalben varlığını her daim hissettiğim ve akademik anlamda sevgisiyle beni ayakta tutan, eŐim Jandarma Astsubay Kıdemli avuŐ Rafet KAYGILI 'ya teŐekkürü ederim. Maddi ve manevi anlamda omuzlarımdaki yükleri en aza indirerek, hayallerime her seferinde adım adım ulaŐtıđımı görerek sabırlı olmamı gtleyen, tezimin en büyük destekçisi ve ilham kaynağı olan babam Emekli Jandarma Kıdemli BaŐçavuŐ Mustafa YILDIRIM' a ve aileme teŐekkrlerimi sunarım.

Melike YILDIRIM KAYGILI

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xii
GRAFİK DİZİNİ	xiii
HARİTALAR DİZİNİ.....	xiv
KISALTMALAR	xv
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

ORGANİZE SUÇ: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE TARİHSEL SÜREÇ

1.1 Organize Suç Kavramı	4
1.1.1 Organize suç olgusu.....	4
1.1.2 Organize suçun tarihi gelişimi.....	8
1.1.3 Organize suç olgusuna getirilen tanımlamalar ve farklılıkları	11
1.1.4 Organize suçun temel özellikleri ve unsurları.....	14
1.2 Türkiye’de Organize Suç ve Suçluluk	18
1.2.1 Türk Hukukunda organize suç kavramına yönelik tanımlar.....	18
1.2.2 Türkiye’de organize suçların tarihsel gelişimi	20
1.2.3 Türkiye’de organize suç ve suçluların nedenleri.....	24
1.2.4 Türkiye’de organize suçların karakteristik özellikleri	26
1.2.5 Türkiye’de suç örgütlerinin işlediği suçlar.....	28

2.BÖLÜM

AVRUPA POLİS İŞ BİRLİĞİ TEŞKİLATI (EUROPOL) VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE BAĞLAMINDA FAALİYETLERİ

2.1. EUROPOL Tarihi ve Kuruluş Aşamaları.....	31
---	----

2.1.1. INTERPOL faaliyetinde İken Avrupa Polis Teşkilatı'na duyulan gereksinim	31
2.1.2 INTERPOL ve EUROPOL faaliyet alanlarındaki benzerlikler ve farklılıklar	32
2.1.3 EUROPOL kuruluş süreci	33
2.1.4 EUROPOL Sözleşmesi ve kuruluş aşaması.....	35
2.1.5 EUROPOL genişleme süreci	36
2.2. EUROPOL 'ün Faaliyet Alanına Giren Suç Türleri	41
2.2.1. Kaçakçılık ve organize suçluluk özelinde bir değerlendirme.....	43
2.2.2 Suç Değerlendirmesi Konusunda Önemli Raporlar	45
2.2.2.1 Ağır ve Organize Suçlar Tehdit Değerlendirmesi- SOCTA.....	46
2.2.2.2 İnternet Tabanlı Organize Suçlar Tehdit Değerlendirmesi-IOCTA.....	48
2.2.2.3 Terörizm Durum ve Eğilim Raporu-TE-SAT	48
2.3. EUROPOL 'ün Damga Vuran Örgütlü Suçlar Operasyonları.....	49
2.3.1 Taurus operasyonu.....	49
2.3.2 Shovel operasyonu.....	50
2.3.3 Operasyon Oakleaf	50
2.3.4 Archimedes operasyonu.....	51
2.3.5 Pollino operasyonu	51
2.3.6 Blue Amber operasyonu.....	51
2.3.7 Opson V operasyonu	52

3. BÖLÜM

TÜRK POLİS TEŞKİLATININ ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELESİ KAPSAMINDA EUROPOL İLİŞKİLERİ

3.1 EUROPOL-Türkiye İlişkileri, Organize Suçları Önlemede Ortak Kriterler Kriterleri ve Entegrasyonu Çalışmaları	53
3.1.1 EUROPOL ve Türkiye iş birliği aşamaları.....	53
3.1.2 INTERPOL-EUROPOL Dairesi Başkanlığı ve Türkiye temsilciği durumu	55
3.1.3 EUROPOL 'ün uluslararası alanda organize suçlarla mücadele bağlamında üye devletlere katkısı ve mücadele kriterleri.....	58
3.2 Önleyici Bir Kolluk Birimi Olarak Polisin Organize Suçları Önleme Faaliyetleri.....	60
3.2.1 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı (KOM).....	60
3.2.2 Organize suçla mücadele bağlamında Polis'in rolü.....	61
3.3 KOM Daire Başkanlığı Yıllık Faaliyet Raporlarının Analizi (2005-2020).....	62

3.3.1 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2005 Raporu	62
3.3.2 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2006 Raporu	65
3.3.3 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2007 Raporu	66
3.3.4 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2008 Raporu	68
3.3.5 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2009 Raporu	70
3.3.6 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2010 Raporu	72
3.3.7 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2011 Raporu	74
3.3.8 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2012 Raporu	76
3.3.9 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2013 Raporu	77
3.3.10 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2014 Raporu.....	79
3.3.11 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2015 Raporu.....	81
3.3.12 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2016 Raporu.....	83
3.3.13 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2017 Raporu.....	85
3.3.14 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2018 Raporu.....	86
3.3.15 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2019 Raporu.....	87
3.3.16 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2020 Raporu.....	90
3.4 TADOC Eğitim Programları ve Organize Suç ile Mücadelede Polise Katkısı	92
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	95
KAYNAKÇA.....	100

TABLolar DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 1.1 Organize Suçluluk Tanımlarında En Fazla Değınilen Unsurlar	12
Tablo 2.1 EUROPOL Üyesi Ülke ve Kurumlar (2020)	38
Tablo 2.2 Europol Tarafından Yapılan Operasyonel/Stratejik Anlaşmalar (1999-2004)	40
Tablo 2.3 Europol 2001-2004 Yılları Arasında Öncelik Verilen Suçlar Değıerlendirmesi	42
Tablo 3.1 2003-2007 Yılları Arasında Düzenlenen Operasyon ve Tutuklu Sayıları İle Ele Geçirilen Suç Araçları	67
Tablo 3.2 Güvenlik İş Birliğinin Bölge Bazında Dağılımı	73
Tablo 3.3 2013 Yılı İçerisinde Düzenlenen Faaliyetlerde Yer Alan Kuruluşlar	79

GRAFİK DİZİNİ

Grafik	Sayfa
Grafik 3.1. Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı Organizasyon Şeması.....	55
Grafik 3.2. İl Bazında Organize Suç Operasyonları (2005)	63
Grafik 3.3. 2006 Yılında Organize Suç Operasyonu Gerçekleştirilen 20 İl.....	65
Grafik 3.4. Bölgelere Göre Şüpheli ve Operasyon Sayıları	69
Grafik 3.5. Son Beş Yıl İçerisinde Düzenlenen Operasyonlar Sonucunda Şüpheli ve Tutuklu Sayılarının Sayısal Verileri	72
Grafik 3.6. 2012 Yılı Organize Suçluluk Operasyonlarında Suç Dağılımı	76
Grafik 3.7. 2013 Yılı İçerisinde Düzenlenen Faaliyetlerde Yer Alan Kuruluşlar	79
Grafik 3.8. Organize Suçlarla Mücadelede Son 5 Yıllık Şüpheli ve Operasyon Sayıları	85
Grafik 3.9. Organize Suç Operasyonları Kapsamında 2009 Yılında En Çok Rastlanan Suç Türü	87
Grafik 3.10. 2019 Yılında Silah ve Mühimmat Kaçakçılığı Operasyonunun En Fazla Düzenlendiği İller	89

HARİTALAR DİZİNİ

Harita	Sayfa
Harita 2.1. Europol' ün Yoğunlaştığı Bölgeler	47
Harita 3.1. Bölgelere Göre Operasyon ve Şüpheli Sayıları	70
Harita 3.2. Organize Suç Örgütü Operasyonlarında 2016 Yılı İllere Göre Dağılımı.....	84
Harita 3.3. Suç Örgütlerine Yönelik İl-Bölge Bazında Düzenlenen Operasyonlar	91

KISALTMALAR

Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
BM	Birleşmiş Milletler
INTERPOL	The International Criminal Police Organization
MİT	Milli İstihbarat Teşkilatı
KOMDB	Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı
EMCDDA	European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction
ECB	European Central Bank
WCO	World Customs Organisation
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
OLAF	European Anti-Fraud Office
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
TCK	Türk Ceza Kanunu
TADOC	Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi

GİRİŞ

Günümüzde organize suçlar devletlerin kendilerine özgü suçlar olmaktan çıkmış, uluslararası ağlar sayesinde pek çok devleti aynı anda ilgilendiren bir hal almıştır. Bu haliyle sınıraşan suçlar olarak nitelendirilmektedir. Örgütlü suçluluk, içinde çok farklı suçları barındırmakta, suçu işleyenler teknolojiyi çok yakından takip etmekte ve her türlü teknik ilerlemeyi suçta kullanabilmektedir. Ayrıca ülkelerarası diğer suç örgütleriyle irtibat halinde ve ortak çıkarlar doğrultusunda suç planlamaları bu tür suçlarla mücadeleyi zorlaştırmaktadır. Karmaşıklaşmış bir suç türü karşısında o suçlara özgü mücadele stratejilerinin geliştirilmesi kaçınılmazdır. Bir devletin kendine özgü mücadele yöntemi geliştirmesi de yeterli olmamakta, devletlerin ortak strateji ve iş birliğiyle hareket etmesi elzem hale gelmektedir.

Organize suç kavramı kriminoloji literatürüne 1920'li yıllarda yerleşmesine rağmen, suç türleri arasında tanımı en zor yapılan kavramdır. Organize ya da örgütlü suç failleri, diğer suç türleri ile karşılaştırıldığında oldukça karmaşık, faaliyetleri açısından tehlikeli ve her türlü meşru ya da meşru olmayan yollara başvurmaktan da kaçınmamaktadır. Karakteristik olarak çok yönlü, çeşitli suç türlerini içinde barındırarak rant elde etmeye çalışan, daha çok yasal görünüme sahip ancak yasadışı işler peşinde olan, grup halinde suç işleyen bir suç türü olarak organize suçlar bugün artık sınırların ötesine taşmaktadır. Bu da ülkelerin iş birliğini mecbur kılmaktadır.

Organize suçlarla mücadelenin, ülkesel anlamda yetersiz olacağını idrak eden ülkeler, ilk olarak somut şekilde Interpol ile polis iş birliğine sıcak bakmışlardır. İlk somut adım Interpol olarak tarihe geçmiştir. Öte yandan Interpol'ün hantal yapısı ve bazı suçları izleme dışı bırakması, Avrupa Birliğini bölgesel tedbir almak için harekete geçirmiştir. Avrupa Polis Teşkilatı (Europol) AB üyesi ve AB adayı devletlerarasında gerçekleştirilecek iş birliği için yola çıkmıştır. Avrupa ülkelerinin çoğunlukta olduğu bir örgüt olmasının ardında, Interpol benzeri bir kurum olması sebebiyle dünyada var olan ülkelerin ve en önemlisi Türkiye'nin dikkatini çeken bir güvenlik teşkilatı olmuştur. Türkiye AB ile üyelik müzakerelerini kapının ardında bırakarak, güvenlik politikasını bir adım daha ileriye götürmeyi hedeflemiş, bu bağlamda 2004 yılında Europol ile stratejik anlamda iş birliği için imza atmıştır.¹

Türkiye'de Europol ile oluşan stratejik iş birliği kapsamında Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı (KOMDB) özelinde ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün diğer birimleri ile sıcak temaslar kurulacağı beklentisi içerisine girmiştir. Çalışma konusu özelinde de KOM Daire Başkanlığı- Europol arasında organize suçlarla mücadele, silah ve mühimmat kaçakçılığına yönelik mücadele yöntemleri ve Europol 'ün sunacağı kriterlerle ve karşılıklı

---

¹ European Police Office ve The Republic Of Turkey, "Agreement On Cooperation Between The European Police Office And The Republic Of Turkey", 2000.

irtibata dayalı çalışmalarla ilerlenmesi beklenmiştir. AB-Türkiye ilişkilerinden de oldukça etkilenen bu stratejik anlaşma ile sağlanması beklenen EGM-Europol ilişkileri, KOM Daire Başkanlığı raporlarında da kamuoyu bilgisine yıllık veriler halinde sunulmuştur. İlk başta Europol mücadelesi içerisinde organize suçlulukla mücadele önemli bir yer edinirken, sonraki dönemlerde rapor verilerinde iş birliği alanında uyuşturucu suçlarıyla mücadelenin yer aldığı görülmektedir. Özetle Europol ortaklığından beklenen bilgi alışverişi, teknik destek, irtibat görevlileri temasları son dönemlerde minimum seviyeye inmiştir. Bu durumda Türkiye, uluslararası alanda polisiye mücadelesinde, Europol ile ilişkilerini geliştirmenin yollarını, AB ile üyelik müzakerelerini tekrar gözen geçirilmesi için yollara başvurmadan kaçınmamaktadır.

Bu çalışma öncelikle Emniyet Genel Müdürlüğü çatısı altında faaliyet gösteren, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın organize suçluluk özelinde 2005-2020 yılları arasındaki uygulamada ve organize suçların seyrindeki değişim karşısında yeterliliğini ele almaktadır. Aynı zamanda uluslararası iş birliği içerisinde olduğu Europol ile stratejik açıdan Türkiye'nin 15 yıllık süreçte değişimini anlatmayı hedeflemektedir. Daire Başkanlığı tarafından sunulan istatistiksel veriler, Türkiye'nin güvenlik politikaları çerçevesinde ortak olduğu ikili ya da çok taraflı anlaşmalar 15 yıllık süre içerisinde suçun seyrindeki değişimlerle değerlendirilecek, teknolojinin gelişmesiyle profesyonel hale gelen organize suçluluğun giderek artan ve her geçen gün kolaylaşan imkânlarına ket vuracak çalışmalar ve uluslararası anlamda iş birliğinin bu açıdan faydası sorgulanacaktır.

Bu çalışmanın temel varsayımı olan "Europol, Türkiye'ye organize suçlarla mücadele açısından beklenen katkıyı sağladı mı?" sorusu, çalışma boyunca ve sonunda gerekli araştırmalar ve raporlarında desteğiyle yanıtlanmaya çalışılacaktır. Europol ile Türkiye ilişkileri perspektifinden ele alınan çalışmalar irdelendiğinde, genellikle Europol'ün hukuki-siyasi boyutu ya da Türkiye ile başlayan stratejik anlaşması süresince olan ilişkileri ele alınmaktadır. Ancak Europol'ün polisiye yönünden bahsederken, AB ile olan siyasi yönü bir kenara bırakılmalı, Europol'ün mücadele alanları ve iş birliği içerisinde olduğu ülkelere olan katkıları da sorgulanmalıdır. Alana katkı sağlaması hedeflenen bu çalışma ile cevaplanması hedeflenen sorular şunlardır:

- Türkiye'nin genel Europol stratejisindeki yeri ve önemi nedir?
- Türkiye'nin güvenlik alanını önemsemesi sebebiyle kurulan bu iş birliğinden doğan olumlu ve olumsuz etkiler nelerdir?
- Dünya polisliği lakabıyla bilinen Interpol benzeri Europol'ün kurulmasına neden ihtiyaç duyulmuştur?
- Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ve Europol tam anlamıyla uyum sağlamış mıdır? Eğer sağlarsa Türk polis teşkilatına nasıl bir fayda sağlamıştır?

Bu çalışma boyunca Europol'ün kuruluş sözleşmesinde de belirttiği birçok mücadele alanından sadece organize suçluluk olgusu açısından değerlendirme yapılacaktır. Söz konusu bu değerlendirme ise genelden özele bir anlatımla betimleyici bir şekilde yapılacak olup, Europol ve Türkiye için organize suçluluk olgusunun ne anlam ifade ettiği üzerinde durulacaktır. Çalışmanın yöntemi metin analizidir. Organize suçlar alanında yapılan çalışmalara ilişkin literatür taraması yapılmış ayrıca Europol ve Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı (KOMDB) resmi internet sayfasından birçok rapora ulaşılmıştır. Çalışma boyunca birincil kaynakların kullanılmasına özen gösterilmiş, gerektiğinde ikincil kaynaklardan da istifade edilmiştir. Çalışmanın belirli bir yıl çerçevesinde sınırlandırılması ise Türkiye ve Europol için milat kabul edilen 2004 yılı stratejik antlaşmanın imzalanmasıdır. Bu sebeple organize suçluluk olgusu temelinde, rapor, makale, alana dair yazılmış tezler, kanunlar ışığında 15 yıllık polisiye iş birliği ele alınmıştır.

Çalışmanın ilk bölümünde organize suçun tanımına yer verilecektir. Uluslararası alanda kabul gören tanımlar ve Türkiye açısından organize suçluluğun tanımları irdelenerek, organize suçun karakteristik özelliklerine değinilecektir. Çalışmanın anahtar kelimesi olan organize suç kavramı, tarihsel anlamda ortaya çıkış sürecine değinilerek Türkiye açısından tarihsel anlamda seyri sunulacaktır. Organize suçların özellikle Türkiye' de ortaya çıkış nedenleri irdelenerek, tipik anlamda Türkiye' de görülen suç türlerine değinilecektir.

İkinci bölümde ise Europol'ün uluslararası alanda kurulmasının amacı, aynı alanda benzer suç faaliyetleri ile mücadele konusunda Interpol bulurken ortaya çıkmasının sebepleri sunulacaktır. Europol'ün uluslararası alanda birçok ülke tarafından desteklenmesi ve kabul görmesini daha iyi anlamak amacıyla tarihsel gelişimi ve kuruluş aşamasından bahsedilecektir. Özellikle organize suçlarla mücadele alanı özelinde, uluslararası tanınan örgüt ve çetelerin ağlarını istihbarat bilgisi ile çökerterek operasyonel anlamda damga vuran mücadeleciler yönünde değerlendirme yapılmaktadır. Suç değerlendirme aşamasında yayınlanan SOCTA, IOCTA ve TE-SAT gibi farklı suç alanlarında küresel ölçekte alınan bilgiler doğrultusunda katkısına değinilmektedir. Son olarak Türkiye'nin, Europol ile entegrasyon sürecinde karşılaştığı sorunlar, Türk Emniyet Teşkilatı'nın uyum süreci ele alınmaktadır.

Son bölümde ise Emniyet Genel Müdürlüğü içerisinde yer alan KOM Daire Başkanlığı'nın organize suçlarla mücadelede eğitimler desteklenen uzman personeli sayesinde mücadele kriterleri vurgulanacaktır. Daha çok kolluk personeli açısından etkili olabilecek, uluslararası alanda da diğer ülkenin kolluk personeline katkı sağlayacak TADOC eğitimlerinin önemi tartışılacaktır.

Sonuç ve değerlendirme kısmında ise Türkiye'nin Emniyet Genel Müdürlüğü'nce karar verilen politikaların uygulanmasında ve irtibat görevlileri sayesinde uluslararası kuruluşlarla aktif temas kurulmasının ülkeye olumlu olumsuz açıdan değerlendirmesi yapılacaktır.

1. BÖLÜM

ORGANİZE SUÇ: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE TARİHSEL SÜREÇ

1.1 Organize Suç Kavramı

Organize suç kavramını tanımlarken, organize suç olgusuna, bu suçun tarihsel gelişimine ve bu suçun temel özelliklerine bakmakta fayda vardır.

1.1.1 Organize suç olgusu

Suç kavramı şüphesiz ki insanlık tarihinin başlangıcından bu yana var olan, ülkeleri ise birçok yönden olumsuz etkileyen bir kavram olarak gelişim göstermiştir. Farklı topraklarda, farklı toplumlarda meydana geldiğinden, zaman içerisinde sosyal, ekonomik ve siyasi yönden açıklanmaya çalışılmıştır. Suç olgusuna sebep olan birçok faktör bulunurken, kavramı ele alan bilim dalları da tam olarak anlaşılır ve üzerinde karara varılan bir tanımlı kabul edememiştir. Örneğin suç konusu üzerinde çalışmalar yapan başta kriminologlar, sonrasında hukukçular ve sosyologlar kavramı kendi alanlarına göre yorumlamıştır. Ancak suç olgusunun başlı başına karmaşık yapısı, her alanın kendi yorumuna açık hale gelerek, günümüze kadar evrim geçirerek gelmeyi başarmıştır.²

Modern kriminoloji suça farklı açılardan bakarak tanımlamalarda bulunmuştur. Söz konusu bu bakış açıları; yasal, siyasal, sosyolojik ve psikolojiktir. Yasal açıdan değerlendirilen suç hepimizin tahmin edeceği gibi belirlenen kuralların ihlal edilmesinden kaynaklanmaktadır. Siyasal açıdan değerlendirilen suç ise yasaya birtakım güç elde etmiş kişi ya da kişiler tarafından konumlandırılan ancak kabullenilmek istenmeyen yasal olmayan yollardan etkilenmesini ifade etmektedir. Sosyolojik bakış açısı ise insanın içgüdüsel ve akıl saiki ile meydana gelen suç eğilimlerini topluma karşı bir tehdit olduğuna değinerek, baskılanması gereken bir davranış olarak tanımlarlar. Psikolojik bakış açısı ise çoğunlukla suçun davranışsal bir kötülük olduğuna değinmektedir. Çağdaş kriminolojinin 4 açıdan ele aldığı bu suç tanımlama çabası da göstermektedir ki tek ve kabul edilebilir bir tanımın varlığından söz etmek ve ileriki dönemlerde edebilmek oldukça zordur.³

Geçmişten bu yana toplumsal değişimlerden ve sonrasında oluşan adaptasyon süreçlerinden suç olgusu çatısı altına her geçen gün yeni bir başlık eklenmeye devam etmiştir. İnsanların suça yönelik girişimlerde bulunması sonucu birey temelli, gruplaşmaya dayalı veya örgütlü bir şekilde de suç işleyebilmiştir. Organize suçluluk denilen kavramda çoğunlukla gruplaşma ve

---

² Başak Sezgin Kiroğlu ve Sezgin Sezgin, "Türkiye'de Suçun Sosyo-Ekonomik Belirleyicileri", 3, sy 5 (2023): 291-92.

³ Tülin Günşen İçli, *Kriminoloji*, 11. bs (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 23-24.

sonrasında örgütlü grupların bir araya gelerek birçok saiki içinde barındırması ile ortaya çıkmıştır. Suçun bir türevi olan organize suçluluk kavramı sık sık kullanılmasına karşın, tanımını oldukça ihtilafli hal almıştır.

Literatürde organize suç tanımları incelendiğinde, ortak bir tanıma ulaşmak zordur. Kavramın tanımlanmasında ülkesel ve hatta bölgesel değişiklikler görülmektedir. Ayrıca tanım yapanın çalışma alanı, örneğin kriminoloji veya hukuk, tanımın yapılmasında farklı perspektiften bakılmasına neden olmaktadır. Nitekim güncel alan çalışmalarına yoğun olarak konu olan organize suçluluk, suç örgütlerinin ortaya çıkışı, örgütlerin faaliyetlerine katkı sağlayan dinamiklerin çeşitliliği, suç örgütlerinin kullandıkları usul, esas ve yöntemlerin farklılığından kaynaklı karmaşık ve geniş boyutlu bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Organize suç ile ilgili çalışmalarda çoğunlukla “organize suç” ya da “organize suçluluk” terimleri birbirine ikame olarak kullanılmaktadır. Oysaki her iki terim arasında bir farklılık söz konusudur. Suç daha çok birey temelli bir kavram iken,⁴ organize suçluluk ise birçok suçu türünü içeren daha kapsamlı bir terimdir.⁵ Suçun kendi başına ihtilafli bir karaktere sahip olması, suç adı altında ortaya çıkan türlerinden de bu noktada ayrıştırılması ve doğru kullanılması açısından ayırt edilmesi gereken önemli bir konudur. Bu nedende araştırma boyunca daha doğru bir ifade olduğundan dolayı “organize suçluluk kavramı” kullanılacaktır.

Organize suç ile birbirine çok yakın olan bazı kavramlardan bahsetmek mümkündür. İlk olarak organize suç kavramı ile bağdaştırılan “mafya”, köken bakımından Sicilya’ya uzanır. Sicilyalıların birbirleriyle yardımlaşma içgüdüsüyle hareket etmesi, karşı tarafın haklı ya da haksız olmasına bakmaksızın, ortak düşman benimseme çerçevesinde suç işlemek amaçlı örgütlenme olarak bilinir.⁶ 1920’lerde yeni yeni kullanılmaya ve ortaya çıkmaya başlayan organize suç kavramı ile mafya kavramı çoğu zaman aynı anlamda kullanılır.⁷ Kısacası mafya kavramı sadece Sicilya bölgesindeki kanunsuz ticaretten doğan organize suç grupları için kullanılırken, organize suçluluk kavramı dünyadaki bütün coğrafyalar içerisinde bulunan organize suç gruplarını ve girişimleri için kullanılmaktadır.⁸

---

⁴ Ümit Kocasakal, “Karapara Aklama Suçu” (Doktora Tezi, İstanbul, İ.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000), 42.

⁵ Muhammet Fırat, “Değişim Sürecinde Türkiye’de Organize Suçluluk Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* 4, sy 4 (2015): 949.

⁶ Mustafa Tören Yücel, *Türk Ceza Siyaseti ve Kriminolojisi*, 4. Bası, Türkiye Barolar Birliği Yayınları 126 (Ankara: Türkiye Barolar Birliği, 2007), 37.

⁷ O. James Finckenuer, *Mafia and Organized Crime: A Beginner’s Guide* (Oxford: Oneworld Publications, 2007), 37.

⁸ Venelin Terziev, Marin Petkov, ve Dragomir Krastev, “Eurojust Casework on Mafia-Type Criminal Organisations” 7, sy 19 (2021): 307.

İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın (KOMDB) Kaçakçılık Ve Organize Suç Terimleri Sözlüğünde mafya kavramı şu şekilde açıklanmıştır: ⁹

“En geniş anlamıyla, merkezi otoriteye karşı, yerel güç odaklarının direnişi; tüm özgürlüklerin kullanıldığı hukuki zeminin garantörü, kollayıcısı ve koruyucusu olan çağdaş devletin merkezi otoritesine karşı, yerel değerlere dayanarak bireysel çıkarları doğrultusunda direnen yerel güç odaklarının ortaya çıkardığı kapsamlı bir yasadışı sosyal organizasyon olarak tanımlanmaktadır.”

Mafya ve organize suç arasında bir ayırım söz konusudur. Erdem'e göre: “Bizde mafya ifadesi, günlük dilde organize suçluluk karşılığı olarak kullanılmakta ise de, organize suçluluk mafya ve benzer örgütleri de içine alan daha geniş bir anlama sahip olduğu için yanıltıcıdır” ¹⁰. Organize suç kavramı mafyaya göre daha geniş bir yelpazeyi içine almakta ve hitap etmektedir. Mafya daha küçük hatta yerel bir faaliyetle sınırlıdır. Öte yandan organize suçluluk, ulusaldan uluslararasına ve nihayetinde sınıraşan suçları kapsar.¹¹

Organize suç ve mafya bağlantısının geçmişten beri ilişkili olduğu bilinmektedir. Neticede mafya olgusunu tamamen organize suçluluk kavramı dışında tutmak oldukça zordur. Ancak mafya ve organize suçluluk mukayese edildiğinde mafyanın daha belirgin özellikleri dikkat çekmektedir:

- Mafya çoğunlukla sosyal ve ekonomik yapı üzerinden ilerler,
- Mafya devlet aygıtında yapılan ihale, sözleşme, imtiyaz, ruhsat ve nihayetinde ekonomik faaliyetlerin kendi elinde olmasını ister,
- Ticaret içeren herhangi bir işletmenin yönetimini ve işletmesini legal ya da illegal yollardan elde eder,
- Mafya kamu sağlığını ekonomik bütünlüğü ve sosyal yaşamın düzenini bozar,
- Mafya, kamu ortamında güvenliğin ve düzenin sağlanmasına engel olur.¹²

Organize suç olgusunun gelişimde bu olguya atfedilen tutarsız tanımlamalarla beraber yapılan yorumlar, toplumsal açıdan da mafya ve organize suç arasındaki ayırımın fark edilememesinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. 1896 yılında ABD'de yapılan bir araştırmada, organize suç olgusunda meydana gelen bu tanım tutarsızlığının “suç” kelimesi değil tam aksine

---

⁹ *Kaçakçılık ve Organize Suç Terimleri Sözlüğü*, (Ankara: TC. Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Yayınlar, 2002), 170.

¹⁰ Mustafa Ruhan Erdem, *Ceza Muhakemesinde Gizli Soruşturma Tedbirleri*, 1. bs (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2001), 36.

¹¹ Letizia Paoli, *Mafia Brotherhoods: Organized Crime Italian Style* (London: Oxford University Press, 2003).

¹² TADOC, *Kaçakçılık ve Organize Suçlar* (Ankara: İzgi Matbaacılık, 2004), 152.

“organize” kelimesinden kaynaklandığına dikkat çekilmiştir. ¹³Özellikle sosyal bilimcilerce çözülmeye çalışılan bu tartışmalı konu özünde bu iki kelimenin doğru anlaşılması ya da organize suç kavramına dair sınırların çizilerek muğlaklığın kaldırılması gerekmektedir.

Organize suçluluk kavramına değinmişken, küreselleşmenin de her alana dokunduğu gibi bu alanda da etkili olduğundan bahsetmek gerekmektedir. Bugün neredeyse her ülkede yasal veya illegal olarak kabul edilen organize suçluluk grubunun varlığından söz edilebilmektedir. Bu gruplar kimi zaman devletin göz yumduğu, kimi zamanda toplumun tepkisine göre devletin hareket etmesine göre palazlanmaya devam etmişlerdir. Toplumda neredeyse her alana sirayet eden küreselleşme, şüphesiz ki organize suçluluk alanına da sirayet etmiştir. Toplumsal anlamda olumsuz bir etkiyle insanların farklı kimliklere bürünmesini devşiren küreselleşme, organize suçluluk için tam tersi üyeleri açısından olumlu sonuçlar doğurmuştur. Çünkü küreselleşme ile organize suçluluk, uluslararası alanda ülkelere ve kurumlara zarar veren dev bir yapıya sahip olmuştur. Öyle ki uluslararası alanda söz hakkına sahip, güçlü bir ağ ve haberleşme ile organize suçluluk devletler için büyük tehdit haline gelmiştir. Özellikle uyuşturucu ticaretinin oldukça yaygınlaşması, uyuşturucu kullanımının okul çağlarındaki 8-9 yaşlarına kadar düşmesine sebep olmuştur. Keza kaçakçılık, insanların legal yollardan silahlanmasını sağlamış, silah kullanımı giderek artmış ve dünya indeksleri dikkate alındığında ise bireysel silahlanmada ruhsatlı veya ruhsatsız kullanımlarda Türkiye 35. Sırada yer almıştır.

Küreselleşme kavramı basit bir ifadeyle birçok ülkenin birbirleri arasında ilişkilerini artırmış, entegre olmalarını sağlamış bu bağlamda da sınırlardaki engeller tamamen kalkmıştır. Ülkeler arasında meydana gelen bu sınır tanımazlık ya da sınır geçirgenliği bazı olumlu sonuçlarla değerlendirilse de organize suçluluk açısından ülkelere yasadışı ticaret faaliyetleri ile mücadeleyi gerekli kılmıştır. Küreselleşme süreci ile organize suçluluğun bu derece ilerlemesi ve faaliyetlerine kaldığı yerden daha iyi şekilde devam etmesinin sebepleri şu şekilde açıklanmaktadır:¹⁴

- Küreselleşme süresince ülkeler arasındaki refah düzeyleri açısından, makas giderek daha çok aralanmıştır. Bunun sonucu olarak da zengin ülkeler daha fazla zengin, yoksul ülkelere daha fazla fakir hale gelmiştir.
- Küreselleşme ile yoksul ülkelerin refahının giderek kötüleşmesine bir çözüm olarak birtakım hamleler yapılmıştır. Örneğin özelleştirme, serbest piyasa ve liberalleşme politikaları bunlardan birkaçıdır. Ancak bu girişimler bir çözüm olmamış aksine durumu olduğundan daha kötü hale getirmiştir. Organize suçluluk grupları da böyle bir dengesizlik ortamından faydalanarak, kara para aklama ve emlak sektörüne giriş

---

¹³ Uğur Argün, “Küreselleşme Süreci Bağlamında Organize Suç Örgütlerindeki Değişimin Karşılaştırılmalı Analizi” (Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, 2013).

¹⁴ İdris Güçlü ve Halil Akbaş, *Suç Sosyolojisi*, 3. bs (Ankara: Gazi Kitabevi, 2023), 230-31.

yapmışlar ve rant elde etmişlerdir.

— Nüfusun giderek büyümesinin sonucu olarak başlayan göç hareketleri ile suç faaliyetlerinin artması kaçınılmaz hale gelmiştir. Öyle ki insanların uluslararası göç talebi, göçmen kaçakçılığı suçunda bir artışın meydana gelmesini tetiklemiştir. Göç eden kişilerin maddi anlamda gittikleri ülkede sıkıntı yaşamaları sonucu, organize suçluluk gruplarına katılmaları ise kaçınılmaz olmuştur. Kısacası bu göç hareketleri ile başlayan göçmen kaçakçılığı sorunu ileriki dönemlerde sınıraşan organize suçluluk gruplarına eleman kazandırma ya da bir diğer grubun kurulmasında tetikleyici unsur haline gelmiştir.

— Ekonominin oldukça karmaşık hale geldiği küreselleşme sürecinde, özellikler istihdam edilen işçilerin maddi açıdan farklı arayışlara girmesi sonucu, kısa yoldan gelir elde etme isteği, organize suçluluk gruplarına birer eleman olması ile sonuçlanmıştır.

— Yerelde yolsuzluk ve rüşvet ile faaliyetlerini kolayca elde eden organize grupların, küreselleşme ile sınıraşan bir faaliyette de aynı yöntemle ilerledikleri görülmüştür. Öyle ki bu faaliyetlerinin sonucunda adli anlamda meydana gelebilecek bir süreçten dahi sıyrılacak kadar işin ehli olmuşlardır.

— Küreselleşme ile sınırların ortadan kalkması, eğer abartı olmayacaksa en büyük sorun olan kolay ulaşılabilirlik şüphesiz organize suç gruplarına en büyük faydayı sağlamıştır. Ülkeler arasındaki bu sınır geçirgenliği ve kontrolsüzlüğü kaçakçılık ve insan ticareti suçları için adeta bir fırsat alanı haline gelmiştir.

Son olarak küreselleşme, yerelde veya genelde faaliyet gösteren bir organize suç grubunun iletişime geçmesinin imkânına mahal vermiş, küresel organize suç gruplarının faaliyetlerini kolaylaştırmıştır. Bu nedenle denilebilir ki sınıraşan organize suç grupları da bu ulaşılabilirlik sayesinde günümüzde sık sık karşımıza çıkar hale gelmiştir.

1.1.2 Organize suçun tarihi gelişimi

Tarihi bir seyir içerisinde organize suçluluk kavramının ile mafya arasında sıkı bağlantı olduğunu varsayarsak, mafyanın ortaya çıkışıyla birkaç farklı görüşe değinmek gerekir. İlk görüşe göre mafya, Sicilya'yı yönetmekte olan Normanlar'a karşı olarak başlatılan direnme ayaklanma üzerine 1282 yılında faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu ayaklanmalarda sürekli olarak kullanılan "**Morte Alla Francia Italia Anel** (Fransızlara ölüm, İtalya kükrüyor)" sloganını ise bugün hala halk arasında organize suçluluk olgusu yerine kullanılan MAFIA olgusunun türemesini sağlamıştır.¹⁵

---

¹⁵ Ömer Urhal, *Küreselleşen Dünyada Güvenlik* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2009), 436.

Bir başka görüşe göre Ferdinand önderliğinde uygulamaya konulan anayasaya karşı olanların "Carbonari" adlı bir örgüt kurmasıyla, örgüt üyelerinin içerisinde cumhuriyetçiler ve krallık yanlıları olarak iki çatışma meydana gelmiştir. Bunun bir sonucu olarak Cumhuriyetçi yanlısı olarak bilinen Guiseppe Mazzini'nin polisle yaşadığı çatışma sebebiyle Paris'e kaçması sonucu Kralın düşürülmesi amacıyla Sicilyalılarından yardım almaya çalışması ile sonuçlanmıştır. Kralı düşürme çabaları sonucunda ise "Mazzini Autorizza Furti Incendi Auenamenti (Mazzini Suç işlemeye Vekalet Veriyor)" sloganı sık sık mücadele boyunca kullanılmıştır. Yine bu sloganının da baş harfleri dikkate alındığında MAFIA kavramını oluşturduğu görülmektedir.¹⁶

Organize suçluluğun kökeni olarak kabul edilen mafya kavramı zaman içerisinde İtalya'ya yayılmış; 1930'lu yıllarla birlikte ABD'ye yapılan göçlerle ABD'de de etkisini sürdürmüştür.¹⁷ Yukarıda da bahsedildiği üzere mafya ve organize suçluluk kavramı hangi kaynağa başvurulursa karşımıza çıkacak olan bir terimdir. Ancak zaman içerisinde mafya kavramının değişimi ve gelişimi bağlamında değerlendirme yapılacak olursa, organize suç veya organize suçluluk kavramlarına gönderme yaptığı da açıktır.

Uluslararası alanda illegal yollardan rant elde etme yarışı yalnızca İtalyanlar ya da kökeni asıl olarak bilinmemekle beraber Carbonari örgütü ile sınırlı kalmamıştır. Örneğin Berlin Duvarı'nın yıkılmasından sonra baş gösteren Rus mafyası Organiztsya, Çinli Triadlar, Japonya'da Yakuza ve Boryoku, Arnavutluk'ta Yeni Kutsal Taç Birliği, Avrupa'da Euromafya, ABD'de Cosa Nostra, Kolombiya'da Pablo Escobar ve dahası dünya çapında yeraltı dünyasında ün kazanmış ve bu yarışın aktif katılımcılarından olmuşlardır.¹⁸ Suç endüstrisinde yasadışı çıkarların kokusunu alan bu organize suç örgütleri, dünya çapında ekonomik faaliyetlerden büyük gelir elde ederken, birçok gelişmiş ülkenin de gayri safi milli hasılasını dahi geride bırakarak küresel ekonomide anahtar rol oynamışlardır.¹⁹

Organize suçluluk kavramının ilk kez 1896 yılında ABD New York'ta Suç Önleme Derneği'nin yıllık olarak yayınlanan raporunda kullanıldığı iddia edilmektedir. Organize suç kavramına burada yapılan atıf, kamu görevlilerince korunan kumar ve fuhuş faaliyetleri bağlamında yapılmıştır.²⁰ 20. Yüzyılda ise bu anlamın tamamen dışına çıkarak, özellikle 1920'li yıllarda değişikliğe uğrayarak, yeni bir anlam kazanmıştır. 1940 yılına gelindiğinde bölgesel olarak görülen organize suç örgütleri, II. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla beraber hükümetin kısıtlayıcı

---

¹⁶ Ülke Deniz Arıboğan, *Globalleşme Senaryosunun Aktörleri* (İstanbul: Der Yayınları, 1996), 235.

¹⁷ Aykut Aydın, "Türkiye'de Organize Suçlar İçerisinde Narkotik Suçlarının Yeri ve Durumu" (Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2006), 23.

¹⁸ TADOC, *Kaçakçılık ve Organize Suçlar*, 153-57.

¹⁹ Sedat Güner, *Organize Suç Örgütleri Kara Para Ve Aklanması* (Ankara: Bilgi Yayınevi, 2003), 55.

²⁰ Cyrille Fijnaut ve Letizia Paoli, *Organised Crime in Europe: Concepts, Patterns and Control Policies in the European Union and Beyond* (Netherlands: Springer, 2004), 22.

politikalarından faydalanarak illegal ekonomik faaliyetlerin artmasına mahal vermiştir.²¹ II. Dünya Savaşı'nın bitmesinin ardından Soğuk Savaş'ın başlamasıyla dünyada dengeyi değiştirmiş ve odak noktasını bu yöne çekmiştir.

II. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle beraber dünya bloklara ayrılmıştır. Özellikle Avrupa ülkelerinde yaşanan ekonomik kriz nedeniyle çare arayışına girilmiştir. Bunun sonucu olarak da yabancı sermaye girişine izin verilen bir ekonomik politika belirlenmiş ancak çare olmaktan çok organize örgütlerin ve organize suçluluğun faaliyet alanının genişlemesine yol açmıştır.²²

Alkol yasaklarının olduğu ABD'de 1920'li yıllarda emniyet raporlarında atıf yapılan organize suçluluk kavramı, organize örgütlerin daha farklı türlerde suçlara karışmasıyla beraber, 1970'li yıllara gelindiğinde kriminoloji ve hukuk alanında gözde bir terim haline gelmiştir.²³ Organize suçluluğun tespitinin yapılmasında bu derece geç kalınmasının sebebi ise organize grupların kullandığı maskeleye ve alalama yöntemleri ile ilerleyebilme kabiliyetlerinden kaynaklanmaktadır. 1970'li yıllarda özellikle batı ülkeleri incelendiğinde organize suçluluğun, suçu kovuşturan makamlar tarafından yeni anlam kazandırıldığı ve mücadele bağlamında arayışa girdikleri görülmektedir.²⁴

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle kurulan yeni dünya düzeninde, küreselleşmenin de görülür etkileri birleşerek tam anlamıyla küresel bir güvenlik sorununu beraberinde getirmiştir. Organize suçluluk çatısı altında birleşen birçok suç, mikro düzeylerden makro düzeylere kadar ulaşmıştır. Küresel anlamda ortaya çıkan güvenlik açıklarını en aza indirmek isteyen devletler birçok uluslararası anlaşmalara imza atmış fakat sorunun çözülmesinde başarısız olmuşlardır. Organize suç örgütleri, küreselleşmeyi, faaliyet alanlarını genişletmek adına yeni bir arayış olarak benimsemişlerdir. Yani küreselleşme organize suçluluk için yayılcı faaliyetlerini sürdürmenin önünü açan bir gelişme olmuştur.²⁵

Başlangıçta yerel düzeyde kaçakçılık suçlarıyla anılan organize örgütler 21. Yüzyıla gelindiğinde örgütlerindeki iç dinamiğinde meydana gelen değişim ve suç türlerinin artması ile dünyayı ciddi tehditlerle karşı karşıya bırakmıştır. Profesyonellik ve ticari anlamda kazanç haline gelen bu suç türü günümüzde de tehlikeleri bakımından ciddiyetini korumakta ve dünya güvenliğini tehdit etmeye devam etmektedir.

---

²¹ Fikri Serhad Çokaklı, "Ekonomik Kriz ve Türkiyede Organize Suçlar" (Master's Thesis, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2020), 56.

²² Çokaklı, "Ekonomik Kriz ve Türkiyede Organize Suçlar", 56.

²³ Kocasakal, "Karapara Aklama Suçu", 43.

²⁴ Güner, *Organize Suç Örgütleri Kara Para ve Aklanması*, 49.

²⁵ UNODC, "The Globalization of Crime: A Transnational Organized Crime Threat Assessment" (United Nations Publications, 2010), 29.

1.1.3 Organize suç olgusuna getirilen tanımlamalar ve farklılıkları

Organize suçluluk kavramının birçok boyutu olması sebebiyle bu konuda tek bir tanıma ulaşmak kolay olmamıştır. Organize suçların hareket noktasını oluşturan siyasi, sosyal ve çoğu zaman ekonomik dinamikler vardır. Literatürde genel kabul gören bir tanıma ulaşılmamış olmasının diğer bir sebebi de insanlığın başladığı tarihten beri süregelen suç kavramının üzerinde uzlaşılmamış olmasıdır.²⁶ Ayrıca ceza kanunlarında ortak kabul görmüş bir tanımın yoksunluğu da başka bir nedendir. Disiplinlerin kendi değerleri ve amaçları çerçevesinde konuya yaklaşımları, organize suçluluğun diğer suç türleri ile karşılaştırıldığında daha karmaşık ve anlaşılması zor yapıya sahip olması, organize suçü teşkil eden grup ya da örgütlerin küresel anlamda meydana gelen ve etki eden olaylara karşı yeniden yapılanmaları hatta bu değişime dinamikleri açısından da tekrar uyum sağlamaları ortak bir tanımın literatüre kazandırılmasını giderek zorlaştırmıştır.²⁷

Sosyal bilimler alanında organize suçluluk kavramı irdelendiğinde ise, kriminoloji disiplini açısından popülaritesi yüksek, giderek önem arz eden ve bu özelliklerini korumaya devam eden kavram olarak karşımıza çıktığı söylenebilir. Organize suçluluk kavramının tanımlarına değinmeden, bu kavramın tanımında özellikle sosyal bilimcilerin değindiği başlıca unsurların 2005 yılında analizini yapan Albanese'nin tablosuna başvurmak doğru olacaktır. Tanımlamalarda ortak unsurlar üzerine çalışma yapan Albanese 11 unsurun çok kullanıldığına vurgu yapmıştır.

---

²⁶ Mahmut Koca ve İlhan Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 35.

²⁷ Erdem, *Ceza Muhakemesinde Gizli Soruşturma Tedbirleri*, 26.

Tablo 1.1. Organize Suçluluk Tanımlarında En Fazla Değınilen Unsurlar

Unsurlar	Bu unsurları kullanan Sosyal Bilimci Sayısı
Devam eden örgütlü hiyerarşik yapı	16
Suçtan maddi gelir elde etme saiki	13
Tehdit ve zor kullanma	12
Dokunulmazlığı artırmak için yolsuzluk eylemine başvurma	11
Halkın ihtiyaçlarını karşılıyor olma	7
Özel bir pazarda tekel oluşturma	6
Sınırlı üyelik	4
İdeolojik olmama	4
Uzmanlaşma	3
Gizliliğe önem verme	3
Detay plan hazırlama	2

Kaynak: E. Frank Hagan, ""Organized Crime and Organized Crime: Indeterminate Problems of Definition" *Trends in Organized Crime*, Vol. 9,(2006): 128.

Albanese'nin ortak kullanılan terimleri göz önünde bulundurulduğunda organize suçluluğa yönelik tanımlamalarda en çok değınilen üç noktanın genel olarak bütün tanımlarda sacayağını oluşturduğunu söylemek mümkündür. Son yıllarda yapılan çalışmalarda ise, organize suçluluk tanımlamalarında en fazla "Sınıraşan organize suçluluk" kavramı üzerinde durulmuştur. Suç türü olarak hizmet ettiği saikleri ve bunların doğurduğu sonuçların etkisi artık ulusal değil sınırlar ötesi bir zemine taşınmıştır. Öngörülemeyen bir hareket noktasına ulaşan organize suçluluk, dinamiklerini de bu doğrultuda yeniden reforme ederek faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir. Görüldüğü üzere ihtilafli bir alan olarak yerini alan bu paradigma, tamamen

ulusalın dışına çıkararak, problemin ne derecede ciddi algılanmasına da bağlı olarak her ülke açısından kamu politikası sorunu haline almıştır.

Kişiler, örgütler, kurumlar tarafından yapılan tanımlamalarda birçok ortak nokta varken aynı şekilde farklılaştığı noktalarda bulunmaktadır. Avrupa Konsey'ine göre organize suçluluğun tanımında, organize bir suçtan bahsedebilmek için olmazsa olmaz dört zorunlu husus vardır;

- 1) Organize bir örgütün suçundan bahsedebilmek için en az 3 kişinin varlığı,
- 2) Bu kişiler ya da grupların faaliyetlerinde devamlılık ve sürekliliğin arz ediyor olması,
- 3) Örgütün organize bir suçu işlerken belli bir amaca hizmet etmesi (çoğu zaman maddi kar),
- 4) Kişiler ya da grupların faaliyete geçtikleri amacın sonucunda ciddi bir suçun varlığından söz edilebilmelidir.

Organize suçluluktan bahsetmenin mümkün olabilmesi için dört kritere vurgu yapan Avrupa Konsey'i bu kriterlerin dışında da en az iki tane tercihe bağlı kriterin bulunması gerektiğinin üzerinde durmuştur.²⁸

Kurum ve örgütlerin tanımları irdelendiğinde, belirli bir ölçütün temel alınarak değerlendirme yapıldığı görülmektedir. Avrupa Konsey'i tanımına benzer şekilde ölçüt esaslı bir diğer tanım ise 1995 yılında Avrupa Birliği Uyuşturucu ve Organize Suçluluk grubu tarafından yapılmıştır. Bu tanıma göre 11 özellik üzerinde durulurken 1,5 ve 11 numaralı özelliklerin kesinlikle olması gerektiği gözetilerek, en az altı özellik olduğundan organize suçluluktan bahsetmenin mümkün olabileceğini savunulmuştur. Söz konusu özellikler sırasıyla şunlardır.²⁹

- 1) İki veya daha fazla kişi arasında işbirliği
- 2) Her birine ayrılmış özel görevler
- 3) Yeterince uzun ve belirsiz bir zaman süresince faaliyet gösterilmesi
- 4) Bir denetim ve disiplin mekanizması
- 5) Ağır birtakım suçları işlemek
- 6) Uluslararası düzeyde faaliyette bulunmak
- 7) Şiddet veya daha başka korkutma araçlarına başvurmak
- 8) Ticari bir yapı ya da tipte olmak
- 9) Karapara aklamak
- 10) Siyaset dünyası, medya, kamu yönetimi, yargı erki ve ekonomi üzerinde nüfuz sahibi olmak

---

²⁸ Tamara Makarenko, "The Ties That Bind": Uncovering the Relationship Between Organised Crime and Terrorism", içinde *Global Organized Crime: Trends and Developments*, ed. Dina Siegel, Henk van de Bunt, ve Damián Zaitch, Organize Suç Çalışmaları (Dordrecht: Springer Netherlands, 2003), 173, https://doi.org/10.1007/978-94-007-0985-0_17.

²⁹ Thierry Cretin, *Mafias Du Monde* (Paris: Puf, 1997), 138.

11) Maddi çıkar ya da güç için faaliyette bulunmak

Söz konusu özelliklerden en az altı maddeye sahip ve özellikle 1-5-11 maddelerini içeriyorsa bu gruplar ve yürüttükleri faaliyetler organize suçluluk olarak adlandırılır.³⁰

Organize suçluluk üzerine çalışmalar yapan gerek akademisyen gerek alan araştırmacıları ya da kanun koyucularında tanımlama girişimlerine değinilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda en çok kabul gören Amerikalı yazar Howard Abadinsky'nin organize suçluluk için alana kazandırdığı tanımla üzerinde durmak gerekmektedir. Abadinsky'e göre; "Organize suçlar; legal ve illegal yöntemlerle para ve gücü ele geçirmek maksadıyla, en az üç seviyeli (rütbeli) hiyerarşik bir yapı sergileyen ve belirli bir grup hiyerarşik disiplini hareket eden ancak ideolojik amaçlı olmayan kişilerin yapmış olduğu eylemlere denir".³¹ Reiners ise organize suçluluğu "sürekli, bilerek ve isteyerek işbölümü içinde olabildiğince hızlı yüksek kazançlara ulaşmak amacıyla, -genellikle modern altyapı olanaklarından yararlanarak-, suç işleyen fail gruplarıdır"³² şeklinde tanımlamaktadır. Gassin'e göre "hazırlanması ve gerçekleştirilmesi metodik bir organizasyon ile ortaya çıkan ve çoğunlukla faillerine zenginleşme yollarını sağlayan bir suç birimidir"³³ olarak tanımlamaktadır.

Organize suçluluk kavramını tanımlamada zorluklar karşısında bazı çalışmacılar organize suçluluk kavramını tanımlama konusunda ülkeleri bir kıstas olarak belirlemekte ve her ülkenin organize suçluluğa dair tanımlarını ayrı ayrı ele almaktadır. Neredeyse her ülkede organize suçluluktan bahsetmek mümkün olmakla birlikte ortaya çıkış nedeni ve hangi suçun, hangi ülkede kanunlar önünde organize suçluluk olarak belirtileceği konusu, ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Bunun nedeni ise organize suçluluk adı altında işlenen suçların global olarak faaliyet alanlarının oldukça geniş ve dünya çapında yaygın olduğu kanısındır. Ekonomik olarak kazanç sağlama ve belli bir otorite elde etme olduğundan faaliyet gösterdiği yer ve zamana göre organize suçluluk adı altında işlenen suç tipi değişim göstermektedir.

1.1.4 Organize suçun temel özellikleri ve unsurları

Organize suçluluk için yapılan birçok tanımlamadan yola çıkıldığında birbirinden ayrıldıkları noktalar olduğu gibi, birbirleri ile örtüşen yanlarının da olduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda bir suçun organize suçluluk olarak değerlendirilebilmesi ve diğer suç türlerinden ayrılabilmesi açısından alan çalışmacıları bu sorunu belirli kriterler ile değerlendirerek çözüm getirmişlerdir. Bu kriterlerin amacı ise organize suçluluğun tespit edilmesini kolaylaştırmaktır.

---

³⁰ E. Alper Güvel, *Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması*, 1. bs (Ankara: Roma Yayınları, 2004), 11-12.

³¹ Howard Abadinsky, *Organised Crime* (Boston: Cengage Learning, 2017).

³² Erdem, *Ceza Muhakemesinde Gizli Soruşturma Tedbirleri*, 25.

³³ Jacques Borricand, "Crime Organise Et Cooperation Europeenne", *Revue internationale de criminologie et de police technique*, 1992, 245.

Organize suçlar diğer suç türlerine nazaran daha hızlı değişim ve gelişim göstermektedir. Organize suç örgütünün içerisinde yer alan kişilerin herhangi bir değişim karşısında adaptasyon sürecinde zorlanmamalarının yanında iç yapılanmalarında kendilerine münhasır birtakım özellikleri taşımalarından kaynaklanmaktadır. Bu anlamda faaliyetler gösterdikleri organize suçluluk türleri yasalar ışığında illegal eylemler olarak kabul edilirken, değişen süreçlere hızlı bir şekilde eş zamanlı ayak uydurmaları meşru bir görüntü yaratmaktadır.

Günümüzde devlet aygıtını dahi tehdit eder görünen organize suçluluk, devlet otoritesi ile rekabet eder boyutlara ulaşmıştır. Şiddet ve tehdit organize suç gruplarının elde etmek istediği hedef karşısında en önemli araçlardır. Bu durum aynı zamanda karakteristik özellikleri açısından terörist olgusu ile karıştırılmaya mahal vermiştir. Ancak her iki grubunda eylemleri her ne kadar benzerlik gösterse de, terörist gruplar belirli ideolojik hedeflerle beslenirken, organize suç grupları amaç ve yöneldikleri hedef bakımından ayrılmaktadır.³⁴ Bir başka açıdan ise organize örgütün temelleri nerede olursa olsun, illegal girişimler yoluyla menfaat elde ederek, yükselişe geçtikleri bir alandır. Oysaki terörizm, şiddet eylemlerinin yanı sıra farklı ideolojiler ve dini temel alarak toplum üzerinde baskı, korku, yıldırma ile toplumsal anlamda kendilerine itaat edilmesini hedeflemektedir. Terör kavramının tekrar gözden geçirilmesini zorunlu hale getiren ABD’de ki 9/11 terör olaylarından sonrasında sınır ötesi organize suçlar ve sınır ötesi terörizm arasında ki ilişkinin de gözden geçirilmesini, bunların yanında her iki grup arasında birbirine hizmet ettiği fikrine de altyapı oluşturmuştur.³⁵

Uluslararası anlamda kabul edilebilecek ölçütlerin oluşturulması amacıyla 1996 yılında Avrupa Organize Suçlulukla Mücadele Çalışma Grubu, Almanya’nın Leipzig şehrinde bir araya gelmiştir. Bu toplantı sonrasında organize suçluluktan bahsedebilmek için birtakım ölçütler belirlenmiştir. Söz konusu ölçütler şu şekildedir:³⁶

- Belirli bir kazanç için bir araya gelen en az iki kişi ve kişilerin, kendi içlerinde sahip oldukları roller ve hiyerarşik bir yapının olması,
- Örgütte belirli rolleri olan elemanların faaliyetleri doğrultusunda kendi içyapılarında yaptırıma tabii olmaları,
- Çözüm noktasında daha hızlı sonuç elde edebilmek için kamu ve özel sektöre sızmaları,
- Faaliyet gösterdikleri alanlarda amaçlarını elde edebilmek için şiddete başvurmak,
- Organize örgütte yer alan faaliyetlerin ve suçların devamlılık arz etmesi,
- Örgütün ve üyelerin devamlılığını sağlamak için suç işleyerek elde ettikleri kazanç,

---

³⁴ TADOC, *Kaçakçılık ve Organize Suçlar*, 166-67.

³⁵ Urhal, *Küreselleşen Dünyada Güvenlik*, 456-62.

³⁶ Serkan Sazak, "Sınırötesi Organize Suçlarla Mücadelede ABD ve Türkiye Kıyaslaması: Federal Soruşturma Bürosu (FBI) ve Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)" (Doktora Tezi, Ankara, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, 2018), 18.

— Suç işleyerek elde edilen karaparanın aklanması için paravan firmaların kurulması.

Türkiye'nin de içine dahil olmak için senelerce çeşitli uyum süreçleri çerçevesinde çaba sarf ettiği Avrupa Birliği ise organize suçluluk için zorunlu ve opsiyonel olmak üzere iki grupta kriter belirlemiştir:³⁷

1- *Zorunlu Kriterler*

- Üç veya daha fazla kişinin işbirliği yapması
- Bir arada olma süresinin çok uzun veya belirli sürede planlanması,
- Kişilerin ağır suçlardan mahkûm veya şüpheli olması,
- Birlikte olma amaçlarının çoğu zaman kazanç veya güç elde etme için olması.

2- *Opsiyonel Kriterler*

- Örgütte faaliyet gösteren her üyenin belirli görev ve rollerini yerine getirmesi,
- Örgüt içerisinde sınırları belirlenmiş disiplin ve denetimin var olması,
- Korkutma veya yıldırma için amacıyla başvuru şiddet veya tehdit araçlarının kullanımı,
- Siyaseti, medyayı, kamu idarelerini, güvenlik güçlerini, yargıyı veya ekonomiyi yolsuzluk veya diğer yöntemleri kullanarak etkileme çabası,
- Ticari hava içerisinde yaratılan yapılanma görüntüsü,
- Çeşitli faaliyetler sonucu elde edilen karapara aklama faaliyetleri yönetimi,
- Uluslararası alanda faaliyet gerçekleştirme.

Organize suçluluğun belirlenmesi konusunda uluslararası anlamda en çok kabul gören kriterler bu şekildedir. Diğer yandan alan çalışmacısı olan Amerikalı organize suç çalışmalarıyla bilinen Abadinsky ise organize suçluluk değerlendirmesini sekiz özellik ile ele almıştır:³⁸

1-) *Bir ideolojiye bağlı değıllerdir:* Organize suçluluk için yapılan tanımlar göz önünde bulundurularak, söz konusu organize grupların bir ideoloji çerçevesinde bağlılık hissetmediğı, aksine odak noktalarının maddi açıdan sağlayacakları kazancın yanı sıra elde edecekleri güç olduğunu söylemek mümkündür. Bu anlamda grup içerisinde yer alan üyelerin birbirine olan bağlılığın temel nedeni de paradır. Öyle ki, organize suçluluk adı altında ortaya çıkan suç türleri incelendiğinde süreklilik arz eden bir alışverişin olduğu görülür. Böylece örgütün devamlılığı için sıcak para akışı sağlanır.

---

³⁷ Mahmut Cengiz, *Türkiye'de Mafya Tipi Organize Suçlar* (Ankara: EGM KOM Dairesi Başkanlığı Yayınları, 2005), 36.

³⁸ Abadinsky, *Organised Crime*, 6-8.

2-) *Örgüt içerisinde hiyerarşi vardır:* Örgüt içerisinde bir ast-üst ilişkisinin varlığı söz konusudur. Abadinsky'nin yorumu ise örgüt içerisinde dikey bir yapılanmanın yanı sıra en az üç daimî bir rütbenin (pozisyon) varlığıdır.³⁹

3-) *Üyelerin seçimi özel ve katılımı sınırlıdır:* Üyeler özenle seçilmesinin amacı, suç potansiyeline olan uygunluğu ile ilgilidir. Üyeler çoğunlukla ırk, akrabalık, köken ve hatta suç kaydının ayrımı göz önünde bulundurularak seçilir. Yani örgüt üye olmak isteyenleri belli kriterler doğrultusunda kabul etmektedir. Hatta bazen üyeliğe aday kişiler için örgütte kıdemli olan kişilerin kefil olması gerekebilir.

4-) *Devamlılık vardır:* Örgüt değişen yaşam koşulları çerçevesinde varlığını sürdürmesidir. Bu koşulların çeşitliliği ise ulusal ya da uluslararası anlamda değişir. Aynı zamanda örgüt üyeleri değişken olabilirken, örgütün faaliyetleri ve bu doğrultuda hayat idamesi devam etmektedir.

5-) *Faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde üyeler şiddete ve rüşvete başvurur:* Örgütün faaliyetleri doğrultusunda özenle seçilen üyeler sağladıkları potansiyel suç eğilimlerini bu tür faaliyetlerde göstermektedir. Yapılan faaliyetler yasadışı olduğundan örgüt üyeleri bunların üstesinden gelebilmek için çoğu zaman şiddet yolunu seçmektedir.

6-) *Örgüt üyeleri arasında paylaşılmış iş bölümü bulunur:* Örgüte alınan her üye organize suçluluk adı altında işlenen suçlarda uzmanlaşmıştır. Hem hiyerarşik bir yapılanmaya sahip olan örgütlerde hem de hiyerarşi olmayan örgüt türlerinde iş bölümü mevcuttur. Örgütün devamlılığı için önemli bir özelliktir.

7-) *Tekelciliğe önem verilir:* Organize suçluluğun motivasyonu olan kazanç ve güç ikilisi için, örgütün faaliyet gösterdiği alanda rekabet içerisine girmek istemezler. Böylece faaliyette buldukları alanlarda monopol anlamda güç kazanmaya devam ederler.

8-) *Yapılanmalarında belirlenmiş kuralları vardır:* Devlet ve özel sektör kurumlarında yer alan belirli yönetmelikler gibi üyelerin uyması gereken birtakım kuralların çerçevesi çizilmiştir. Bu çerçevede üyelerin uygunsuz davranışları karşısında verilecek cezalarda belirlenmiştir.

Organize suçluluğun faaliyet göstermeye başlaması üzerine örgüt içerisinde ve dışarısında ne gibi uygulamaların olduğu, faaliyetlerinin yasal kalıba sığdırılması ve bölgesinde monopol olmaya verdiği önemi, zemininde yer alan ve pik noktasına ulaşana kadar belli başlı hatta kalıplaşmış temel özellikler ve kriterlerle yürütüldüğü görülmektedir. Organize suçluluğun devam etmesi yani sürekli olması bu grupların elde edeceği kâr ile orantılı olduğundan örgüt üyelerinin faaliyetlerini yasal çerçevede gibi göstererek amaçlarına ulaşması dikkat edilen önemli örgüt kuralıdır.

---

³⁹ Erdem, *Ceza Muhakemesinde Gizli Soruşturma Tedbirleri*, 38-39.

1.2 Türkiye’de Organize Suç ve Suçluluk

1.2.1 Türk Hukukunda organize suç kavramına yönelik tanımlar

Türkiye’de organize suçluluk kavramı güvenlik ve kriminolojik ile ilgili alanlarda sıkça yer edinmiş ve tanımlanmaya çalışılmıştır. Kolluk faaliyetleri açısından değerlendirildiğinde ise konu bağlamı gereği KOM’un yayınladığı yıllık raporlar dikkate alındığında 1993 yılı itibariyle düzenli bir şekilde raporların organize suçluluk alanında veri olarak sunulduğu ve alan çalışmacıları için önemli bir kaynak olarak görülmektedir. Organize suçluluk adı altında yayınlanan raporlar 1993 yılında sadece uyuşturucu üzerine dikkat çekerken sonraki yıllarda kaçakçılık ve sahtecilik üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. 1999 yılı itibariyle ise organize suçluluk olarak ayrı bir başlığın raporlarda yer edindiğini söylemek mümkündür.

Organize suçluluğun bir başlık olarak ayrıca ele alındığı 1999 KOM raporunda organize suçluluk için genel anlamda tanım yapılarak, bu suçun özelliklerinden bahsedilmiştir. 1999 raporuna göre, kısa sürede daha fazla para elde etmeyi amaçlayan bu doğrultu da sosyal, ekonomik ve siyasi anlamda mekanizmaların zarar göreceği ve sarsılacağı faaliyetler ile şiddet ve tehdit yolu bir süreklilik yöntemini benimseyen haksız kazanç elde etme faaliyetleri olarak tanımlanmıştır⁴⁰

1999 yılında çıkarılan 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun 1. maddesinde ise organize suçluluğun faaliyet alanı, organize suçluluk olarak değerlendirilecek suç türleri konusunda açıklamalara yer verilmiştir. Bu kanun maddesine göre çıkar amacı güden suç örgütleri şu şekilde ele alınmıştır:⁴¹

“Doğrudan veya dolaylı biçimde bir kurumun, kuruluşun veya teşebbüsün yönetim ve denetimini ele geçirmek, kamu hizmetlerinde, basın ve yayın kuruluşları üzerinde, ihale imtiyaz ve ruhsat işlemlerinde nüfuz ve denetim elde etmek, ekonomik faaliyetlerde kartel ve tröst yaratmak, madde ve eşyanın azalmasını ve darlığını, fiyatların düşmesini veya artmasını temin etmek, kendilerine veya başkalarına haksız çıkar sağlamak, seçimlerde oy elde etmek veya seçimleri engellemek maksadıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak suretiyle yıldırma veya korkutma veya sindirme gücünü kullanarak suç işlemek için örgüt kuranlara veya örgütü yönetenlere veya örgüt adına faaliyette bulunanlara veya bilerek hizmet yüklenenlere sadece bu nedenle üç yıldan altı yıla kadar; örgüte üye olanlara iki yıldan dört yıla kadar ağır hapis cezası verilir”

---

⁴⁰ KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele” (Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü, 2000), 72.

⁴¹ AYTEKİN GELERİ, “Organize Suçların Ortaya Çıkışı ve Gelişimi: İtalyan-Amerikan Mafyası Üzerine Bir Çalışma”, içinde Ankara Organize Suçlarla Mücadele ve Polis, (Seçkin Yayıncılık, 2003), 131.

2004 yılı ceza reformu sürecinde Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun ile 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. Örgütlü suç tanımı 2004 yılında kabul edilen 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na (TCK) alınmış, örgütlü suçlarla mücadele için özel kanundan vazgeçilerek, mücadele için gerekli tedbirler genel yargılama kanunu 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda düzenlenmiştir.

Suç işleme amacı güderek örgüt kurulması aynı zamanda TCK nezdinde 220. Maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddede özellikle örgüt kurmanın amaçları açısından birtakım ayrımlara değinilmiştir. 220. Maddeye göre suç işlemek amacıyla kurulan örgütlere uygulanacak hukuksal süreç ve yaptırımlar 8 fıkra ile ele alınmıştır:⁴²

- 1) Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir.
- 2) Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olanlar, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- 3) Örgütün silahlı olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza dörtte birinden yarısına kadar artırılır.
- 4) Örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur.
- 5) Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır.
- 6) Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca örgüte üye olmak suçundan da cezalandırılır. Örgüte üye olmak suçundan dolayı verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir. Bu fıkra hükmü sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır.
- 7) Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dâhil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir.
- 8) Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını

---

⁴² 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu 220. Madde.

yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Kanun maddesinde yer alan birinci fıkrada, örgütün nasıl ve hangi şartlarda oluştuğuna bağlı olarak birtakım suçlar çerçevesinde suç işlemek amacıyla örgüt kurmak ve yönetmek sonucunda hukuken uygulanacak yaptırım açıklanmaktadır. İkinci fıkrada ise kendi rızası ve isteği üzerine üye olan bireylerin, örgüt elemanı olması süreci sonucunda karşılaşacakları cezai yaptırım belirlenmiştir. Bireylerin eleman olarak kazanılması örgütün meşru olmayan yollara başvurusu halinde kobay olarak kullanılması açısından, örgüte katılım hiç de zor olmayacaktır. Üçüncü fıkrada ise ilk iki fıkra kapsamında verilen suçların, örgüt içerisinde silah kullanımının olması durumunda daha fazla olacağına işaret etmektedir. Organize örgütler amaçlarına ulaşmaları noktasında araç olarak kullandıkları silah, cezai düzeyde daha fazla yaptırım ile sonuçlanmaktadır. Üçüncü fıkra ise, örgütlü suç işlemenin sadece tek tip suç açısından değil örgüt içerisinde işlenen suç türlerinin hepsinden ayrı ayrı cezai işlem uygulanacağı vurgulanmaktadır. Benzer olarak beşinci fıkrada da örgüt üyeleri kurucu niteliği taşıdığı bu örgüt içerisinde hiyerarşik yapıda en üstte yer alan, her türlü sıkıntıda problem çözücü kişi olması nedeniyle diğer üyelerden farklı olarak bütün işlenen suçların faili olarak hukuki anlamda fail olarak sorumlu tutulacaktır. Altıncı fıkrada ise örgüt adına çalışmasına rağmen, örgüt üyeliği bulunmayan kişinin hem örgüt üyesi olma hem de işlediği suçlardan sorumlu tutulacağı açıklanmaktadır. Yedinci fıkra ise altıncı fıkra ile benzerlik göstermekte olup, örgüte yardım ve yataklıkta bulunan ancak üyeliği olmayan kişi veya kişilerin üye olarak ele alınması gerekliliğine değinmektedir. Son olarak kamuoyunda örgütün faaliyetlerinin yasalmış gibi propaganda ile tanıtılması ya da iyimser şekilde olduğunun gösterilmesi sekizinci fıkra kapsamında cezalandırılacağına dikkat çekilmektedir.

Yargılama hukuku bakımında organize suçların yargılanması toplu suçtur. 5271 sayılı CMK'nin 2/1-k maddesinde şöyle tanımlanmaktadır: "Toplu suç: Aralarında iştirak iradesi bulunmasa da üç veya daha fazla kişi tarafından işlenen suçtu ifade eder." 4422 sayılı kanunda çıkar amaçlı suç örgütleriyle mücadele amacıyla getirilen "telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması", "gizli soruşturmacı görevlendirmesi" ve "teknik araçlarla izleme" gibi koruma tedbirleri CMK'de yeniden düzenlenmiştir.

1.2.2 Türkiye'de organize suçların tarihsel gelişimi

Türkiye'de, organize suçluluk tarihinin başlangıç noktası bakımından farklı görüşler söz konusudur. Genel kabul gören kanı, Türkiye tarihinde Osmanlı döneminden itibaren organize suçluluğun var olduğudur. Özellikle otoriteye karşı bir zarar verme amacı güden ve daha çok mafya olarak tabir edilen grupların varlığından meydana gelişmiştir. Organize suçluluğun Osmanlı Devleti döneminde seyri dikkate alındığında, kırsal kesimlerde eşkiyalık ve kabadayılık faaliyetlerine rastlanırken, şehir merkezlerinden ise külhanbeyliğine

rastlanmaktadır. Dönemin koşulları göz önünde bulundurulduğunda devlet otoritesinin birçok nedenden dolayı boş kalması, otorite için yarışacak yeni aktörlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. *Kabadayılık ve külhanbeyliğinden* türeyen “Baba” olgusunun cumhuriyet döneminde takip ettiği ve bu kişilerin halk arasında kahraman ilan edildiği öne sürülebilir.⁴³

Cumhuriyet döneminde organize suçlara yönelik ilk kanun 1929 tarih ve 1510 sayılı Kaçakçılığın Men'i ve Takibi Hakkında Kanun kabul edilebilir. 1932 yılına kadar uygulanan bu kanun 1932 tarih ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır. Dönemin ihtiyaçlarına göre hazırlanan ve defalarca değişikliğe uğrayan bu kanun 2003 yılına kadar yürürlükte kalmıştır.

1960'lı yılların sonuna doğru gelindiğinde kabadayılık olarak adlandırılan faaliyetler artık gruplaşmaya giderek organize suçluluğun oluşumuna zemin hazırlamış ve suç örgütlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Örgütlemeye giden süreçte Türkiye'den Avrupa'ya bir göç dalgası başlamıştır. Böyle bir ortamda, bir tarafta Avrupa'da çok da iyi şartlarda olmayan işleri yapmayı kabul ederek gidenler, diğer yanda da geride kalanların çoğunlukla kolay ve hızlı yöntemlerle maddi açıdan yasal olmayan zenginleşme faaliyetlerinin arttığı görülmektedir.⁴⁴ 1965 yılından başlayarak günümüze kadar ülke gündeminde yer edinen, aynı dönemde meydana gelen ekonomik ve siyasi istikrarsızlıklarla at başı giden organize suçluluk Türkiye tarihini her dönemde meşgul etmiştir.⁴⁵

1970'li yıllardan itibaren organize suçluluk faaliyetleri daha da ilerlemiş ve uluslararası organize suç gruplarıyla belirli noktalarda iletişime geçilerek özellikle silah kaçaklığı ve karaborsacılığın yayılmasında etkili olmuştur. 1970'li yıllarda organize suçluluğun yayılmasına neden olan birçok etmen bulunmaktadır. Devletin zayıflayan otoritesi, ülkede organize suçluluk ile eş zamanlı artan terör faaliyetleri, koalisyon hükümetlerinin varlığı ve belirlenemeyen devlet politikalarında meydana gelen karmaşıklıklar, demografik yapıda meydana gelen köyden kente göç dalgası gibi en etkili etmenler, ön sırada yer almaktadır.⁴⁶ Yine bu dönemde değinilmesi gereken ve oldukça önem arz eden Türkiye'nin Kıbrıs'a asker çıkartması ile BM'nin ABD'nin isteği üzerine aldırıldığı geniş çaplı ambargonun uygulanması ülkede ekonomik bir krizi beraberinde getirmiştir. Bu ambargo ile organize suç grupları yeni bir fırsat yakalarken, toplumda ambargonun etkileri çok daha sonra hissedilmiştir. Devlete ait döviz rezervleri tükenmeye yüz tutmuş, maddi anlamda ülke muhtaç hale gelmiştir.⁴⁷

---

⁴³ Ahmet Fazıl Özsoylu, *Yeraltı Ekonomisi*, (Ankara: Akçağ Yayınları, 2000), 10-11.

⁴⁴ Tülin Günşen İçli, *Kriminoloji*, (Ankara: Martı Kitap ve Yayınevi, 2004), 268.

⁴⁵ Murat Çulcu, *Derin Suçun Küresel Otoritesi* (İstanbul: E Yayınları, 2008), 19.

⁴⁶ Güner, *Organize Suç Örgütleri Kara Para Ve Aklanması*, 68.

⁴⁷ Çulcu, *Derin Suçun Küresel Otoritesi*, 114-16.

1980'li yıllarda organize suçluluk grupları, faaliyetleri doğrultusunda yeni yöntem ve teknikler kullanmaya başladıkları görülmektedir. Özal döneminde rastlayan, ekonomi temelinde alınan yeni kararlar ile birlikte organize suçluluğun dönem itibariyle en fazla gelir sağladığı karaborsa faaliyetlerini oldukça zarara uğratmıştır. Alınan bu ekonomik kararlar organize suçluluk faaliyetlerini sekteye uğratsa da içinde buldukları yeni ekonomik döneme adaptasyon sürecinde sıkıntı yaşamadıkları gözlenmiştir.⁴⁸ Bu ekonomik reformda gözetilen, ihracatı artırma hedeflerinden yararlanarak ülkeye illegal yollardan döviz getirerek kara para aklama dönemi başlamış ve bunun yanı sıra terör örgütleri ile iş birliği yaparak para kazandığı silah kaçakçılığının yerini de altın kaçakçılığı almıştır.⁴⁹

1980'li yıllarda organize örgütlerin yeni sürece adaptasyonu bir toplantıyı beraberinde getirmiştir. Öyle ki, Bulgaristan Sofya'da "Babalar Toplantısı" yapılmıştır. Söz konusu toplantı yeraltı dünyası açısından oldukça eşsiz ve nadir rastlanılan bir durumdur. Katılanlar arasında ise Türkiye'de mafya olarak adlandırılan ve çoğunlukla Laz (Karadenizli) ve Türklerden oluşan grupların mafya babaları iştirak etmiştir. 1980 yılının sonlarında ise Türk Dünyası birçok tarzda yeraltı dünyasında yer alan mafya babaları ve onların emsalleri ile anılarak otorite kurmaya çalışılmıştır.⁵⁰ 1986 yılında Türkiye iktisadi anlamda bir kriz dönemindedir. Bu yıllarda organize suç gruplarının hedefi haline gelen Başbakan Turgut Özal'a bir suikast girişiminde bulunulmuştur. Öte yandan PKK terör örgütünün gerçekleştirdiği eylem ve faaliyetler ülkenin yeni odak noktasını ve önemini terörle mücadeleye olarak belirlemiştir. Organize suçluluk bu dönemde terör örgütleri ile eş zamanlı baş göstermiş ve ülke gündemine oturmuştur. Ekonomik, siyasi, terör sorunuyla baş etmeye çalışan ülke üzerine organize suçluluk faaliyetlerinin de eklenmesiyle adeta kaos ortamına dönmüştür.⁵¹

Yeni benimsenen liberal ekonomiye geçiş süreci çok sancılı olmuş ancak organize suçluluk faaliyetleri boşluktan faydalanmayı ihmal etmemiştir. Öyle ki bu yeni piyasaya ya da ekonomik sistemin geçiş sürecinde olumsuz etkilenen birçok şirket borçları sebebiyle iflasa sürüklenirken ve alacakları paranın yavaş gelmesi sebebiyle organize suç örgütlerinin aracılığıyla hızlandırmaya çalışmışlardır. Yeni alanda faaliyete başlayan örgütler ise zor ve şiddet yoluna başvurarak, şirketlerin alacak olduğu meblağı belli komisyon karşılığında yarıdan daha hızlı tahsil eder hale gelmiştir.⁵²

---

⁴⁸ KOMDB, "Organize Suçlarla Mücadele", içinde *Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele*, 5. Baskı (Ankara: EGM-KOMDB Yayınları, 2007), 182.

⁴⁹ Halil Yılmaz, "Organize Suç ve Ceza Adaleti Sistemi", (Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Asayis Daire Başkanlığı, 1998), 161.

⁵⁰ Atilla Akar, *MAFYA:Yer Altının Kriminal Efendileri* (İstanbul: Timaş Yayınları, 2008), 418-19.

⁵¹ Çulcu, *Derin Suçun Küresel Otoritesi*, 115,116.

⁵² Güner, *Organize Suç Örgütleri Kara Para ve Aklanması*, 70.

1990'lı yıllara doğru organize suçluluğun faaliyet alanları oldukça genişlemiştir. Ancak Türkiye'nin yoğun bir şekilde gündemini meşgul eden terörle mücadele kapsamında da organize suçluluk ikinci planda kalmıştır. 1996 yılında kısaca Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun⁵³ olarak bilinen 4208 sayılı kanun çıkarılmıştır. Bu dönemde Maliye ve Emniyet Teşkilatında da yeni birimler oluşturularak, organize suçlarla daha etkin hukuki mücadele yoluna gidilmiştir. Karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik olarak Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) oluşturulmuştur. MASAK'ın temel görevi suç gelirlerinin aklanması alanındaki gelişmeler ile aklama suçunun önlenmesi ve ortaya çıkarılmasına yönelik yöntemler konusunda araştırmalar ve sektörel çalışmalar yaparak, önlemler geliştirmek, veri toplamak, toplanan verileri analiz etmek ve değerlendirmek, araştırma ve incelemeler yapmaktır.⁵⁴

Organize suçluluk olgusu 1996 yılında oldukça ses getiren Susurluk Olayı ile Türkiye gündeminde yer edinmiştir. Balıkesir'in Susurluk ilçesinde 3 Kasım 1996 günü saat 19.15 sularında içerisinde önemli isimlerin olduğu, Mercedes marka aracın seyir halinde iken kamyona çarpması ile olay başlamaktadır. Kaza sonucunda aracın içerisinde bulunan emniyet müdürü Hüseyin Kocadağ ve Mehmet Özbay kod adıyla bilinen, organize suçların "baba" isimlerinden Abdullah Çatlı ve birkaç isim daha hayatını kaybetmiştir.⁵⁵ Aslında her şey normal gözükse de bu olay sonucunda devlet-mafya-siyaset üçgeninin sır perdesi de aralanmıştır. Susurluk Kazası ya da diğer adıyla Susurluk Skandalı olarak Türkiye tarihine geçen bu olay organize suçluluk konusunda bir dönüm noktası haline gelmiştir. Ayrıca bu olay sonrasında derin devletin mafya ile olan ilişkisi yazılan üç MİT raporunda bulgular arasında yer almıştır.⁵⁶

Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı organize suçlulukla mücadele bağlamında 1995 yılında, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, güncel olarak 2022 yılında ise Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Başkanlığı adı altında toplanmıştır. Taşrada ise merkezde yer alan birime bağlı olarak Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubeleri açılmıştır.⁵⁷ Günümüzde 78 ilde KOM Şube Müdürlüğü yer alırken 44 ilçede ise KOM Grup Amirliği bulunurken Ankara, İstanbul ve İzmir'de de Şube Müdürlükleri faaliyet göstermektedir. 1993 yılı itibariyle yayınlanmaya başlayan KOM raporlarından da anlaşılacağı

---

⁵³ Kanununun tam adı: Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Kanunlar Tertip: 5 *Resmî Gazete* Tarihi: 19.11.1996 Sayısı: 22822 Kabul Tarihi: 13.11.1996.

⁵⁴ <https://masak.hmb.gov.tr/sunus>

⁵⁵ BBC News, "Abdullah Çatlı: Susurluk skandalı nedir, 3 Kasım 1996'daki trafik kazasının ardından neler yaşandı?", BBC News, 2022, Son Erişim Tarihi: 11 Mayıs 2023. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-57230730>.

⁵⁶ Enderhan Karakoç, "Basının Kamuoyunu Oluşturma Fonksiyonu (Örnek Olay: Susurluk)", *Selçuk İletişim* 2, Sy 2 (2002): 151-52.

⁵⁷ KOM, "Tarihçe ve Tanıtım", T.C İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, 2022, <https://www.egm.gov.tr/kom/baskanligimiz-tarihce-ve-tanitim>.

üzere organize suçlulukla etkin bir mücadele tam anlamıyla 2000'li yıllarla beraber başlamıştır. Sonuç itibariyle organize suçluluk uzun yıllardır var olmakla beraber, toplumun hemen hemen her döneminde ülkede meydana gelen olaylardan fırsat kollayarak kendilerine maddi anlamda kazanç sağlayacak faaliyetler yürütmüştür.⁵⁸

2006 yılında 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun kabulüyle 4208 sayılı kanunda çok önemli değişiklikler yapılmıştır. 4208 sayılı kanundaki suçlar TCK'nin "Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama" kenar başlıklı 282. Maddesinde yer verilmiştir. Mücadele esasları ise 5549 sayılı kanunda düzenlenmiştir. Bu kanununa dayanılarak çıkarılan *Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik* organize suçlarla mücadelede MASAK ve kolluk güçleri için en önemli hukuki dayanaktır. 2003 yılında 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu çıkarılarak, 71 yıldır uygulanan 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 4926 sayılı kanunun ömrü uzun olmamış ve 2007 yılında, kaçakçılık fiilleri ve yaptırımları ile kaçakçılığı önleme, izleme, araştırma usul ve esaslarını belirlemek amacıyla 5607 sayılı kanun çıkarılmasıyla 4926 SK yürürlükten kalkmıştır. Günümüzde organize suçlarla mücadele genel kolluk (Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik) dışında Gümrük Teşkilatı ve Maliye birimleriyle birlikte çok yönlü olarak yürütülmektedir.

1.2.3 Türkiye'de organize suç ve suçluların nedenleri

Türkiye'de organize suçluluk olgusu toplumu, sosyal hayatı, siyaseti, ekonomiyi ve daha sayılabilecek birçok alanı yoğun bir şekilde etkilemektedir. Türkiye'nin gelenek, örf ve adetlerine bağlı olan bir toplum olması organize suçluluğun Türk toplumunda daha hızlı yayılmasına zemin oluşturmaktadır. Türk toplumunda genel olarak birbirine tezat gibi görünen iki farklı anlayışın olduğunu ileri sürülebilir. Bunlardan ilki daha gelenekselci, diğeri modern diye adlandırılan gelenekselci anlayışın karşısındadır. Atıf gerekir. Kuşkusuz Türk toplumunda daha baskın olan yerel ya da gelenekselci düşünce ve onun oluşturduğu kurallar, toplumda yer alan ve herkes için geçerli olan kuralların önüne geçmektedir. Suç üzerine çalışmalar yürüten birçok araştırmacı gelenekselci düşünce ve onun uzantısı olan kuralların geçerli olduğu toplumlarda işlenen suçlar görmezden geldiğini ve suç davranışının giderek normalleştirildiğini ileri sürmektedir. Böyle bir ortamda da suç oranı giderek artmakta, yasal yerine illegal olan kabul görmektedir.⁵⁹ Organize suçluluk toplumsal yapıda bu şekilde tezahür ederken toplumun devletten beklentilerinden hızlı bir şekilde sonuç alamaması, birçok nedenden dolayı doğan yasal ve yargısal boşluk toplumda organize örgütlere fırsat vererek kendilerinin bu hakların savunucusu rolü oynamasına neden olmuştur.

---

⁵⁸ KOM.

⁵⁹ Mahmut Gökpınar, "Sosyal ve Kriminal Boyutlarıyla Organize Suç", *TBB Dergisi* 18, sy 60 (2005): 230-31.

1950'li yıllarda ülkemizde başlayan köyden kente göçler ve bunun sonucunda ortaya çıkan sanayileşme ya da düzensiz kentleşme olgusu organize suçluluk açısından bir artışa neden olmuştur. Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından ortaya konulan verilere göre 1975-1980 yılları arasında köyden kente göç edenlerin sayısı 610.067 iken, 1985-1995 yılları arasında 969.871 kişinin mevcutta köyden kente göç ettiği görülmektedir.⁶⁰ Yani denilebilir ki nüfusun neredeyse 1/3'ü düzensiz kentleşme olarak adlandırılan bir göç dalgası içerisinde yer almıştır.⁶¹ Ülkenin genel görünümü bu göçlerle beraber gecekondulaşmaya evrilmiştir. Yeni bir ortama her açıdan uyum sağlayabilmek için köyden kente göç eden kişi, kişiler ya da aileler maddi açıdan durumlarını iyileştirebilmek için başvurdukları yollardan biri de suç işlemek olmuştur. Sonuç olarak kontrolsüz şekilde yapılan göçler toplumda olumsuz sonuçlara yol açmıştır.⁶² Belli dönemlerde devlet otoritesinin zayıflaması, halkın taleplerinin çözümü yolunda üretken olamamasını beraberinde getirmiştir. Otoritede meydana gelen zafiyetleri çıkar amaçlı suç örgütleri fırsata dönüştürmüştür. Devlet kurumlarının işleyişindeki yetersizlik, çoğu zaman halkın hukuki taleplerini karşılamada yetersiz kalmıştır. Bu durum devlet ve toplum arasındaki güveni zedelerken, halkın taleplerinin daha hızlı çözümünü kendilerine gelir kaynağı edinen organize suç örgütleri açısından yeni bir faaliyet alanı oluşturmuştur.⁶³

Ülkemizde yoğun olarak 80'li yıllarla beraber başlayan terör faaliyetleri, kolluğun mücadele yönünü terörizme çevirerek, organize suçluluğu terörün perde arkasında bırakmıştır. Ülkenin yönünü değiştiren terörle mücadele konusu, organize suçluluğun eylemlerini daha rahat hareket ederek gerçekleştirmesi imkânı sunmuştur. Terörün toplumda oluşturduğu kaos ortamından, organize örgütler maddi açıdan imkân sağlayacağı birçok kaçakçılık faaliyetini sürdürerek getiri sağlamışlardır. Organize suç örgütleri kolluk tarafından odak noktası olmaktan çıkınca faaliyetlerini uluslararası suç gruplarıyla sürdürerek bu şekilde de rant ve güç elde etmeyi ihmal etmemiştir.

Organize suçluluk açısından değerlendirildiğinde örgüte üye olan kesimin çoğunluğunun eğitimsiz, bilinçsiz ve genellikle eğitimsiz ailelerden gelen kişiler olduğu görülmektedir. Çocuk ve ebeveyn ilişkisi burada ön plana çıkarken ebeveynin aldığı eğitim, çocuğuna yansıtacağı rol-model olma konusu da önemlidir. Eğitimden yoksun aile yapıları ise toplumda özellikle kriminolojik açıdan birçok probleme yol açmaktadır.⁶⁴Türk dizi veya filmlerinde tanıklık

---

⁶⁰ Ertuğrul Güreşçi, "Türkiye'de Köyden Kente Göç ve Düşündürdükleri", *Sosyo Ekonomi Dergisi*, C. 15, sy Özel sayı (2015): 129.

⁶¹ E. Murat Özgür, *Türkiye Nüfus Coğrafyası* (Ankara: GMC Basın Yayın, 1998), 38.

⁶² Fırat, "Değişim Sürecinde Türkiye'de Organize Suçluluk Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma", 960.

⁶³ Adil Serdar Saçan, *Ak Babalar Örgütü* (İstanbul: Birharf Yayınları, 2005), 102.

⁶⁴ Sergender Sezer, Orhan Kahya, ve Kasım Yıldırım, "Eğitim ve Suç Arasındaki İlişkinin Sosyolojik Analizi", *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, sy 2 (2022): 443-44.

edileceği üzere toplum kesimleri, cahil-eğitilmiş ya da zengin-fakir olarak en belirgin şekilde bu tarz ayrımlara yer vermektedir. Bu tarzda bir yaşam biçimini sorgulayan cahil ve fakir kesim ise para kazanmanın kısa yolunu tercih ederek organize suçluluk örgütlerinin birer üyesi olabilme potansiyeli taşıyan bireyler haline gelir. Bireyde meydana gelen bu tür sorgulama sonucunda hissedilen aidiyet toplumun birçok kesiminde yozlaşmayı meydana getirir.⁶⁵

Uluslararası alanda organize suçlarla mücadele etmek amacıyla kurulmuş olan, Global Initiative tarafından 2021 yılında yayınlanan “Küresel Organize Suç İndeksi”nde BM üyesi 193 ülke incelenmiştir. Bu indekse göre Türkiye 193 ülke arasından 12. sırada yer almıştır. Atıf gerekir. Sıralamaya konu olan ise ülkelerin 1-10 arasında organize suçluluk türleri üzerinden yapılan puanlamadır. Bu puanlama sonucunda ise Türkiye 6,89 puan alarak sıralamaya girmiştir. Kuruluş, pandemi sürecinin içinde olduğu iki yıl üzerinden değerlendirme yapıldığını vurgulayarak, organize suçluluğun bu dönemde daha fazla artış gösterdiğini de ileri sürmüştür. Raporda Suriye’den Avrupa’ya göç edenlerin köprü niteliğini kuran Türkiye’nin insan kaçakçılığı suç türünde önemli bir piyasasının olduğuna değinmiştir. Atıf gerekir. Türkiye’den ise 2016 yılında darbe teşebbüsü sonrası dönemde çok sayıda vatandaşın yasal olmayan yollara başvurarak ayrılma gayreti gösterdiğini ileri sürmüştür. Türkiye’de belli dönemlerde aralanan devlet-mafya-siyaset üçgeninin de olduğundan çok daha fazlasıyla iletişim halinde oldukları ve belli suçların siyasi amaçlara hizmet ettiği vurgulanmıştır.⁶⁶

1.2.4 Türkiye’de organize suçların karakteristik özellikleri

Organize suç işlemek amacıyla kurulan örgütler ülkeden ülkeye kimi yönden benzer ve kimi yönden farklı özellikler göstermektedir. Örneğin örgütün bulunduğu ülkenin jeopolitik konumu, siyasi kültürü, iktidarın hedeflediği vizyon ve öncelikleri, ekonomik geçmiş, hukuki boşluklar, ülke sınırları içerisinde terörle mücadelenin varlığı, sınır ülkelerinin özellikleri ve komşu ülke ile olan bağlantılar gibi birçok etmen organize suç örgütlerinin bir ülkede özelinde karakteristik özellik kazanmasını sağlamaktadır.

Türkiye perspektifinden değerlendirildiğinde çıkar amaçlı suç örgütlerinin ilk özelliği haksız kazancı esas alması ve bu amaçla şiddet ve zor kullanma yoluna başvurulmanın tercih edilmesidir. Bu tür kısa yollu kazanç getiren yöntemler ise çoğunlukla Türkiye’de geçmiş yıllarda piyasasının oldukça fazla olduğu gecekondu ticaretiydi. Günümüzde, adeta Türkiye için tezgâhın kurulduğu yer denilebilecek kadar çok olan ve komşu ülkelerde meydana gelen iç savaş sonucu göç dalgası ile zirveye tırmanan insan kaçakçılığı ve buradan elde edilen kazançlardır. Şiddet ve zor kullanmayı kendilerine yöntem edinen örgütler kendi

---

⁶⁵ Saçan, *Ak Babalar Örgütü*, 101.

⁶⁶ Global Initiative, “Global Organized Crime Index 2023”, 2023, Son Erişim Tarihi: 20 Eylül 2023. <https://ocindex.net/report/2023/03-global-overview-results.html>.

yapılanmaların içerisinde de disiplini ve üyelere karşı korku ve yıldırma ortamını sağlayabilmek için kullanmaktadırlar.⁶⁷

Örf, adet ve geleneklere toplumun sıkı sıkıya bağlı olmasından kaynaklı olarak organize suç örgütleri genel olarak belirli bölgelerde ortaya çıkmakta ve daha sonra yeni açılımlar kazanmaktadır. Türk tarihindeki organize suçluluk başlığında da değinildiği üzere kabadayılıktan gelen bir geçmişin olması toplumda kabul gören önemli değerlerle beraber kendine yer edindiği görülebilir. Örgüt yapısı içerisinde bağlı oldukları kuvvetli bir etnik yapı söz konusudur. Bu nedenle örgütler planladığı faaliyetleri harekete geçirmek için toplumda değerli kabul edilen ve yıllardır benimsenen bayram, etkinlik, spor faaliyetleri gibi birçok alanda toplumun o yöndeki zaafalarını kullanarak amaçlarına ulaşırlar.⁶⁸

Türkiye’de çıkar amaçlı suç örgütlerine katılımın 2000’li yıllarda ilkökul mezunları arasında daha çok olduğu görülmektedir. İnsanların memnuniyetsiz ve tatminsiz bir yaşam sürmeleri, daha çok maddi güç isteklerini artırmaktadır. Örgüt içerisindeki yapılanma kurumsal ve birçok sektörle benzerlik gösterdiği gibi birimlere ayrılmış ve düzenlidir. Örgüt içerisinde bulunan üyeler özenle seçilirken birtakım hususlara dikkat ederler. Örneğin kişinin suç sabıkası olması suça olan yatkınlığının potansiyelini ortaya koyarken bir adam öldürmenin veya uyuşturucu satmanın karşılığında aldığı parasal değer o kişiyi ilgilendirecektir. Ancak diğer yandan örgüt üyeleri arasında devlet kurumları içerisine sızabilecek ve sabıka kaydı olmayan kişilerinde varlığı önem arz etmektedir. Günümüzde artık sanal olarak da organize suça katılabilmek mümkündür.⁶⁹

Örgütün liderliğini yürüten kişi ya da kişiler çoğu zaman belli bir etnik kökene sahiptir (etnik kökenleriyle anılmaktadır). Örneğin, Kürt..., Laz..., Arap..., Arnavut... gibi. Suç örgütü liderlerinin yanlarına aldığı örgüt mensupları genellikle aynı kökenden ve hatta kan bağından gelmektedir.⁷⁰ Örgüt lideri, örgüte üye olan kişilerin de kendisine saygı ve itaat etmesi konusunda çok disiplinlidir. Liderlik vasfını taşıyan kişi halka daha samimi görünmek adeta halk için problem çözücü olabilmek adına çeşitli tarzlarda yardımlarla bunların arkasına sığınarak bir maske kullanır. Örgüt liderlerinin aleyhine bir adli işlem başlaması halinde genelde yurt dışına kaçarak faaliyetlerini örgüt üyelerine vereceği emirler ile yürütürler. Liderin cezaevine girmesi durumunda, örgüt liderin cezaevinden vereceği talimatlarla faaliyetlerine devam edebilmektedir.⁷¹

---

⁶⁷ KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele”, 72.

⁶⁸ KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2000” (KOMDB Yayınları, 2001), 117.

⁶⁹ KOMDB, 120.

⁷⁰ KOMDB, “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Daire Başkanlığı 2001 Raporu” (KOMDB Yayınları, 2002), 87.

⁷¹ Abadinsky, *Organised Crime*, 4.

Organize suçların işlenmesi bakımından çoğunlukla sanayi bakımından gelişmiş ve ekonomik açıdan iyi illerin tercih edildiği görülmektedir. Türkiye için Marmara Bölgesinde faaliyetlerin daha fazla olduğu söylenebilmektedir. Bu iller iş gücünün fazla olması sebebiyle nüfus bakımından yoğundur.⁷²Bu sayede organize suç örgütleri zengin bir görünüm ile insanlarda uyandırdığı fazla para kazanma isteğini körüklemekte ve istedikleri profilde üyeleri kolaylıkla kazanabilmektedir. Gittikçe üye sayısında artış yaşayan örgüt kendi üyeleri arasında sürekli iletişim halindedir. Örgüt içerisindeki motivasyon para olmasına rağmen örgütün faaliyetlerinin gizli ancak sürekliliğin korunmasında da eş değerdir.⁷³

Çıkar amaçlı suç örgütleri illegal olmakla birlikte, kısa ve kolay yoldan para kazanmak amacıyla genellikle yasal faaliyet yapıyor görünme özelliğine sahiptir. Söz konusu özellikler ülkeler ve bölgeler arasında farklılık gösterirken aynı ülkede yer alan şehirlerde dahi değişiklik göstermektedir. Ülkede, bölgede veya şehirde işleyişi bozulan veya zayıflayan her alanı organize suç örgütleri doldurmakta ve boşluğu fırsata çevirerek faaliyet göstermektedir.⁷⁴Bu nedenle organize suçluluğun bir ülke açısından özellikleri ele alınırken o ülkenin sosyolojik yapısı, kültürel değerleri jeopolitik konumu, ekonomik konjonktürü, politikaları, hukuk mevzuatı iyi analiz edilmelidir. Türkiye nezdinde ortaya çıkan karakteristik özellikler çoğunlukla ülkemizin sosyoekonomik yapısında meydana gelen dalgalanmalardan kaynaklanmaktadır.

1.2.5 Türkiye’de suç örgütlerinin işlediği suçlar

Dünyada meydana gelen değişimler ve gelişmeler birçok alana etki ettiği gibi suçların işlenip işlenmemesinde de etkili olmaktadır. Bir ülkede veya komşu ülkelerinde savaş çıkması, olası iktidar değişiklikleri, ekonomik bir kriz vb. durumlarda çıkar amaçlı suç örgütleri, daha fazla çıkar elde etmek için her duruma ayak uydurarak, faaliyetler alanlarını genişletme eğiliminde olacaktır. Faaliyet alanlarını her zaman kendi iradeleriyle değil, kimi zaman ülkenin içinden geçtiği sosyal, ekonomik veya siyasal krizlere bağlı olarak şekillendireceklerdir.

Türkiye’de 2000’li yıllardan itibaren suç oranlarında ve türlerinde geçmiş yıllara kıyasla somut anlamda bir artış yaşanmıştır. 2000-2004 yılları arasında organize suçlulukla mücadele açısından oldukça etkileyici yöntemlerin geliştirilmesi sonucu bu örgütlere ket vuran operasyonlar düzenlenmiştir. Özellikle bu dönemde artış gösteren organize suç örgütlerinin tipik suçlarından olan; adam öldürme-kaçırma-yaralama, çek-senet alım satımı, tehdit-şantaj-

---

⁷² KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2000”, 120.

⁷³ KOMDB, 116.

⁷⁴ Kayıhan İçel, *Avrupa Birliği Uyum Süreci Bağlamında Organize Suçlulukla Mücadele* (İstanbul: Beta Basım Yayın, 2002), 7.

silah ve mühimmat kaçakçılığı, tefecilik, fuhuş gibi faaliyetlerden kazanç elde ettiklerini söylemek mümkündür.⁷⁵

Eskinin mafyası, günümüzün çıkar amaçlı suç örgütleri olan bu yapılanmalarının faaliyet alanları ve işledikleri suçlar şu şekilde sıralanmaktadır:⁷⁶

- Borç tahsil etmek suretiyle, borçlu-alacaklı arasında aracı görevi ile komisyon karşılığında tefecilik faaliyetlerini kolaylaştırmak,
- Yapılan ihalelerde araya fitne katarak sonucu değiştirme ve bununla beraber komisyona ortak olmak,
- Belediyelere ait olmasına rağmen park yerlerinden haksız kazanç elde etmek,
- Yöntem edindikleri şiddet-tehdit-şantaj yoluyla arazi satışlarından gelir elde etmek,
- Sanayii alanında gelişmiş fabrika, kömür madeni gibi yerlerde ve turizm bakımından hareketli olan bölgelerde işletmecinin el değiştirmesi için şiddet ve zor kullanarak araya girmek,
- Dünyada çok popüler olan futbol üzerinden oyuncu temini, maç sonuçlarına etki ederek (şike yapmak suretiyle) iddia kuponlarını yön verme, kulüp yönetimlerine etki ederek rant elde etmek,
- Ülkemizin konumu dolayısıyla Avrupa'ya geçiş için açısından köprü niteliğinde olması sebebiyle göçmen kaçakçılığında kazanç elde etmek,
- Uluslararası alanda petrol kaçakçılığı faaliyetleri göstermek,
- Tekelleşme ile piyasadaki fiyatların üzerinde oynama yapmak ve özellikle gıda sektöründe meydana getirdikleri fiyattaki dalgalanmalar üzerine maddi kazanç elde etmek.

Kuzey Irak ve Suriye sınırları üzerinden arazi yapısından kaynaklı olarak kontrolün tam olarak sağlamaması silah ve mühimmat kaçakçılığını bu bölgede etkili kılmaktadır. ABD'nin Irak'a yönelik askeri müdahaleleri sonucunda ise Türkiye'ye illegal yollarla geçirilen silah ve mühimmat kaçakçılığında bu olaya bağlı olarak artışlar yaşanmıştır. Özellikle bölgeden Türkiye'ye taşımacılık yapan ve sirkülasyonu çok olan tır veya kamyonlarda yer alan zulalarda taşıma yöntemi ile sınır kapılarından geçilerek kaçakçılık faaliyetleri sürdürmek grupların vazgeçilmez tipik suçları arasında yer almıştır.⁷⁷ Suriye sınırındaki mayınların temizlenmiş olması ve 2011 sonrası Suriye'de yaşanan iç savaş da kontrolleri güçleştirmektedir. Silah ve

---

⁷⁵ KOMDB, "Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Daire Başkanlığı 2001 Raporu", 86.

⁷⁶ KOMDB, "Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2004 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2005), 33-34.

⁷⁷ KOMDB, 37.

mühimmat kaçakçılığının önemli bir kısmı bu bölgeden yapılmaktadır.⁷⁸ Bunun yanı sıra radyoaktif ve nükleer madde kaçakçılığında da toplum ve çevre sağlığı göz ardı edilerek kolluk tarafından birçok organize örgütün faaliyetleri suçüstü yakalanmıştır. Hatta piyasaya sürülen ancak gerçekte radyoaktif ya da nükleer madde olmayan birçok dolandırıcı türemiştir.⁷⁹

Türkiye'nin toplum olarak silaha olan hayranlığı ve düşkünlüğü ise özellikle kişi veya kişilerin silah kaçakçılığı üzerinde faaliyet göstermelerinin tetikleyici noktası olmuştur. Silah kaçakçılığı pazarında ise Doğu Karadeniz bölgesi ön plana çıkmaktadır. Karadeniz bölgesinde fabrikasyon silahların dışında el yapımı silahların kolaylıkla imal edildiği, silahlar üzerinde amacına uygun olmayan tadilatlar yapılarak kullanıldığı bilinmektedir. El yapımı silahların diğerlerine göre daha düşük maliyetli olması sebebiyle fazlaca tercih edilmesi talebin artışının nedeni olarak gösterilmiştir.⁸⁰

Çıkar amaçlı suç örgütlerinin en önemli faaliyetlerinden biri kumarhane işletmeciliğidir. Kumarhanenin yasak olduğu ülkemizde lüks görünüme sahip mekânları, çok sayıda insanın kumar oynayıp para kazanacağı bir pazar haline getirmişlerdir. Organize suçların kumar faaliyetlerini tercih etmeleri ve eğilim göstermelerini temel nedeni ise yakalandığında para cezası ile sınırlanabileceği bir tipik organize suç türü olmasından kaynaklanmaktadır.⁸¹

Günümüzde teknolojinin akıl almaz bir hızla gelişmesi ve özellikle iletişim teknolojisinde yaşanan gelişmeler, sosyal medya ve akıllı telefon kullanımının yaygınlaşması, çıkar amaçlı suç örgütlerinin bu alanı değerlendirmelerine neden olmuştur. Sanal bahis siteleri, sanal kumar, sanal dolandırıcılık ve son zamanlarda ise Bitcoin piyasasındaki para kazandırmayı özendirme suç örgütlerine oldukça farklı kapıları aralamıştır.

Sonuç olarak organize suçluluk çok çeşitli suç tiplerinin bir arada işlenmesinin bir tezahürüdür. En kolay yoldan ve en çok gelir getiren suçlar, suç örgütlerinin en önemli tercihleridir. Silah, akaryakıt kaçakçılığı gibi talebi ve geliri yüksek ancak riskli ve işleme daha zor suçların yanında kumar ve bahis yoluyla kolay para kazanılması suç örgütlerinin bu alanlara ilgi duymasını sağlamaktadır. Günümüzde teknoloji ve iletişim araçları internet yoluyla dolandırıcılığı kolaylaştırmaktadır.

---

⁷⁸ KOMDB, "Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2012 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2013), 92-94.

⁷⁹ KOMDB, "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele", 122-39.

⁸⁰ KOMDB, "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2004 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2005), 37-39.

⁸¹ KOMDB, "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2007 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2008), 48.

2. BÖLÜM

AVRUPA POLİS İŞ BİRLİĞİ TEŞKİLATI (EUROPOL) VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE BAĞLAMINDA FAALİYETLERİ

2.1. EUROPOL Tarihi ve Kuruluş Aşamaları

2.1.1. INTERPOL faaliyette iken Avrupa Polis Teşkilatı'na duyulan gereksinim

Suçun ve suçluların dil, din, ırk ayrımı olmamasının yanında ülkeler arası sınır tanımaması, devletlerin sınıraşan suçlarla mücadelede yetersiz kalmaları uluslararası iş birliğini gerekli kılmıştır. Böyle bir gereksinim doğrultusunda devletlerin kolluk faaliyetleri açısından suç ve suçlunun takibi, yakalanması, iade süreci gibi konuların işleyişine ve hız kazanmasına katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu ihtiyaçları karşılamak amacıyla dünyadaki tüm polis birimlerinin yardımlaşması ve dünya çapında kolay ve hızlı sonuç alınabilmesi fikri, bölgesel ve uluslararası birtakım örgütlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır.

Devletlerin sınırları aşan suçlarla mücadelesinde dünya polisliği yapabilecek, uluslararası anlamda en çok ses getiren ve kabul gören, temelleri 1914 yılına dayanan İnterpol, polis teşkilatları arasında iş birliği sağlamak amacıyla kurulmuştur. Türkiye'nin de üyesi olduğu İnterpol, Türk polis teşkilatı tarafından kullanılabilir birçok veri tabanının geliştirilmesine katkı sağlayacak projeler gerçekleştirmiştir.⁸² Günümüzde (2023 yılı itibarıyla) 195 üye ülkesi olmasıyla dünyanın ikinci büyük örgütü unvanını taşıyan İnterpol, dünyanın her yerinden üye ülkelerin kanunlarını gözeterek en geniş çapta ortak noktaları olan suç ve suçlu bağlamında devletlerarasında yardımlaşma ve bundan doğan mücadele isteği doğrultusunda süreçte sunduğu araçlar ağıyla dünya polisliği görevini ifa eder.⁸³

Bu kadar geniş katılımın ve iletişim ağına sahip bir uluslararası polis teşkilatının (İnterpol) varlığına rağmen, Avrupa Polis Teşkilatının (Europol) adı ilk kez 1991 yılında duyulmuş ve kuruluşu 1998 yılında tamamlanmıştır. İlk başlarda sınırlı sayıda bazı suçlar ile faaliyete başlayan Europol, günümüzde örgütlü suçlar ve terörizmle mücadelede aktif rol oynamaktadır.⁸⁴

---

⁸² Interpol, "1923-How Our History Started", Interpol, 2023, Son Erişim Tarihi: 30 Ocak 2023. <https://www.interpol.int/Who-we-are/INTERPOL-100/1923-how-our-history-started>.

⁸³ Interpol, "Member Countries", Interpol, 2023, Son Erişim Tarihi: 22 Eylül 2023. <https://www.interpol.int/Who-we-are/Member-countries>.

⁸⁴ EGM, "INTERPOL-EUROPOL Dairesi Başkanlığı", Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, 2013, <https://www.egm.gov.tr/interpol/europoltaniyalim>.

Her iki kuruluşun ortak bir amaca hizmet ettiği açıktır. Elbette aralarında bazı farklılıklar vardır. Örneğin İnterpol Tüzüğü'nün 3. maddesinde yer alan “*Teşkilatın, siyasi, askeri, dini veya ırksal nitelikte herhangi bir müdahalede bulunması veya faaliyet yürütmesi kesinlikle yasaktır.*” ibaresi genellikle sınıraşan çapta faaliyet gösteren terör örgütleri karşısında üye olan devletlerine yardım edemeyeceğinin sonucu olarak yeni bir oluşumun kapısının aralanmasına zemin hazırlamıştır.⁸⁵ Europol özellikle İnterpol'ün faaliyet alanı dışında bıraktığı suçlarla mücadelede iş birliği gereksiniminden doğmuştur denilebilir.

2.1.2 INTERPOL ve EUROPOL faaliyet alanlarındaki benzerlikler ve farklılıklar

Suç ve suçlulukla devletlerarası mücadele ve iş birliği sağlamak üzere kurulan her iki kuruluşun birbirlerine çok yakın özellikleri bulunmaktadır. Bununla birlikte faaliyet alanı ve sorumluluk, adli iş birliğinin yöntemi bakımından bazı farklılıklar söz konusudur.

İnterpol teşkilatının yapılanmasındaki amaç, ulusalın dışına çıkarak faaliyet gösteren ve literatürde sınıraşan suç olarak karşımıza çıkan suç türleri ile uluslararası anlamda ortak kolluk faaliyetleri ile suçları önleme ve bu bağlamda etkin sonuç alabilmek adına ortak kolluk strateji ve hedefleri belirlemektir. Zaman içerisinde teknolojik ve toplumsal gelişmeler ve buna bağlı olarak suç kavramında ve türlerinde meydana gelen değişimlerle beraber Interpol de bu değişime göre yenilenerek uluslararası bir polis teşkilatı adını taşıyabilmenin çabasını göstermektedir. Dünyanın farklı bölgelerinden ülkeler bu kuruluşa üyedir. Üye ülkelerin anayasal bir devlet olmaları ve İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'ni gözeterek hareket etmeleri beklenir. Özellikle anayasal anlamda üye ülkelere karşı sorumluluk almamak adına, örgütün faaliyetleri politik, askeri, ırk ve dini sorunlara karşı mücadelede kısıtlanmıştır.⁸⁶ Bu yönden Interpol çok defalar eleştiriye maruz kalmıştır. Kendi faaliyet alanına birkaç kalemde kısıtlamada getirmesinin zemininde ise ülkelerin kendi içişlerine karışmamak öngörüsüyle hareket etmesinden kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Interpol'ün kuruluş tüzüğünde içişlerine karışmama gibi bir ilke olmasa da faaliyetlere getirilen kısıtlama ve yasaklamalar bunu göstermektedir. Ancak 21. yüzyılda terörizmin artışı ve suçların dönüşümü dikkate alındığında, Birleşmiş Milletler 'den sonra dünyadaki en çok üyeli ikinci büyük örgüt olarak tanınan bir uluslararası polis iş birliği kuruluşunun adım atmakta çekinmesi hatta bu konuya strateji belirleme ve çözümler sunmada geri adım atması bu eksikliğin bir sonucu olarak Avrupa temelli Europol kuruluşunu gerekli kılmıştır.

Europol, amaç ve kullandığı araçlar bakımından Interpol'e birtakım benzerlik göstermenin yanı sıra farklılıklarıyla da tüm bu olumsuzlukları tamamlamak ve daha geniş suç ağları ile

---

⁸⁵ Fijnaut ve Paoli, *Organised Crime in Europe: Concepts, Patterns and Control Policies in the European Union and Beyond*, 3.

⁸⁶ Fenton Bresler, *INTERPOL* (United Kingdom: Sinclair-Stevenson Ltd, 1993), 29.

özellikle AB üyesi ülkelere ve aday ülkelere mücadele zemini sunma hedefi ile ortaya çıkmıştır. Temel odak noktası organize suçlar olan bu kuruluşun daha sonra bu odağından kayarak zaman içerisinde diğer ağır suçlarla da mücadeleye girdiğini söylemek mümkündür. Nitekim bu husus tüzüğünde de yer almaktadır.⁸⁷

Europol her ne kadar daha geniş suç ağı ile mücadele edileceği düşüncesi ile kurulsun da Europol sözleşmesi incelendiğinde üye devletlerin ülkelerinde, Europol kuruluşunun faaliyetlerinde kısıtlayıcı yetkilerinin olduğunu söylenebilir. Örneğin Europol'ün suçlarla mücadele aracı olarak telefonların denetlenmesi, ev araması veya tutuklama gibi koruma tedbirleriyle yetkilendirilmediğini söylemek mümkündür.⁸⁸

Sonuç olarak suç ve suçlularla mücadelede iş birliğinin gerekliliği ile evrensel bir polis otoritesini sağlamak amacıyla kurulan Interpol yapılanması, Avrupa Birliği'nde serbest dolaşımın sağlanmasıyla öngörülen kimi suçlarda yeterli olamayacağı düşüncesiyle Avrupa bölgesinde uluslararası bir polis iş birliği teşkilatı olarak yetersiz görülmüştür. Başka bir anlatımla Avrupa Birliği mottosu olan "serbest dolaşımın sağlanması için sınırların kaldırılması" konusunda Interpol, küreselleşme ile ortaya çıkan yeni suç türleri ile tehditleri önleme ve bu suç gruplarıyla mücadelede etkin rol oynayamamıştır. Bu eksikliğinden dolayı Avrupa Birliği, kendi içerisinde özgür bir Avrupa olgusu için Europol adı altında iş birliğine giderek daha aktif ve etkili uluslararası polis iş birliği yapılanmasının önünü açmıştır.

2.1.3 EUROPOL kuruluş süreci

Avrupa Birliği ilk olarak ekonomik bir bütünleşme sürecini öngörerek ortaya çıkmış olmakla beraber birçok anlaşmalarla beraber kapısını yeni bütünleşmeler için her geçen gün aralamıştır. Bu anlamda değişen, gelişen ve yenileşen dünya gündemleri ve öncelikleri bu topluluğa üye ülkelere, sadece ekonomik iş birliğinin yetersiz olduğunu göstermiş bunun sonucu olarak da söz konusu üye ülkeler 1991 yılında Hollanda'nın Maastricht kentinde Devlet ve Hükümet Zirvesi'nde adı altında bir araya gelerek ekonominin yanı sıra parasal, siyasal ve dış güvenlik konusunda ortaklık yapma kararı vermişlerdir.⁸⁹

Maastricht Antlaşmasıyla birlikte Avrupa'da bulunan ve AB'nin temelleri sayılan 3 topluluk; (AKÇT, AET ve EORATOM) bu antlaşmayla beraber Avrupa Birliği adı altına girerek ekonomik ve siyasi bir birleşim sağlamışlardır. 7 Şubat 1992 tarihinde üzerinde anlaşma sağlanarak imzalanan Maastricht Anlaşması ile "Adalet ve İçişleri Alanında İş Birliği Hükümleri" başlığı

---

⁸⁷ Cristina Blasi Casagran, "The New Europol Legal Framework: Implications for EU Exchanges of Information in the Field of Law Enforcement", 2017, 151.

⁸⁸ Willy Bruggeman, "Policing and Accountability in a Dynamic European Context", *Policing and Society* 12, sy 4 (2002): 266 akt. Güvenç, 2021: 41.

⁸⁹ Rıdvan Karluk, *Avrupa Birliği ve Türkiye* (İstanbul: Beta Basım Yayın, 1998), 32-34.

altında, güvenlik ortaklığı ile ilgili olarak Europol kuruluşuna dair adımın atılacağına değinilmiştir. Maastricht ile beraber güvenlik anlamında AB üyesi ülkeler arasında emniyet işbirliği için daha etkili ve verimli olabilecek bir kurumun varlığının olması vurgulanmıştır.⁹⁰ Dönemin yansıtıkları kadarıyla ise Europol kuruluşuna giden süreçte gereklilik bakımından değerlendirildiğinde; Avrupa'da Schengen anlaşması ve beraberinde ortak pazarın hedeflenmesiyle başlayan serbest dolaşımın artması, dahası sürekli artan göç hareketleri ve bunların sonucu olarak da terör, kaçakçılık ve sınır aşan suçların güvenlik anlamında tehdit ve sorun haline gelmesinin bir sonucu olarak Interpol benzeri Europol yapılanmasını gerekli kılmıştır.⁹¹

Aslında yukarıda anlatılan Europol'e giden süreç 1975 yılında Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun üye ülkelerle beraber Roma'da gerçekleştirdiği güvenlik zemininde iş birliği toplantısına kadar uzanmaktadır. Üye ülkelerde görev yapan içişleri ve adalet bakanları bu toplantıda alınan karar ile beraber (TREVI-Terrorism, Radicalism, Extremism, Violence, Internationalism) çalışma grubu kurulması kararı alınmıştır. İngiltere'nin çabalarıyla kurulan bu grup tam anlamıyla 1976 yılında çalışmalarına başlamış ve Avrupa'da da polis iş birliği çalışmaları bununla beraber ivme kazanmaya devam etmiştir. 1976 yılında toplanan bu grubun ana konusunda ise terör ve organize suçlar başlığı yer almıştır.⁹² TREVI adı altında güvenlik konusu başlığı ile bu çalışma grubu yılda iki defa toplanmayı öngörerek, terör ve organize suçlarla mücadele anlamında fikir alışverişinde bulunmayı hedeflemiştir.⁹³

TREVI Çalışma Grubu 1987 yılında Kopenhag'da üye ülkelerle bir araya gelerek, önemli bir başlık olan "Milli Uyuşturucu ile Mücadele Birimleri" konusunda istişare ederek bir istihbarat ağının kurulmasını ve bu istihbarat ağının sayesinde uyuşturucu suçuyla mücadelede somut sonuçlar alınması için adım atmıştır. Somut olarak bir mücadele biriminin kurulması ise Lüksemburg'da TREVI III. Çalışma Grubu'nun toplanması neticesinde ve alt çalışma grubunun 1990 yılında yaptığı çalışmaların sonucu olarak, 1991 yılında TREVI Bakanları Avrupa Uyuşturucu İstihbarat Ünitesi (EDIU) olarak adlandırılan uyuşturucu suçu ile mücadele birimi kurulması kararı alınarak faaliyete geçirilmiştir. Hayata geçirilen bu birim sayesinde Avrupa merkezli bir Polis Teşkilatı kurulabilmesi daha da anlamlı hale gelmiştir. Almanya Başbakanı Kohl'un öne sürdüğü fikir ve Fransa Cumhurbaşkanı Mitterand'ın da desteklemesiyle birlikte

---

⁹⁰ Gülören Tekinalp ve Ünal Tekinalp, *Avrupa Birliği Hukuku* (İstanbul: Beta Basım Yayın, 2000), 15-20.

⁹¹ Richard Clutterbuck, *Terrorism, Drugs and Crime in Europe after 1992*. (London: Routledge, 1992), 125 akt. Kaya,2009,58].

⁹² Arif Köktaş, "Avrupa Birliğine Üye Devletlerin Yeni Polis Teşkilatı: Avrupa Polis Ofisi (EUROPOL)", 2000, 61.

⁹³ John Benyon, "Policing the European Union: The Changing Basis of Cooperation on Law Enforcement", *International Affairs (Royal Institute of International Affairs)* 3, sy 70 (1994): 507.

EUROPOL kurulmasının teklifi ilk defa bu iki başkan tarafından ortaya atılmış ve desteklenmiştir.⁹⁴

Avrupa'da kurulması planlanan Polis Ofisi için faaliyet gösteren TREVI III Çalışma Grubu, 1992 yılında hayata geçirilen "Özel Amaçlı Europol Çalışma Grubu" olarak adlandırılan gruba devredilmiş ve böylece çalışmalar bu grup tarafından yürütülmeye başlamıştır.⁹⁵ Europol'un en kısa zamanda hayata geçirilmesi için yapılan çalışmalar devam ederken bu süre içerisinde EDU, 1993 yılında Bakanlar Anlaşması ile Strazburg'da faaliyete geçirilerek kuruluş sürecinin bir parçası haline gelmiştir.⁹⁶

Europol konusunda birden çok çalışma yürütülürken, nerede kurulacağı ve merkezinin neresi olacağı konusunda da birçok tartışma ortaya çıkmıştır. Bu tartışmalar ise 1993 yılında Avrupa Konseyi'nin, Europol kuruluşunun merkezini Hollanda'nın Lahey kentinin olması yönünde karar vermesi ile son bulmuştur. Böylece Europol olarak hizmet vermeye başlayacak olan bina 16 Şubat 1994 yılında Avrupa merkezli bir Polis Teşkilatı olarak kapılarını üye ülkeler için aralamıştır.⁹⁷

2.1.4 EUROPOL Sözleşmesi ve kuruluş aşaması

Maastricht Antlaşması ile fikir olmaktan çıkarak somut dayanağı olan bir iş birliği haline gelen Europol'un kuruluşu 1995 yılında Europol Sözleşmesi olarak hazırlanarak üye devletlere sunulmuştur. Bu süreçte Europol'un operasyonel faaliyetlerine 1994 yılında Avrupa Uyuşturucu Birimi (European Drugs Unit - EDU) ve personelleri ile entegre olmakla başlamıştır. Europol, EDU çatısı altında entegre sürecinden sonra belirli sınırlar etrafında operasyonel faaliyetlerine başlamıştır. ⁹⁸Ancak tam anlamıyla uyum ve eyleme geçirilen faaliyetler bakımından ise, 1998 yılında üye ülkelerin sözleşme içeriğini onaylaması ile sözleşmenin yürürlüğe girmesi ile sağlanmıştır.⁹⁹

Sözleşme içeriği 7 üst başlık altında 47 maddeden ve bunlara ek olarak bildirge çerçevesinden oluşmaktadır. Sözleşmeye dair herhangi bir içeriğin değiştirilmesi, hükümetler arası oybirliğiyle işlediğinden bu durum, Europol Sözleşmesi'ni oldukça katı ve işleyiş açısından zor hale getirmektedir. Söz konusu polis iş birliği sürecinde sözleşmeden doğan zorlukları aşmak ve yeni hayat bulan bu yapıyı iyileştirmek için 1997 yılında Amsterdam Sözleşmesi'nde yeni iş

---

⁹⁴ Köktaş, "Avrupa Birliğine Üye Devletlerin Yeni Polis Teşkilatı: Avrupa Polis Ofisi (EUROPOL)", 63.

⁹⁵ Tony Bunyan, *Trevi, Europol and the European State* (Londra: Statewatch, 1993), 7.

⁹⁶ Bunyan, *Trevi, Europol and the European State*, 6.

⁹⁷ Tony Bunyan, *The Europol Convention* (A Statewatch publication, 1996), 4.

⁹⁸ Frank Gregory, "Policing transition in Europe: The role of EUROPOL and the problem of organized crime" 3, sy 11 (1998): 288.

⁹⁹ Europol, *EUROPOL Intelligence Handling'* (Hollanda: Europol Yayınları, 2003), 17.

birliği stratejilerine ve hedeflerine yer verilmiştir. Örneğin “konsey kararı” gibi daha esnek ve hızlı şekilde kararların alınması ile ilerleyebilmenin ilk adımı atılmıştır.¹⁰⁰

2009 tarihinde ise Europol ‘ün daha kurumsal bir yapı içerisinde yer alması gerekliliği anlaşılmıştır. Avrupa Konseyi kararı ile, Europol ‘ün hesap verilebilirlik yönünden Avrupa Parlamentosu ve Adalet Divanı’na bağlı, aynı zamanda da AB’nin bütçesinden kullanarak devam etmesi, kısacası AB kuruluşu olarak vücut bulması sağlanmıştır.¹⁰¹ 1995 yılından anlaşmaya varılan ve imzalanan Europol Sözleşmesi ile 2009 yılında Avrupa Konseyi tarafından alınan kararların yürürlükten kaldırılması sebebiyle, Europol’ ün hedefleri, görev alanı, mücadele konusu tam olarak 2016 yılında Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi tüzüğünde daha geniş ele alınmıştır.¹⁰²

2.1.5 EUROPOL genişleme süreci

Literatürde sınıraşan suçlar olarak adlandırılan örgütlü suçlar ile mücadele çalışmalarında görülmüştür ki, AB üyesi olmayan ülkelerle beraber örgütlü suçlarla mücadele eden her kuruluşun iş birliği içinde olması gerekli hale gelmiştir. Bu doğrultuda AB üyesi olmayan ülkeler (ABD, Bulgaristan, Bolivya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Fas, Kıbrıs, İsviçre, İzlanda, Kanada, Kolombiya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malta, Norveç, Peru, Polonya, Romanya, Rusya, Slovakya, Slovenya, Türkiye) dışında Interpol, BM Uyuşturucu Programı (UNDP), Dünya Gümrük Teşkilatı (WCO) kuruluşları ile bir araya gelinerek mücadelede geniş bir ađ ile hareket edilebileceği planlanmıştır. Bu süreç 27 Mart 2000 tarihinde AB Konseyi tarafından Europol Müdürü olan Jurgen Storbeck’e yetki verilmesiyle başlamıştır. Bu doğrultuda 26-27 Nisan’da Lahey’de yukarıda belirtilen ülkeler ve kuruluşlar davet edilerek seminer düzenlenmiştir. Seminerdeki amaç ise Model İş Birliği Anlaşması belirlemek, sınırlarını çizerek bir çerçeve oluşturmak ve eyleme geçirmek olmuştur.¹⁰³

Seminerde değinilmesi gereken ve üzerinde tartışılacak konu başlıkları ise kısaca şu şekildedir:

104

- Europol’un idari ve teknik açıdan yapılanması,
- Europol Sözleşmesi’nde yer alan maddelerin incelenmesi,

---

¹⁰⁰ Charles Elsen, “From Maastricht to The Hague: the politics of judicial and police cooperation”, *ERA Forum* 8 (2007): 22.

¹⁰¹ Barış Akgüç, *Europol Avrupa Kolluk Birimi* (Ankara: EGM Basımevi, 2014), 12.

¹⁰² Europol, “About Europol”, Europol, 2023, Son Erişim Tarihi: 30 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/about-europol>.

¹⁰³ European Police Office, “Ten Years Of Europol,1999-2009” (Lahey: Press Release of Europol, 2009), 15, Son Erişim Tarihi:28 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/anniversary-publication.pdf>.

¹⁰⁴ European Police Office, 15.

- Europol Sözleşmesi'nde yer alan maddelerin hayata geçirilmesi,
- Europol'un genişleme sürecinin planlanması,
- Üçüncü ülkelerle Model İş Birliği Anlaşması konusunda gerekli bilgilerin katılımcı ülkelere aktarılması.

Aynı zamanda seminerin içeriğinde yer alan yukarıdaki konu başlıklarını uygulama konusunda Europol önceliğini; Avrupa Birliği'ne aday olan ülkeler, Schengen İş Birliği Ortakları içerisinde yer alan İzlanda ve Norveç'in yanı sıra son olarak Interpol ve İsviçre'ye öncelik verileceği konusuna da açıklık getirmiştir. Genel olarak seminerin içeriği Europol'ün yeni bir yapılanma ve genişleme eğilimini göstermekte ve genişleme ilkelerini kapsamaktadır. Seminere katılım sağlayan ülke ve kuruluşlara işleyiş hakkında teknik bilgiler detaylı bir şekilde verilmiştir. Bu seminer sonunda bir bülten yayınlanmış ve uluslararası anlamda organize suçlarla verilen mücadelede Europol'ün artık aktif bir şekilde rol oynayacağı vurgulanarak, adalet ve güvenlik konusunda sorunların en aza indirileceği bir Avrupa'nın geleceği için teminat verildiğinin altı çizilmiştir.¹⁰⁵

---

¹⁰⁵ European Police Office, 16-21.

Tablo 2.1. EUROPOL Üyesi Ülke ve Kurumlar (2020)

AB ÜYESİ OLARAK ÜYE DEVLETLER	STRATEJİK DÜZEYDE İŞ BİRLİĞİ OLAN ÜLKELER	OPERASYONEL DÜZEYDE İŞ BİRLİĞİ OLAN ÜLKELER	STRATEJİK DÜZEYDE İŞ BİRLİĞİ OLAN KURUMLAR	OPERASYONEL DÜZEYDE İŞ BİRLİĞİ OLAN KURUMLAR
Avusturya	Türkiye	Arnavutluk	CEPOL	EUROJUST
Litvanya	Rusya	Lihtenştayn	European Central Bank	FRONTEX
Belçika	Çin	Avustralya	European Commission	INTERPOL
Lüksemburg	Birleşik Arap E.	Moldova	ECDC	
Bulgaristan	Brezilya	B. Hersek	WCO	
Malta		Karadağ	EIPO	
Hırvatistan		Kanada	UNODC	
Hollanda		Norveç	ENISA	
G. Kıbrıs R.Y		Kolombiya		
Çek Cumhuriyeti		Sırbistan K. Makedonya		
Portekiz		İsviçre		
Danimarka		Gürcistan		
Romanya		Ukrayna		

Estonya		İzlanda		
Slovakya		ABD		
Finlandiya		Monako		
Slovenya				
Fransa				
İspanya				
Almanya				
İsveç				
Yunanistan				
Macaristan				
İrlanda				
İtalya				
Letonya				

Kaynak: KOMDB, "İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığı", T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, 2020, <https://www.egm.gov.tr/interpol/europoluyeulkeler>.

Emniyet Genel Müdürlüğü İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığı resmî sitesinde yer alan ve 2020 yılına dayanan güncel verilerin yer aldığı yukarıdaki tabloda, Europol çatısı altında birleşen AB üyesi 27 üye ülke vardır. İş birliği yapılan ülkeler arasında ise, stratejik ve operasyonel şekilde ayırım yapılmıştır. Bu bağlamda stratejik açıdan iş birliği yapılan, jeopolitik önem arz eden ve aralarında Türkiye'nin de yer aldığı 9 ülke bulunmaktadır. Ülkelerin dışında stratejik düzeyde Europol' e katkı sağlayan sekiz kurumda tabloda yer almaktadır. Operasyonel anlamda Europol' ün desteklediği ve destek aldığı 17 ülke yer alırken, operasyonel düzeyde iş birliği yapılan kurumların arasında ise İnterpol'ün varlığı tabloda dikkat çekmektedir.

Uluslararası düzeyde organize suçluluk ve suçlularla mücadeleyi hedef alarak kurulan Europol' ün zaman içerisinde AB sınırları dışında kalan bölgelerde de faaliyet alanlarını genişlettiği görülmektedir. Öyle ki sadece belirli ülke ve bölgelerle işbirliği sağlaması, Avrupa Polisliği için

oldukça yetersiz ve anlamsızdır. Bu sorun bağlamında 27 Mart 2000 tarihinde Avrupa Birliği Adalet ve İçişleri Bakanlar Konseyi'nin aldığı kararlar ile birlikte, içlerinde Türkiye'nin de yer aldığı AB üyesi olmayan 23 ülke ve üç kuruluşla birlikte organize suçluluk ile mücadele zemininde iş birliği yapılması gerekliliği vurgulanarak Europol yönetimine bu konuda yetki verilmesi uygun görülmüştür. Europol'ün genişlemesi için düzenlenen bu seminer katılımcılar açısından Europol'ün uluslararası alana nasıl katkıları olacağı yanında üye olacak ülkelerle imzalanacak stratejik ve operasyonel anlaşmaların kapsamı belirtilmiştir.¹⁰⁶

1999- 2004 tarihleri arasında Europol aşağıda yer alan tabloda belirtilen ülkeler ve kuruluşlarla stratejik ve operasyonel anlamda iş birliği için ikili sözleşmeler imzalamıştır.

Tablo 2.2. Europol Tarafından Yapılan Operasyonel/Stratejik Anlaşmalar (1999-2004)

OPERASYONEL ANLAŞMALAR	YÜRÜRLÜK TARİHİ	STRATEJİK ANLAŞMALAR	YÜRÜRLÜK TARİHİ
İZLANDA	<i>06.09.2001</i>	EMCDDA	20.11.2001
INTERPOL	<i>05.12.2001</i>	ABD	07.12.2001
NORVEÇ	<i>24.12.2001</i>	ECB	14.12.2001
ABD	<i>21.12.2002</i>	WCO	23.09.2002
BULGARİSTAN	<i>25.08.2003</i>	AVRUPA KOMİSYONU	19.02.2003
EUROJUST	<i>09.06.2004</i>	RUSYA	06.11.2003
ROMANYA	<i>08.07.2004</i>	UNODC	16.03.2004
		OLAF	08.04.2004
		TÜRKİYE	28.07.2004

¹⁰⁶ Europol, "Europol History", EUROPOL, 2023, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/history#slide21>.

Kaynak: European Police Office, "Ten Years Of Europol,1999-2009", 36, Son Erişim Tarihi: 28 Ocak 2023.

2.2. EUROPOL 'ün Faaliyet Alanına Giren Suç Türleri

Europol yapılanmasında ilk hedef uluslararası terörizm ve uluslararası alanda giderek etki alanını genişleten örgütlü suçları önlemek olsa da zaman içerisinde bu hedef yeni dinamiklerin ortaya çıkması ile değişime uğramıştır. Aşağıda sıralanan suç türleri söz konusu olduğunda, Europol Sözleşmesi'nde düzenlendiği üzere, iki veya daha fazla AB üyesi ülkesinin etkilenmesi ve beraberinde meydana gelen suçun organize suç örgütü tarafından gerçekleştirildiğinin tasdik edilmesiyle Europol bu noktada suçla mücadele amacıyla devreye girmektedir. Avrupa'nın merkezinde istihbarat ağını kontrol ederek, suç analizi ve iş birliği yaparak, ülkesel ve bölgesel aldığı destekle birlikte sınıraşan suçların oranını düşürmeyi öngören bu polis iş birliği yapılanması, zaman içerisindeki yenilenmelerle ve faaliyet alanına kattığı yeni suç türleri ile mücadelede aktif rol oynamaktadır. Europol'ün faaliyet alanına giren suç türleri şöyle sıralanabilir:¹⁰⁷

- Terörizm,
- Organize Suç,
- Uyuşturucu Kaçakçılığı,
- Kara Para Aklama Faaliyetleri,
- Nükleer ve Radyoaktif Maddeleri Kapsayan Suçlar,
- Göçmen Kaçakçılığı,
- İnsan Kaçakçılığı,
- Motorlu Taşıtlarla Bağlantılı Suçlar,
- Ağır Bedensel Yaralama ve Cinayet,
- Yasadışı Faaliyet Olarak İnsan Organ ve Dokularında Ticaret,
- Yasadışı Kısıtlama, Rehin Alma ve Kaçırma,
- Yabancı Düşmanlığı Sonucu Olarak Irkçılık,
- Soygun ve Örgütlü Hırsızlık,
- Değerli (Sanatsal ve Eski) ve Kültürel Eser Kaçakçılığı,
- Dolandırıcılık,
- Birliğin Mali Açından Çıkarlarını Sabote Eden ve Edebilecek Suçlar,
- Korsancılık ve Sahtecilik Faaliyetleri,
- Resmi Önem Arz Eden Belgelerde Sahtecilik ve Kaçakçılık,

¹⁰⁷ European Council ve European Parliament, "REGULATION (EU) 2016/794 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 May 2016" (Official Journal, 2016), 108, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0794&qid=1675496929318&from=EN>.

- Para ve Ödeme Araçlarında Sahtecilik,
- Bilişim Suçları,
- Silah ve Mühimmat Kaçakçılığı,
- Nesli Tehlikede ve Tükenmekte Olan Yasaklı Hayvan Ticareti,
- Nesli Tükenmekte Olan Bitki Türlerinde Yasadışı Ticaret,
- Gemi Kaynaklı Kirliliği de Kapsayan Çevresel Suçlar,
- Yolsuzluk,
- Hormonlu ve Genetiğiyle Oynanmış Ürünlerin Yasadışı Faaliyetleri,
- Çocuk tacizi ve İstismarı Dahil Cinsel İstismar,
- Soykırım, İnsanlığa Karşı Suçlar ve Savaş Suçları

Europol'ün faaliyetlerinde mücadele ettiği öncelik sıralaması dönemsel olarak değişikliğe uğramaktadır. Europol 'ün 1999-2009 yılları arasında 10 yılının değerlendirildiği raporda 11 Eylül Olaylarının öncelik sırasında değişikliğe yol açtığını göstermektedir.

Tablo 2.3. Europol 2001-2004 Yılları Arasında Öncelik Verilen Suçlar Değerlendirmesi

2001	2002	2003	2004
Para ve Para Biriminde Sahtecilik	11 Eylül 2001 Sonrası Terörizm	Terörizm	Uyuşturucu Ticareti Faaliyetleri
Uyuşturucu Maddeler	Uyuşturucu Maddeler	Uyuşturucu Ticareti Faaliyetleri	Yasadışı Göç ve İnsan Ticareti
Şahsa Karşı İşlenen Suçlar	Kara Para Aklama Faaliyetleri	Yasadışı Göç ve İnsan Ticareti	Terörizm
Terör	Yasadışı Göç ve İnsan Ticareti	Finansal Suçlar	Para ve Para Biriminde Sahtecilik
	Para ve Diğer Ödeme Araçlarında Sahtecilik		Kara Para Aklama Suçu da Dahil Mali ve Mülkiyet Suçları

Kaynak: European Police Office, "Ten Years Of Europol,1999-2009", 24, Son Erişim Tarihi:28 Ocak 2023.

Europol organizasyonu idari ve fonksiyonel olarak birçok alana ayrılmaktadır. Özellikle Europol Daireleri altında yer alan Bilgi Yönetimi ve Teknoloji Dairesi (IMT Dairesi), Ağır Suçlar Dairesi (SC Dairesi), Ortak Yönetişim Dairesi (CG Dairesi); teşkilatın kuruluş amacı olarak üye

ülkelere gerekli bütün bilgi ve belgeleri sağlamaktadır. Ağır Suçlar Dairesi altında ise Europol görev alanına dahil olan yedi farklı şube bulunur: ¹⁰⁸

- Organize Suç Şubesi
- Uyuşturucu Şubesi
- Şahsa Karşı İşlenen Suçlar Şubesi
- Mali Suçlar Şubesi
- Terörizm Şubesi
- Para Sahteciliği Şubesi
- Analiz Şubesi

Ağır Suçlar Dairesi, üye ülkelere belirtilen suç alanlarında mücadele için etkin ve verimli bilgi sunarak, doğru bağlantıların tespit edilmesine yardımcı olarak ilgili üye ülkelere iletilmesini sağlamaktadır. Suç analizinde kısmında oldukça kritik bir değere sahip olan Ağır Suçlar Dairesi, özellikle organize suçluluk ve terör konularının yer aldığı stratejik ve operasyonel tehdit raporları hazırlayarak üye ülkelere önemli faydalar sağlamaktadır.

2.2.1. Kaçakçılık ve organize suçluluk özelinde bir değerlendirme

Günümüz dünyasında ülkelerin güvenliği için büyük tehdit oluşturan organize suçluluk, geçmişten itibaren etkililik alanını giderek büyüyen bir tehlike halini almıştır. Söz konusu sorunla mücadelede devletler kimi zaman karşılıklı ikili antlaşmalarla, kimi zaman bir örgüt çatısı altında mücadele etme kararlılıklarını sürdürmüşlerdir. Uluslararası anlamda yürütülen polis iş birliklerinin de temel kurulma hedefi olan örgütlü suçluluk, İnterpol ve Europol 'ün odak faaliyet noktası haline gelmiştir. Uluslararası ilişkileri de oldukça etkileyen ve uluslararası toplumun bu suçlara karşı iş birliği içinde olması gerekliliği, ortak güvenlik konusunda çalışmaların hızlanmasını ve eyleme geçirilmesini sağlamıştır. Europol organize suçlulukla mücadele için hedeflediği ulus ötesi yapılanmasıyla, organize suçlulukla mücadele etmekte yetersiz kalan, belirli konularda desteğe ihtiyaç duyan ve diğer ülkelerle istihbarat ağı ile hareket etmek durumunda olan ülkelerin ihtiyaçları için önemli bir sorumluluk üstlenerek organize suçla mücadelede başarı kaydedebilecek bir teşkilat olma yolunda ilerlemektedir.

Europol, AB bölgesindeki organize suçları üç kategoride incelemektedir. İlk olarak "Yerel veya AB Tabanlı Organize Suç Örgütleri" kategorisinde, genel olarak örgütün liderleri ve finans kaynağı AB'de bulunan suç grupları konu olmaktadır. Hiyerarşik bir yapıda faaliyetlerini sürdürseler de ulusal anlamda rant elde ederken uluslararası alanda aktif faaliyet alanlarından rant elde edemezler. Nitekim kendilerini daha kolay bir şekilde açığa çıkarırlar. Organize suçluluğun yeni trendleriyle karşılaştırıldığında oldukça eski tipleri benimseyen grupların

---

¹⁰⁸ Emniyet Genel Müdürlüğü, *Uluslararası Adli Polis İşbirliği*, 1. bs (Ankara, 2011), 135.

olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü bu gruplar yerel anlamda çoğunlukla AB çizgisinde gelişim göstermektedir.¹⁰⁹

İkinci olarak “AB-tabanlı olmayan, kendi ülke sınırları içerisinde aktif olan organize suç grupları” karşımıza çıkmaktadır. İkinci kategoride yer alan organize suç grupları, yeni trendlere oldukça entegre olmuş, hatta uluslararası alanda rant elde eden ve finans kaynağı genellikle AB üyesi olmayan diğer ülkelerdedir. Bu grupta yer alan örgütler, sıcak para kazandıkları ülkelerle olan ilişkileri en minimum düzeyde sürdürmektedirler. Çoğunlukla yasal yolları kullanarak rant elde eden bu organize suç grupları, faaliyetlerini bir ileri safhaya taşıma konusunda yasal çevrelerini köprü niteliğinde kullanmaktadır. AB birliği merkezli olmayan bu gruplar, yerel anlamda faaliyet gösteren organize suç örgütlerinden birtakım farklılıkları dolayısıyla ayrılırlar. AB merkezli grupların maddi ve stratejik ağırlığı çoğunlukla yurtdışıdır. AB içerisinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerinde genellikle rant elde etmek için kullanırlar. Örneğin AB pazarları bu gruplar için, insan, uyuşturucu pazarı anlamına gelir. Kazandıkları marjı ise, merkezinin bulunduğu ülkeye aktarırlar. AB tabanlı olmayan ve yerelde faaliyet gösteren bu gruplar en tehlikeli ve kolluk açısından karmaşık grupları ifade etmektedir.¹¹⁰

Üçüncü kategoride ise, “Yerel ve yerel olmayan organize suç grupları” olarak da adlandırılan, daha arada yer alan ve tek tarafa ait olmayan gruplardır. Geniş bir yelpazeye yayılmış olan ancak tasnif ederken güçlük vermekte olan bu organize suç grupları oldukça güçlüdür. Kendi içerisinde ayrılan bu başlık ikinci nesil örgütler adı verilen, genel olarak örgütlerin yarısına köklerinin güçlendiği ülkede rastlanırken, diğer kısma kaynak sağlayan grupların bulunduğu yerlerde rastlamak mümkündür.¹¹¹Daha gelişmiş ikinci nesil örgütlerin, eleman alım aşamasında AB toplumunun etnik yapılarını kullanmaktadır. Hedeflerine ulaşmaları konusunda ise çoğunlukla rüşvet ve gerekirse şiddete başvurumaktadırlar. Her anlamda güç kavramını elinde bulunduran bu gruplar, kendilerini korumak amacıyla da yasal bağlantılarını kullanmaktadır. Son olarak heterojen yapıya sahip örgüt karışımı gruplar, kapsam bakımından her ülkeyi kapsamaktadır. Başka bir anlatımla örgütün bölgesel olarak yerleşik bir gücü olmakla beraber, uluslararası alanda da bağlantılarını bulundurmaktadır. Bu niteliklere sahip örgütler çoğunlukla belirli alanlarda faaliyet göstermektedir.¹¹²

Organize suç örgütlerinin içeriğine bakıldığında sadece mafya olarak nitelendirilecek bir yapılanma değil; uyuşturucu kaçakçılığı, insan kaçakçılığı, yolsuzluk, kara para aklama ve sayılabilecek çok farklı suçları da işleme potansiyeline sahip oldukları görülmektedir. Kendi içerisinde birçok yönden farklılaşan organize suç türleri ile mücadele edebilmek amacıyla,

---

¹⁰⁹ Europol, “Organized Crime Threat Assessment Report”, 2008, 14.

¹¹⁰ Europol, 14-15.

¹¹¹ Europol, 16-18.

¹¹² Emniyet Genel Müdürlüğü, *Uluslararası Adli Polis İşbirliği*, 174.

Europol bu konularda bazı alternatifler sunmuştur. Örneğin hedefin daha kolay seçilebilmesi için organize suç örgütü olarak adlandırılan grupların belirlenmesinin yanı sıra çözüme gidilmesi için kısa sürede etkili olabilmenin yolunun üye ülkeler arasında AB'ye uyumlu bir mevzuatın oluşturulması gerekliliği vurgulanmıştır. Buradaki amaç organize suç örgütlerinin hedef tahtasında olabilmemesinin yanı sıra ülkelerarasında bir bilgi ağı oluşturarak suçun en kısa sürede tespit edilmesini ve cezalandırılmasını sağlamaktır.¹¹³

Europol içerisinde bulunan "Avrupa Ciddi Organize Suçlar Merkezi (ESOCC)" AB üyesi devletlerin iş birliği ile organize suçlarla ilgili ciddi olaylarda stratejik ve operasyonel anlamda destek sağlayan birimdir. Suçlarla ilgili analizlerin yapılması, alanına özel olarak uzmanlık sağlanması, operasyon sırasında harekât ve ilerlemelerin, bilgi alışverişinde trafiğin doğru şekilde yönlendirilmesi konularında profesyonel olarak destek sağlamaktadır. ESOCC aynı zamanda Europol altında diğer suçlar için mücadelede görev yapan birimlerle eş zamanlı çalışmasıyla güçlü bir alt birim olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapısal olarak incelendiğinde ise ESOCC kendi içerisinde suç alanı olarak üç bölüme ayrılmaktadır:¹¹⁴

- Uyuşturucu beraberinde, silah ve patlayıcıları da içerisine alan AB Uyuşturucu Birimi,
- Yüksek risk grubu olarak nitelendirilebilecek organize suçların yanı sıra çevresel ve mülkiyet suçlarını da içeren AB Organize Suçlar Birimi,
- İnsan kaçakçılığı ve yasadışı yapılan göçleri ele alan AB Göçmen Kaçakçılığı Merkezi.

Sonuç olarak, Europol altında görev yapan ESOCC birimi, Europol ile üye ülkelerin akredite edilmiş şekilde organize suçluluğu tespit etmek, mücadele etmek ve son olarak somut bir delile ve ardından suça, suçluya ulaşılması ile adalete bildirme görevi yapmaktadır. Uluslararası anlamda gelişmiş bir polis iş birliği ile yüksek riskli suçları hedef alan bu birim ve genelinde ise Europol, başarılı polis iş birliği teşkilatı olabilmenin yanı sıra üye devletlere mücadele konusunda yardımlarını ve desteklerini sürdürmektedir.

2.2.2 Suç Değerlendirmesi Konusunda Önemli Raporlar

Europol misyonunda var olan ve vizyonunda da her daim geliştirilen bütün süreçlerde bilgi sistemine ve stratejik değerlendirmelere önem verilmiştir. Europol bu bilgi sistemlerinin, üye ülkelere ve kuruluşun vizyonun da yer alan ilkelere hizmet etmesi amacıyla uluslararası anlamda kolluk kuvvetlerinin etkinliğini destekleyecek bir bilgi sistemi düzenlemesine gitmiştir. Europol tarafından düzenli olarak hazırlanan stratejik analizler ve tehdit değerlendirmeleri raporları kolluk kuvvetleri tarafından mücadele edilen ağır suçlar, organize

---

¹¹³ Europol, "Avrupa Ciddi ve Organize Suçlar Merkezi (ESOCC)", Kurumsal Web Sitesi, EUROPOL, 07 Mart 2022, Son Erişim Tarihi: 27 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-serious-and-organised-crime-centre-esocc>.

¹¹⁴ Europol, "Avrupa Ciddi ve Organize Suçlar Merkezi (ESOCC)", Kurumsal Web Sitesi, EUROPOL, 07 Mart 2022, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-serious-and-organised-crime-centre-esocc>

suçlar ve terör konularında ortak mücadele için karar alıcı birimlerin politika belirlemede ve uygulanmasında önem arz etmektedir.¹¹⁵

Sırasıyla değinilecek olan bu üç raporun dışında, kuruluş olarak beklentiler dışında gerçekleşen ani olaylar için ve her geçen yıl için faaliyet alanına giren suç türleri mücadelesinde yaşanan gelişmeler ve katkıların yer aldığı yıllık raporlarda sunulmaktadır.

2.2.2.1 Ağır ve Organize Suçlar Tehdit Değerlendirmesi- SOCTA

AB üyesi ülkelerin yanı sıra Europol ile iş birliği içerisinde olan ülkeler ve kuruluşların katkılarıyla kaleme alınan, ilk olarak OCTA (Organize Suç ve Tehdit Değerlendirmesi) raporu bilinmekteydi. Europol Konsey Kararı ile ağır suçları da içermesi gerekliliği sonucunda literatürde adı SOCTA (Ağır ve Organize Suç Tehdit Değerlendirmesi -*Serious and Organised Crime Threat Assessment*) olarak güncellenmiştir.¹¹⁶

SOCTA raporu Europol için önem arz eden stratejik perspektifte içerdiği suç türlerinin analizinde güvenilir veriler sunmayı hedeflemektedir. Europol'ün ilk olarak ele aldığı organize suçlarla ilgili raporun yayınlanmasına karar verilmesi, 1993 yılında AB Zirvesi sonrasında organize suçlarla ilgili olarak her yıl düzenli bir raporun ele alınmasının vurgulanmasıyla olmuştur. İlk rapor 1994 yılında yayınlanan Organize Suçlar Durum Raporu'dur.¹¹⁷ Ancak raporun sunduğu veriler kolluk faaliyetlerine katkı sağlaması yönünden birtakım konularda başarısız olmuştur. Örneğin sadece Avrupa için organize suçların durumuna değinilmiş, suç ve suçluya yönelik yeni yaklaşımlar, yöntemler, istatistikler sunmakta yetersiz kalmıştır. Bu bağlamda rapor daha donanımlı ve sistematik olarak 2004 yılında düzenli olarak yıllık şekilde yayınlanmaya başlamıştır.¹¹⁸

SOCTA raporu içeriksel olarak organize suç gruplarına dayanarak, bu grupların faaliyet alanı içinde olan suç ve suçlular özelinde mücadele yöntemleri ve stratejik analiz çalışması sunmaktadır. Stratejik analiz raporunda çoğunlukla kolluk kuvvetlerinin mücadelesinde yeni yaklaşımlar getirirken, toplumu göz önünde bulundurarak güvenli bir gelecek sunmanın teminatını konusunda da destek vermektedir. Europol veri tabanında AB'nin ve çevresinin karşı karşıya kaldığı ciddi organize suçlar tehdidinde yönelik oldukça değerli ve nitelikli veri

---

¹¹⁵ European Union, "EU SOCTA 2021 Serious and Organised Crime Threat Assessment", 2021, 7-10, Son Erişim Tarihi: 30 Ocak 2023. [Chrome-Extension://Efaidnbmnnnibpajpcglclefindmkaj/https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf](https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf)

¹¹⁶ Yeşim Yılmaz, "Avrupa Birliği Ceza Hukukunda Organize Suçlulukla Mücadele", *TAAD* 8, sy 31 (2007): 757.

¹¹⁷ Furkan Yıldız, "Sınırşan/Organize Suçlar Bağlamında Avrupa Birliği", *Yönetim ve Ekonomi Dergisi* 27, sy 2 (2020): 282-83.

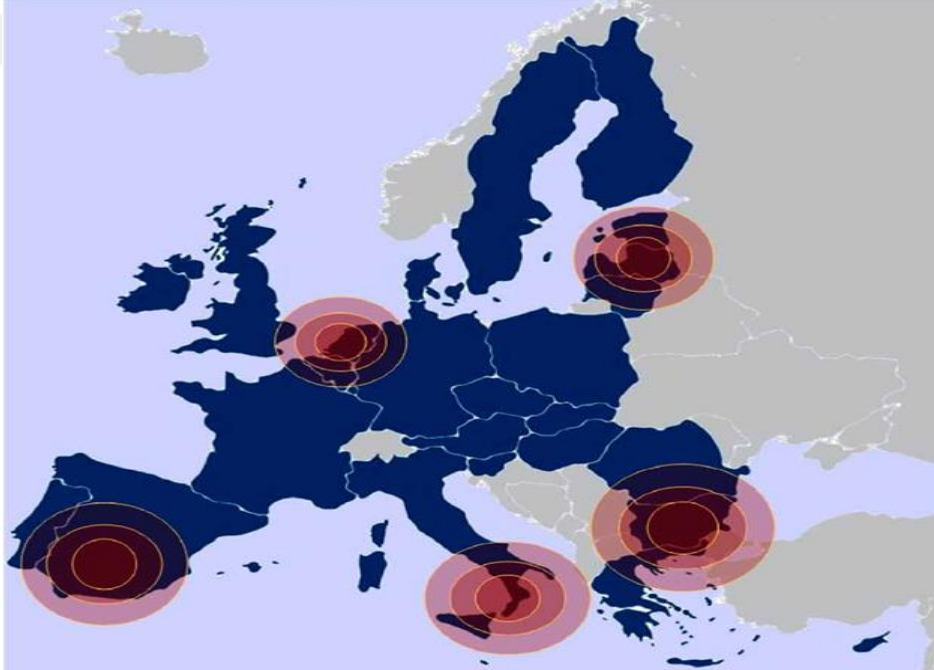
¹¹⁸ European Police Office, *Ten Years of Europol, 1999-2009*, 48.

toplama ve istihbarat elde etme imkanıyla özellikle karar verici makamların suç örgütlerine karşı operasyon gerçekleştirilmesinde bu raporun önemli katkısı bulunmaktadır.¹¹⁹

Europol tarafından ele alınan yıllık raporlarda AB Suç Merkezleri beş bölgede ele alınmış olup, bu suç merkezlerinin dağılımı şu şekildedir:¹²⁰

- Kuzeybatı
- Kuzeydoğu
- Güneydoğu
- Güney
- Güneybatı

Harita 2.1. Europol' ün Yoğunlaştığı Bölgeler

Kaynak: Europol, 50.

Yukarıda verilen bölgelerin, suç merkezleri olarak belirlenmesi, yasadışı göç, uyuşturucu ticareti, insan kaçakçılığı gibi pek çok organize suçların işlenmesinde geçiş merkezi ya da tampon bölge olarak kullanmasından kaynaklanır. Saptanan beş bölgede farklı yollarla AB'ye yasa dışı şekilde geçişler sağlanırken, aynı zamanda organize suç grupları için yeni fırsatlar ve

---

¹¹⁹ Europol, "SOCTA 2017 Report", 2017, 14, Son Erişim Tarihi: 18 Haziran 2023.
https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/report_socta2017_1.pdf.

¹²⁰ Europol, "OCTA 2011 Report", 28 Nisan 2011, 50, Son Erişim Tarihi: 18 Şubat 2023.
<https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/octa2011.pdf>.

suç örgütlerine yeni pazarlar sağladığı görülmektedir. Organize suçların yoğun olarak meydana geldiği bu bölgelerde koordinasyon ve iş birliği ile örgütlerin belirli ağlarda hareket edildiği gözlemlenmiştir. Bu bağlamda AB organize suçlarla mücadele konusunda alınacak bir önlemin ilk olarak yukarıda yer verilen beş bölgeye öncelik verilmesi gerekliliğini savunmuştur.

2.2.2.2 İnternet Tabanlı Organize Suçlar Tehdit Değerlendirmesi-IOCTA

Günümüzde olumsuz etkisini birçok şekilde gösteren siber suçlar, AB politikası bağlamında Europol açısından kolluğun mücadele ettiği önemli ve oldukça geniş ağa sahip bir suç alanıdır. IOCTA (*Internet Organised Crime Threat Assessment*) raporu karar alıcılar, düzenleyiciler ve uygulayıcıların siber suçlar bağlamında daha stratejik ve etkili verilerle hareket etmelerini sağlamaktadır. Her yıl yayınlanan veriler siber suç özelinde veriler sunarken, gelecek yıllar için de öngörülerde bulunmaktadır. Bunlara ek olarak IOCTA raporu, beş kıtada meydana gelen siber suç faaliyetlerine dair değerlendirmelerde de bulunmaktadır. Siber suçlara dayalı olarak yayınlanan rapor, Europol bünyesinde yer alan Avrupa Siber Suçlar Merkezi (EC3), hükümetler, kamuoyunu, kuruluşları herhangi açıdan etkileyebilecek tehlikeler, tehditleri de kapsamaktadır.¹²¹

Siber suçlar doğası gereği diğer suç türlerine göre daha hızlı gelişmektedir. Özellikle günümüzdeki hızlı dijitalleşme siber suç faaliyetlerine kapı aralayarak, çok farklı suç alanları sunmuştur. Örneğin online alışveriş mağazalarına duyulan güven sebebiyle kredi kartlarının bilgilerine ulaşılması, üyelik gerektiren birçok sitede kimlik avcılığı yapılması, kötü amaçlı yazılımların geliştirilip yayılması, internet üzerinden çocuk istismarı gibi çok farklı alanlarda siber suç türleri ortaya çıkmaktadır. Siber suçların güncel durumu ve gelecekteki durumu açısından IOCTA raporunda yer alan veriler siber suçların geleceği hakkındaki manzarayı da açığa çıkartmaktadır.

2.2.2.3 Terörizm Durum ve Eğilim Raporu-TE-SAT

Terörizm hem ulusal hem de uluslararası alanda mücadele edilen bir suç türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle geniş bir ağa ve faaliyet alanına sahiptir. İngiltere, İspanya, İtalya, Almanya, Türkiye gibi ülkelerin senelerce birçok terör örgütüyle mücadele ettiği bilinmektedir. Ülkeler terörizm konusunda iki ayrı kutupta yer almaktadır. Örneğin PKK, Türkiye için bir terör örgütü iken, bir başka ülke veya kuruluş için terör örgütü olarak kabul edilmemektedir. Bu nedenle ülkelerin ortak bir düşman kavramından bahsetmek zordur. Yakın tarihte meydana gelen 11 Eylül saldırılarında El-Kaide gibi bir örgütün dünyada söz sahibi olan bir ülkeye karşı

---

¹²¹ Europol, "Internet Organised Crime Threat Assessment", 2021, 8-13, Son Erişim Tarihi: 25 Şubat 2023. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/internet_organised_crime_threat_assessment_iocta_2021.pdf.

operasyon düzenlemesi terör kavramını 2000li yıllardan sonra daha farklı bir boyuta evrilmesine zemin hazırlamıştır.

2007 yılı Nisan ayında AB, stratejik olarak terörizm ile ilgili (TE-SAT - *EU Terrorism Situation and Trend Report*) ilk raporunu yayınlamıştır. Rapor içeriğindeki bilgiler çoğunlukla üye devletlerin katkıları ile oluşturulmaktadır. Rapor özellikle ABD’de meydana gelen 11 Eylül 2001 saldırılarından sonra her yıl AB’de terörizmin durumu ile ilgili veriler sunmaktadır. TE-SAT, üye devletler ve AB düzeyinde karar alma ve karar verme konusunda daha doğru bir bakış açısının oluşmasını amaçlamaktadır. Özellikle kolluk kuvvetlerinin terörle mücadelesi açısından raporda yer alan veriler son derece önemlidir. Rapor kamuoyuna karşı oldukça şeffaftır, nitekim yer, zaman ve kişi bilgileri açık şekilde istatistiksel olarak kamuoyuna sunmaktadır. Ülkelerin karşılıklı kazan-kazan ilişkisine dayanan bu raporda paylaşılan bilgiler, karşılıklı güven ortamının oluşmasına ve istihbarat bilgi ağının daha geniş alanlara yayılması açısından mücadelede başarıyı artırmaktadır. Europol bu konumdaki ülkelerin terörle mücadelesinde iş birliği yapan ve uluslararası konjonktüre uygun katkılarından dolayı adını duyuran bir bölgesel kuruluş olarak görevini sürdürmektedir.¹²²

2.3. EUROPOL ’ün Damga Vuran Örgütlü Suçlar Operasyonları

Europol üye devletlerine kolluk faaliyetlerinde destek sağlarken aynı zamanda da AB kolluk kuvvetlerine 7/24 esasına dayalı olarak teknik ve operasyonel destek vermektedir. Europol kuruluşunda belirlenen ve dönemin şartlarına bağlı olarak değişime uğrayan suç alanlarında üye devletlerle birlikte ortak hareket etmek şartıyla yürütülmekte olan soruşturmanın süreçlerinde gerekli makamlarla iletişime geçerek soruşturmaların yürütülmesine katkı sağlamak en kritik görevleri arasındadır.¹²³ Europol ’ün kuruluşundan bugüne yürüttüğü kimi operasyonlar organize suçlulukla mücadelede son derece önemlidir ve bugün bile yol gösterici niteliktedir.

2.3.1 Taurus operasyonu

Operasyonun plan aşaması 2017 yılında Yunanistan Polisi ve Europol arasında görüşmeler sonucu başlamıştır. Organize suç grubu Yunanistan merkezli olup, sahte belgeler vasıtasıyla göçmenleri hava yolunu kullanarak, Yunanistan’dan Birleşik Krallığa kaçırmıştır. Europol ile işbirlikleri sonucunda 31 Ekim ve 1 Kasım tarihlerinde planlanan operasyon için harekete geçilmiştir. Yunan polisi ile Europol operasyon sonucunda, binlerce sahte pasaport ve kimlik kartı, 61.000 Euro nakit para, sahte evrakları elde edebilmek için çeşitli yazıcılar ve

---

¹²² Europol, “TE-SAT 2007” (Netherlands, 2007), 8-10, Son Erişim Tarihi:20 Şubat 2023. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat2007_1.pdf.

¹²³ Europol, “Services&Support”, Europol, 2021, <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/services-support>.

laboratuvarlar ele geçirmiştir. AB’de göçmen kaçakçılığı’ nın pazarının büyük ve oldukça karlı bir iş olması sebebiyle, organize suçluluk grupları için dikkat çekmektedir. Taurus Operasyonu sonucundan Europol ve Yunanistan oldukça yararlı bir operasyona imza atmışlardır.¹²⁴

2.3.2 Shovel operasyonu

İrlanda, İngiltere, İspanya ve Belçika’nın yer aldığı bu operasyonun asıl hedefi İrlanda merkezli olduğu tespit edilen ancak olayın iç yüzünde Avrupa genelinde dahi rant elde eden bir organize suç grubudur. Kara para aklamak için bir araya gelen organize suçluluk grupları, organize suçluluk çatısı altından birçok suç türü ile kar elde etmeyi hedeflemişlerdir. Bu operasyonun Europol açısından diğer önemli yanı ise, ilk mobil ofisinin kurulmuş olmasıdır. Polis tarafından yapılan geniş kapsamlı soruşturma sonrası uyuşturucu ticareti, kaçakçılık, kara para aklama gibi faaliyetler gösteren grubun bunlardan elde ettiği geliri farklı yöntemlerle aklayarak zenginleşmesi dikkatleri üzerine çekmiştir. Bu operasyon için birtakım başlıklarla raporlar sunan Europol, İrlanda, İspanya ve İngiltere’de mobil ofisler sayesinde operasyona oldukça etkili şekilde destek sağlamıştır. Soruşturma boyunca Europol’ ün yanı sıra İnterpol, Eurojust ve diğer ülkelerin kolluk kuvvetleri ile bilgi ağı kurularak organize suç şebekesinde yer alan 38 kişi tutuklanmış ve kişilerden oldukça lüks eşyalar ele geçirilmiştir.¹²⁵

2.3.3 Operasyon Oakleaf

İrlanda merkezli olup uluslararası alanda faaliyet gösteren Rathkeale Rovers isimli organize suç grubu karapara aklama, uyuşturucu kaçakçılığı ve sanat eseri hırsızlığı ile gündeme gelmiştir. AB’de polis teşkilatı olarak önemli yer edinen Europol olayla ilgili istihbarat toplamak için 2011 yılında Oakleaf Operasyonu’nun başlatılmasına karar vermiştir. Organize suç grubu aynı zamanda yasal bir görünüm havası yaratmak ve faaliyetlerine meşruluk kazandırmak için Avrupa merkezli çok sayıda şirket kurmuştur. İrlanda polisinden gelen kolluk ve istihbarat destek talebi sonrası düzenlenen operasyon ile suç şebekesi mensubu 30 kişi sekiz ayrı ülkede ve çok sayıda suçtan tutuklanmıştır. Toplamda 69 hırsızlık vakası ile gündeme gelen bu organize suç şebekesi özellikle gergedan boynuzu kaçakçılığı faaliyetleri sebebiyle operasyona konu olmuş ve Europol bağlantılı ülkelerin destekleriyle operasyon başarıyla sonuçlandırılmıştır.¹²⁶

---

¹²⁴ Europol, “Taurus Operation”, Europol, 2017, <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/operation-taurus-%E2%80%93-greece-and-europol-dismantle-organized-crime-group>.

¹²⁵ Europol, “Europol’s 20 Most Noteworthy Operations”, 2023, Son Erişim Tarihi: 1 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/operations/europols-20-most-noteworthy-operations>.

¹²⁶ Europol “Europol’s 20 Most Noteworthy Operations”.

2.3.4 Archimedes operasyonu

Arşimet Operasyonu, Lahey genel merkezinden koordineli bir şekilde yürütülmesinin yanı sıra 34 ülkenin desteklediği kolluk kuvvetleri ile beraber Eurojust gibi kuruluşların da yer aldığı özellikle AB’de yer alan organize suç gruplarının oluşumunu araştırmak ve altyapılarını soruşturmak başlatılmıştır. Bu operasyon uluslararası anlamda yapılan en geniş katılımlı ve iş birliği içeren bir operasyon olarak kayıtlara geçmiştir. Birçok farklı mekânda gerçekleşen bu operasyonda çok farklı organize suç türü yanı sıra siber suçlar da soruşturmaya konu olmuştur. Operasyon sonrasında önemli bir miktar nakit para, uyuşturucu madde ele geçirilirken, 1150 kişinin çok farklı suçlardan dolayı tutuklanması söz konusu olmuştur.¹²⁷

2.3.5 Pollino operasyonu

Bu operasyonda Avrupa’da organize suç gruplarının faaliyetleri hedef alınmıştır. Hollanda, İtalya, Almanya ve Belçika’nın katılımlarıyla oldukça ses getiren bir operasyon düzenlenmiştir. Pollino kod adıyla anılan bu operasyon kendi türü içerisinde Avrupa’da yapılan en büyük operasyondur. İtalya’nın en tehlikeli mafyalarından biri olarak bilinen “Ndrangheta” organize suç örgütünü çökertmeye yönelik operasyon 5 Aralık 2018 tarihinde başlatılmıştır. Dünyada ciddi bir bağlantı ağına sahip olan bu grup, sistemli bir şekilde faaliyetlerini yürütmüştür. İtalya merkezli olan bu suç grubunun, suç gelirlerini kontrol altına alabilmek için faaliyetlerini bölgelere ayırdığı ve ülkelerdeki ya da bölgelerdeki farklılıklardan yararlanarak suç işlemeyi kolaylaştırmak için planlı hareket ettiği anlaşılmıştır. Operasyonun mekânsal genişliğinden kaynaklı olarak kolluk kuvvetleri ile yargı mensupları beraber mesai harcamışlar; belirlenen stratejilerin sonuç verebilmesi ve organize suç şebekesinin çökertilmesi için her adımı beraber atmışlardır. İş birliği sonucunda ise üst düzey yöneticilerin içinde bulunduğu birçok kişi tutuklanırken, çok miktarda uyuşturucu madde ele geçirilmiştir.¹²⁸

2.3.6 Blue Amber operasyonu

Blue Amber Operasyonu, Arşimet Operasyonunun devamı niteliği taşımaktadır. Hedef alınan organize suç şebekesi, uyuşturucu kaçakçılığı, göçmen kaçakçılığı, insan ticareti gibi suç alanlarında rant elde etmektedir. Organize suç grubuna karşı 2015 yılında suç merkezi olduğu belirlenen pek çok mekanda operasyon düzenlenmiştir. 28 AB üyesi ülkesi, 31 AB üyesi olmayan ülke ve diğer bazı uluslararası kuruluş bu operasyona destek vermiştir. Devletlerin organize suç örgütünün faaliyetlerine ket vurmak için güçlerini birleştirdikleri, nadir bir operasyondur. İş birlikçilerin kolluk kuvveti açısından destek verdiği ve Europol’ün merkezi

---

¹²⁷ Europol, “Archimedes Operation”, EUROPOL, 2014, <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/operations/operation-archimedes>.

¹²⁸ Europol, “Avrupa’da ‘Ndrangheta Mafyasına Yönelik Koordineli Baskı”, EUROPOL, 2018, Son Erişim Tarihi:2 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/coordinated-crackdown-ndrangheta-mafia-in-europe>.

Lahey'den desteklenen operasyonda, istihbarat ağının doğru koordine edilebilmesi için çok sayıda uzman, analist ve yerel kolluk mensupları görev almıştır. Operasyon sonucunda toplam 900 kişi tutuklanmış, çok çeşitte ve miktarda uyuşturucu madde ele geçirilmiştir.¹²⁹

2.3.7 Opson V operasyonu

Interpol ve Europol koordinesinde gerçekleştirilen bu operasyon, her iki polisiye teşkilatı için en büyük sahtecilik operasyonu olmuştur. Dünya çapında faaliyet gösteren bu sahtecilik grubu, bu kez yiyecek ve içeceklerde sahtecilik faaliyetleri gerçekleştirmiştir. . Opson V operasyonu Sudan'ın Hartum kentinde gübreye kirletilmiş dokuz ton sahte şekerin tespit edilmesiyle başlamıştır. Daha sonra İtalya' da bakır sülfat çözeltilerinin yardımıyla daha güzel görünüm vermek amacıyla boyanmış 85 tondan daha fazla zeytinin ele geçirilmesi ile sonuçlanmıştır. Yine ardı ardına devam eden soruşturmalar sonucu Bileşik Krallık, Tayland, Yunanistan, Fransa, Güney Kore' de bu sahtecilik örgütünün birçok ürünü tespit edilmiştir. Aslında Interpol ve Europol işbirliğinin bu operasyon açısından en önemli yanı ise bu sahtecilik ticaretinin arka planında yer alan organize suçluluk gruplarını tespit ederek, çökertmek ve ilgili ülkelerin makamlarıyla irtibat sağlamak olmuştur.¹³⁰

---

¹²⁹ Europol, "Organize Suçlara Karşı Blue Amber Operasyonu, 2015 Yılında Yaklaşık 900 Kişinin Tutuklanmasıyla Sonuçlandı", EUROPOL, 2015, Son Erişim Tarihi:14 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/operation-blue-amber-against-organised-crime-results-in-nearly-900-arrests-in-2015>.

¹³⁰ Europol, "Largest-ever seizures of fake food and drink in INTERPOL-Europol operation", EUROPOL, 2016, Son Erişim Tarihi:8 Nisan 2023. <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/largest-ever-seizures-of-fake-food-and-drink-in-interpol-europol-operation>.

3. BÖLÜM

TÜRK POLİS TEŞKİLATININ ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELESİ KAPSAMINDA EUROPOL İLİŞKİLERİ

3.1 EUROPOL-Türkiye İlişkileri, Organize Suçları Önlemede Ortak Kriterler Kriterleri ve Entegrasyonu Çalışmaları

Bu başlık altında Türkiye'nin suçla mücadele konusunda uluslararası anlamda kolluk kuvveti desteği, bilgi ağı, ortak hedefle mücadele gibi konularda nasıl dayanışma gösterdiği ele alınacaktır. Bu bağlamda Europol-Türkiye ilişkilerinde, iş birliği temelinde misyon ve vizyon açısından değerlendirme yapılacaktır.

3.1.1 EUROPOL ve Türkiye iş birliği aşamaları

Türkiye, kuruluşundan itibaren uluslararası anlamda birçok kuruluşa farklı amaçlarla katılım göstermiş ve söz sahibi olmuştur. Güvenlik konusunda da özellikle kendi bölgesinde aktif bir ülke iken, uluslararası alanda faaliyet gösteren kuruluşlara da üye olmayı ihmal etmemiştir. Türkiye için temel bir sorun olan terörle mücadele konusunda iş birliği amacıyla İnterpol gibi küresel anlamda faaliyetleri olan polis iş birliğine adım atmış ancak bu konuda beklentileri tam anlamıyla karşılanamamıştır. Farklı çözüm arayışlarına giren Türkiye, İnterpol benzeri ve aynı amaçlara hizmet eden Europol'un bir çözüm olacağını düşünmüş ve akabinde Europol ile operasyonel anlamda iş birliği için çalışmalara başlamıştır.

Europol Sözleşmesi'ne göre AB üyesi olan her ülkenin Europol işbirliğine katılımı açıktır. Türkiye'nin mevcut durumda AB üyeliğinin net bir şekilde sonuçlanmaması sebebiyle madde de belirtilen kriterler karşılanmamaktadır. Europol ve Türkiye arasında polis teşkilatı iş birliği açısından görüşmeler, AB Adalet ve İçişleri Bakanlar Konseyi'nin almış olduğu karar sonucunda Europol İdaresi'ne yetki vermesiyle, AB üyesi olmayan ülkelerinde katılımı için üyelik sürecinin başlatılabilmesi kararı ile 2000'li yıllarda Türkiye'nin üyelik için Europol merkezinde katıldığı seminer sonrası başlamıştır.¹³¹

2000 yılında alınan karar doğrultusunda Europol'un Türkiye'de temsilciğinin kurulması için çalışmalar başlamış ve nihayetinde İnterpol Daire Başkanlığı çatısı altında ilerlenmesi gerektiği kararına varılmıştır. Bu noktada resmi olarak Europol İdaresine bu istek bildirilerek

---

¹³¹ European Police Office ve The Republic Of Turkey, "Agreement On Cooperation Between The European Police Office And The Republic Of Turkey".

2002 tarihinde alınan onay ile beraber Europol Bürosu'nun kurulmasında ilk resmi adımı tamamlanmıştır. Türkiye'nin polis iş birliği hazırlıkları çerçevesinde bir irtibat görevlisinin ataması yapılması içinde karar alınmıştır. 2004 yılında yayınlanan AB İlerleme Raporu'nda ise Türkiye- Europol ilişkilerinin daha sıkı olması gerektiği vurgulanmış ve bu durum karşısında kayıtsız kalmayan Türkiye, Europol ile iş birliği anlaşması imzalamıştır. Bu anlaşmanın temel amacı ise Türkiye-Europol arasında bağın bilgi paylaşımı açısından kuvvetlenmesi ve uluslararası suçlar olarak adlandırılan suçların ilk olarak tespitini ve nihayetinde önlenmesini sağlamaktır. Bu bağlamda imzalanan anlaşma sonrasında ise 6 Mart 2005 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanması ile İnterpol-Europol-Sirene Daire Başkanlığı kurulmuştur.¹³²

18 Mayıs 2004 tarihinde imzalanan teknik ve stratejik düzeyde ikili anlaşma Europol aracılığıyla hareket ederek uluslararası alanda meydana gelen suçların tespit edilmesi, gerekli önlemlerin alınması ve nihayetinde gerekirse bastırılması için çerçeve çizilmiştir. Sözleşme taraflarının iş birliği alanları ise şu şekildedir:¹³³

- Her iki tarafta kazan-kazan politikası ile stratejik ve teknik zeminde bilgi alışverişi yapmak,
- Yasayı uygulayanların bilgi ve deneyiminin paylaşımı için yapılacak olan stajlar, müzakereler, seminerler ve konferanslar düzenleyerek bilimsel paylaşımı sağlamak,
- Yasa uygulayıcılarla bağlantılı olan mevzuatlar, kılavuzlar, teknik literatür zemininde materyalleri paylaşmak,
- Eğitim iş birliği.

Türkiye'nin polis iş birliği amacıyla karşılıklı anlaşmalarına bakıldığından birçok farklı kuruluş ile karşılaşılması mümkündür. 2004 yılından itibaren Europol ile imzalanan anlaşmanın yürürlükte olmasına rağmen stratejik anlamda bir bağlantı kurulurken, operasyonel düzeyde iş birliği yapılmasında birtakım engeller bulunmaktaydı. Söz konusu bu engeller, Türkiye'de kişisel verilerin korunması için hâlihazırda bir mevzuat eksikliğinin bulunması, akabinde bu konu için denetleme açısından da bir eksikliğin olması operasyonel olarak iş birliği amacıyla Türkiye-Europol yaklaşmasını engellemiştir. Polis iş birliği için uluslararası seviyede aktif rol oynayan Türkiye, kişisel verilerin korunması kanununun kabul edilmesi ve yürürlüğe girmesi sürecinde oldukça gecikmiştir. 2016 yılında Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kabul

---

¹³² EGM, "INTERPOL- EUROPOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI", 2020, Son Erişim Tarihi:4 Nisan 2022. <https://www.egm.gov.tr/interpol/tarihce>.

¹³³ European Police Office ve The Republic Of Turkey, "Agreement On Cooperation Between The European Police Office And The Republic Of Turkey", 2.

Tarihi: 24/3/2016 kanun numarası: 6698) kabulü ve Resmî Gazetede yayınlanması ile Europol ile operasyonel anlamda işbirliği için müzakereler başlatılmıştır.¹³⁴

Avrupa Polis Teşkilatı (Europol) ile Türkiye arasında 23 yıllık bir polisiye işbirliği kurulmasına yönelik mazi bulunmaktadır. 2000' li yıllarda üyelik müzakereler için görüşmeler tam anlamıyla başlamış olup, 2004 yılında "Stratejik İşbirliği Antlaşması" imzalanması ile bu süreç noktalanmıştır. Çoğunlukla karşılıklı bilgi alışverişi, eğitimsel destek, istihbarat bilgisine dayalı olarak gelişen bu polisiye işbirliği, günümüzde de bu mevcut durumu korumaya yönelik çalışmalar devam etmekte, aynı zamanda da operasyonel işbirliği için karşılıklı müzakereler gerçekleştirilmektedir.

3.1.2 INTERPOL-EUROPOL Dairesi Başkanlığı ve Türkiye temsilciği durumu

Uluslararası suçlarla mücadelede etkin rol oynayan ve bu konuda her geçen gün gelişmelerle kendini reforme ederek maksimum seviyede bir iş birliği için mücadeleyi bırakmayan Türkiye, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak faaliyet yürüten İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığı ile irtibatını artırmaya devam etmektedir. Bu yapılanma sayesinde üye olan ülkelerle aktif şekilde polis iş birliği amacıyla destek alan ve destek veren Türkiye, suç ve suçlu en önemlisi de suç örgütleri ile aktif mücadele etmektedir.

Grafik 3.1. Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı Organizasyon Şeması

Kaynak: EGM, "İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığı", Organizasyon Şeması, 2021, <https://www.egm.gov.tr/interpol/birimlerimiz>.

¹³⁴ Hayati Çelik, "Avrupa Birliği'nin Adalet, Özgürlük Ve Güvenlik Faslı: Türkiye Üzerine Etkileri", *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, KÜSBD, 9, sy 2 (2019): 510.

İnterpol-Europol Dairesi altı şube müdürlüğü ile faaliyet göstermekte ve bu şubeler de kendi içinde alt birimlere ayrılmaktadır. İnterpol-Europol Dairesinin şube müdürlükleri şunlardır:¹³⁵

- Uluslararası Kaçakçılık ve Mali Suçlar Şube Müdürlüğü,
- Uluslararası Terör Suçları Şube Müdürlüğü,
- Uluslararası Asayiş Şube Müdürlüğü,
- İdari İşler ve Destek Şube Müdürlüğü,
- Uluslararası Haberleşme ve Bilgi Teknolojileri Şube Müdürlüğü,
- Europol ve Sirene Şube Müdürlüğü,
- İdari Büro Amirliği

İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığın görevleri şunlardır:¹³⁶

- Polis Teşkilatı yapılanmasına üye ülkeler ve Interpol Genel Sekreterliği nezdinde Türk Polis Teşkilatını temsil etmek.
- Ortak hedef olan uluslararası suç, suçlu ve suç örgütleri karşısında üye ülkelerle birlikte mücadeleyi sürdürmek ve bu alanlarda işbirliğinin sürdürülmesini sağlamak.
- Uluslararası alanda anılan suçlarla mücadele etmek amacıyla gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında ilgili birimlerle bağlantılı ve koordineli olmak.
- Sanık, hükümlü, firarı olarak anılan ve aranılan kişilerin yurtdışına kaçması sonucunda ilgili birimlerle iletişimi sürdürerek, kişi ya da kişilerin takip edilmesi, yakalanması ve ülkesine iade süreçlerinin takip edilmesi.
- Yurtiçinde herhangi bir suça karışan yabancılarla ilgili işlemlerin yapılmasını yönelik sürecin takibinin yapılması.
- Yurtiçinde herhangi bir suç işleyerek yurtdışına kaçan Türk vatandaşlar hakkında gerekli işlemlerin yapılmasını takip etmek.
- Yurtdışında suç işleyen Türk vatandaşlar hakkında gerekli prosedürlerin uygulanmasını sağlamak.
- Yurtdışında ülkemiz aleyhinde suç işleyen kişi ya da kişiler hakkında işlemleri yapmak.
- İade edilmek amacıyla uluslararası alanda aranan, hakkında takip edilme kararı alınan, kayıp şahıslar, sabıkalarından ötürü suç işlemeye yönelik eğilimi bulunanlar, kimliği belirlenemeyen cesetler, ilk defa karşılaşılan suç teknikleri ve kayıp eşyalar hakkında Kırmızı, Yeşil, Sarı, Mavi, Siyah, Modüs Operandi ve Kayıp Eşya Bültenlerini kullanarak, bu durumlara açıklık getirmek.

---

¹³⁵ Emniyet Genel Müdürlüğü, "İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığı", Emniyet Genel Müdürlüğü, 2020, <https://www.egm.gov.tr/interpol/hakkimizda>.

¹³⁶ Emniyet Genel Müdürlüğü "İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığı", Emniyet Genel Müdürlüğü, 2020, <https://www.egm.gov.tr/interpol/hakkimizda>.

İnterpol-Europol Daire Başkanlığı'nın görevleri daha çok uluslararası alanda iş birliğinin maksimum seviyeye çıkartılması için yerine getirilmesi gereken hedeflerdir. Bunlar dışında Türk Polis Teşkilatı'na seminer, konferans gibi eğitici faaliyetler ile katkı sağlanmakta olup, İnterpol ve Europol alanlarına giren suç türleri hakkında gerekli bilgilendirmeler yapılmaktadır. Verilen eğitimler Türk Polisi'ni belirli suç alanlarına yönelik daha donanımlı hale getirirken, aynı zamanda etkili ve koordineli olarak uluslararası suçlarla mücadeleyi maksimum seviyede tutarak, özellikle organize suç oranlarının minimum seviyeye indirilmesi için ilgili birimlerle iş birliği sürdürülmektedir.

İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığı'nda görev yapan personel de oldukça donanımlı ve eğitilidir. En önemli ve dikkat çeken özellikleri arasında iyi derece yabancı dil bilmeleri, bilgisayar konusuna hâkim olmaları, ulusal ve uluslararası mevzuata vakıf olmalarıdır. Kısacası Daire Başkanlığı bünyesinde alanında uzman, profesyonel kişilerin görev yaptığını ve uluslararası suç ve suçlularla mücadele de büyük rol oynadıklarını söylemek mümkündür.¹³⁷

AB üyesi olmayan ülkeler ile Europol arasında bağlantının kurulmasını sağlamak için irtibat görevlisi atamak üzere anlaşma imzalayan Türkiye dâhil 20 ülke bulunmaktadır.¹³⁸ Sürdürülebilirlik açısından Europol ile üye ülkeler arasında bir irtibat görevlisinin atanması gereklidir. Türkiye irtibat görevlisi atanmasına yönelik 21 Mart 2016 tarihinde adım atılarak "İrtibat Görevlendirmesi Anlaşması" imzalanmıştır. İlk irtibat görevlisi 2016 yılında Europol merkezinde görev yapmak üzere atanmıştır. Europol içerisinde kendi ülkesini temsil amacıyla atanmaya uygun görülen kişi, bilgi ağında meydana gelebilecek karmaşıklığı engellemek, aynı zamanda kendi ülkesinin çıkarlarını Europol içerisinde gözetmek durumunda olacaktır. İrtibat görevlileri Europol'ün sahip olduğu veri depolamasına erişim hakkına sahiptir. Bununla birlikte bu erişim kimi konularda kısıtlanmıştır.¹³⁹

Europol iş birliği içinde olduğu ülkelerle arasında gerçekleşen bilgi değişiminde hızlı ve güvenilir olduğu düşünülen Info-Ex olarak adlandırdığı mesaj sistemini kullanmaktadır. Bu sistem ile istihbarat ve bilgi ağı ülkeler arasında ulaşılabilirlik ve güvenilirlik sorununu da minimuma indirgemektedir.¹⁴⁰

---

¹³⁷ Emniyet Genel Müdürlüğü "İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığı", Emniyet Genel Müdürlüğü, 2020, <https://www.egm.gov.tr/interpol/hakkimizda>.

¹³⁸ Europol, "Ortaklar ve İşbirliği", Europol, 2023, <https://www.europol.europa.eu/partners-collaboration>.

¹³⁹ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, "Türkiye Europol İlişkileri", T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, 2013, <https://www.egm.gov.tr/interpol/turkeuropoliliski-13-02-201341>.

¹⁴⁰ Barış Akgüç, "Europol Analiz Çalışma Dosyaları (AÇD) ve Europol Bilgi Sistemleri", sy 56 (2008): 61.

3.1.3 EUROPOL 'ün uluslararası alanda organize suçlarla mücadele bağlamında üye devletlere katkısı ve mücadele kriterleri

Europol'ün mücadele ettiği en kritik suç grubu olan organize suçluluk, bugün neredeyse bütün ülkeler, bölgeler ve kıtalar için ivedilikle mücadeleyi gerektiren bir sorun haline gelmiştir. Organize suçlar, kara para aklama, uyuşturucu ticareti, para sahteciliğe gibi çok farklı suç türlerini kapsamaktadır. Organize suçlarla mücadeleyi ortak bir çatı altında birleştiren Europol, üye ülkelere de birtakım mücadele kriterleri getirmektedir.

Europol Sözleşmesi'nin 4. maddesinde üye ülkelerle Europol arasında bağlantının süreklilik arz edecek şekilde kurulması için her üye devletin ulusal birim tesis etmesi öncelikli görevler arasında yer almaktadır. Sözleşmede değinilen ulusal birim irtibat noktasında büyük rol oynarken, kendi ülkesine katkı sağlamak için yapılması gerekenler şu şekilde sıralanmıştır:¹⁴¹

- Europol'ün görevlerinin devamının sağlanması için tamamen kendisine bağlı olarak bilgi ve istihbaratı sağlaması gerekmektedir.
- Europol'ün operasyonel ya da stratejik anlamda üye ülkeye sağladığı tavsiyelere cevap verilmesi gerekmektedir.
- Verilerin güncel şekilde tutulması için bilgi ve istihbarat akışı hızlı olmalıdır.
- Yetkili birimlere iletmek amacıyla, ulusal birimde görev alan kişi, kendi ülkesinde yer alan hukuk kurallarına göre değerlendirmeler yaparak gerekli birimlere aktarılmasını sağlayacaktır.
- Europol bilgisayar ortamında bulunan verilere, güncel bilgiler sağlayacaktır.
- Üye ülkenin karşılaştığı herhangi bir suçta bilgi, istihbarat ve tavsiye için Europol' e başvuracaktır.
- Son olarak üye ülke ve Europol arasında gerçekleşen bilgi alışverişinde her iki tarafta da hukuka uygunluk ilkesi gözetilecektir.

Bir suç, suçluyu açığa çıkarmanın doğru ve kısa yolu bu suçla ilgili doğru bilginin sağlanmasıdır. Bu bağlamda da Europol üye devletlerine bilgi sistemi ve analizi adı altında süreklilik arz eden istihbarat ağının suçlu ve şüpheli kişilerin güncel olarak sisteme işlenmesiyle ulaşabildikleri bir ortam sunmaktadır. Bu ortamda sunulan veriler ulusal birimler, Europol'de görev yapan memurlar tarafından kolayca ulaşılabilen ve gerektiğinde sisteme veri işlenebilmektedir. Verilerin ulaşılabilirliği üye ülkelerin Europol için görevlendirmiş olduğu kişi ya da kişilerce sadece talep ettikleri bir olayın verilerine ulaşabilmeleri şeklinde kısıt getirilmiştir. Europol veri tabanında yer alan bu bilgiler polis teşkilatına üye olan ülkeler ve bu üye ülkelerin kendi arasında kullanılmakta olup, üye ülkeye ait bilgilerin kullanılması yönünde de birtakım kısıtlamalar getirmesi konusunda izin

---

¹⁴¹ Emniyet Genel Müdürlüğü, *Uluslararası Adli Polis İşbirliği*, 138.

verilmiştir. Europol üye ülkelerine sunduğu veri havuzunda çeşitli gizlilik ve koruma gibi kıstaslara dikkat etmekte ve önem göstermektedir.¹⁴²

2003 yılında yayınlanan Türkiye için Katılım Ortaklığı Belgesi'nde de üyelik halinde yerine getirilmesi gereken yükümlülükler başlığı altında yer alan Adalet ve İçişleri Alanında İş Birliği kısmında organize suçluluğa değinilmiştir. Farklı bölgelerden kolluk kuvvetlerince iş birliğinin maksimum olması gerektiğine vurgu yapılırken mücadelenin de daha güçlü olması gerekliliğine değinilmiştir.¹⁴³

Avrupa Birliği Müktesebatının üstlenilmesine ilişkin yayınlanan sırasıyla 2001-2003-2008 Türkiye Ulusal Programlarında da örgütlü suçlulukla mücadele geniş bir perspektifte ele alınmıştır. İlk olarak 2001 tarihinde ele alınan doküman içerisinde Adalet ve İçişleri başlığı altında çalışılması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle yolsuzluk, sahtecilik, kara para aklanması, uyuşturucu maddenin kullanımı ve dağıtımı gibi adli ve polis işbirliği zemininde uluslararası işbirliğinin geliştirileceği yönünde öngörülebilir bulunulmuştur.¹⁴⁴

2003 yılında yayınlanan Türkiye Ulusal Programı'nda ise Adalet ve İçişleri başlığı altında öncelikler listesi belirlenmiştir. Beşinci sırada yerini alan organize suçluluk, sahtecilik ve yolsuzluk gibi suç türleri uluslararası anlamda mücadele için belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. AB Uyum Müktesebatı'nda yer alan uygulama takvimine göre ise İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmesi gerekenler ayrı bir başlıkta değerlendirilirken, özellikle de Organize Suçlarla Mücadele Eylem Planı hazırlanması öngörülmüştür.¹⁴⁵ Diğer yandan kamu kurumlarında organize suçlarla mücadele için koordinasyonun sağlanması, jandarma ve polis gibi kolluk kuvvetlerinin birlikte hareket ederek stratejiler geliştirmesi, suç analizinin yapılması gerekliliği vurgulanmıştır. Kolluk kuvvetlerinin modern stratejilerle hareket etmesi gerekliliği, bunun içinde mücadele noktasında önemli rol oynayan personelin belirli eğitimler alması gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda dördüncü başlıkta daha ayrıntılı ele alınacak olan Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi (TADOC) merkezinin kurulması 2003 yılında yayınlanan Ulusal Program çerçevesinde desteklenmiştir. Kısacası ele alınan program organize suçlar özelinde ve internet tabanında yaygınlaşan organize suçlarla

---

¹⁴² Yılmaz, "Avrupa Birliği Ceza Hukukunda Organize Suçlulukla Mücadele", 735.

¹⁴³ Avrupa Birliği İle İlişkiler Genel Müdürlüğü, "Türkiye İçin Katılım Ortaklığı Belgesi" (Devlet Planlama Teşkilatı, 2003), Erişim Tarihi: 18 Haziran 2023.
https://www.ab.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/Kob/Turkiye_Kat_Ort_Belg_2003.pdf.

¹⁴⁴ Avrupa Birliği İle İlişkiler Genel Müdürlüğü, "AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı 2001" (Avrupa Birliği İle İlişkiler Genel Müdürlüğü, 2001), 384.

¹⁴⁵ Avrupa Birliği İle İlişkiler Genel Müdürlüğü, "2003 Yılı Ulusal Programı", 2003.

da geniş bir değerlendirme yapmanın yanı sıra Türk kolluk birimlerinde güçlendirilmesi gereken noktalara da atıfta bulunmuştur.¹⁴⁶

2008 raporunda ise, çoğunlukla Europol-Türkiye ilişkilerinin gelişimine yönelik önerilerde bulunulmuştur. Europol ve Türkiye arasında polis iş birliğinin gerektirdiği takdirde paylaşılması planlanan bilgi, belge ve dokümanların gizlilik esasına dayalı olarak belirli şifrelemelerle paylaşılması yönünde ileri bir seviyeye geçilmesine ihtiyaç duyulduğuna değinilmiştir. Böylece Europol ve Türkiye ilişkisi uluslararası suçlarla mücadelede etkin rol oynamak için ortak hedefle hareket etmek için yasal birimlerde de düzenlemelere gitmiştir.¹⁴⁷

3.2 Önleyici Bir Kolluk Birimi Olarak Polisin Organize Suçları Önleme Faaliyetleri

3.2.1 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı (KOM)

Türk Emniyet Teşkilatı'na bağlı olan Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı (KOMDB) yurtdışı ve taşra teşkilatının dışında kendi içerisinde yaklaşık 35 birimden oluşmaktadır. Yurt dışı ve yurtiçi birimleriyle uyuşturucu kaçakçılığı, organize suçlar ve mali suçların mücadele zemininde KOM sayesinde değişime ve gelişime uyum sağlayan Türkiye, KOM Dairesi Başkanlığı ile belirtilen suçlarla mücadele etmektedir.

İlk olarak Türkiye'de 1981 yılında Kaçakçılık İstihbarat ve Harekat Başkanlığı ile faaliyet gösteren bu birim, suçun önlenmesinde elde ettiği başarılar ve Türkiye'nin spesifik anlamda adının duyurulduğu bir birimdir. Nitekim uluslararası alanda suç açısından yaşanan yenilikler ve değişimlerle beraber KOM Dairesi'ne daha fazla sorumluluk üstlendirmiştir. Türkiye'de 2000'li yıllarda popüleritesini, terör olaylarının finans kaynağı olan organize suç gruplarına karşı düzenlenen operasyonlarla etkin ve caydırıcı rol alarak artırmıştır. Söz konusu başarı sadece ulusal anlamda değil uluslararası alanda da istatistiksel verilerle teyit edilmiştir. Hatta 2005 yılından itibaren AB'de yer alan ülkelerde toplanan eroinin yaklaşık iki katı, KOM ekipleri tarafından yakalanmıştır.¹⁴⁸

Başkanlığın, kurulduğu günden bu yana ulusal ve uluslararası anlamda vizyonuna her daim katkı sağlayacak hedefleri şunlardır:¹⁴⁹

- Kaçakçılık, mali suçlar ve organize suçların ulusal anlamdaki faaliyetlerini önlemek ve kalıcı çözümler bulmak,
- Suç dünyasındaki değişimlerle kendisini her daim yenileyerek, yeni birimler ve donanımlı personellerle etkin mücadeleyi sürdürmek,

---

¹⁴⁶ Avrupa Birliği İle İlişkiler Genel Müdürlüğü, 692.

¹⁴⁷ Avrupa Birliği İle İlişkiler Genel Müdürlüğü, "2008 Yılı Ulusal Programı", 2008, 252.

¹⁴⁸ Mahmut Cengiz, *Türkiye'de Organize Suç Gerçeği ve Terörün Finansmanı* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015), 230.

¹⁴⁹ Nevzat Sönmez, *Emniyet Teşkilatı ve Polis Meslek Hukuku*, 5. baskı, ankara, seçkin Yayıncılık, 2009, 156-57.

- 78 il ve 44 ilçede bulunan birimlerle yürütülecek operasyonları koordine etmek, gerekli olması halinde personel ihtiyacını karşılamak,
- Yürütülmekte olan operasyonlar yurtiçinde ve yurtdışındaki bağlantılarını gözeterек sonuca ulaşmak,
- Suçla mücadelenin yanı sıra, suçtan elde edilen maddi kaynağın önlenmesi için çok yönlü tespitler yapmak,
- Uluslararası alanda kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele eden kuruluşlarla işbirliği içerisinde olmak, kuruluşların düzenliği eğitici etkinliklere katılmak ve alınan kararların uygulanmasını sağlamak,
- Türkiye'nin mücadele zemininde imzaladığı, ikili ya da çok taraflı anlaşmaları Güvenlik İşbirliği çerçevesinde takibini gerçekleştirmek ve görevlendirilen irtibat görevlileri sayesinde bilgi talep etmek,
- KOM için çalışacak personelin suç alanında gerekli eğitim programlarını katılmasını sağlayarak bilgili ve donanımlı personellerin yetişmesini sağlamak,
- Kaçakçılık ve Organize Suçlarla mücadele için stratejik ve operasyonel anlamda yeni projeler üretmek,
- İdari ve hukuki olarak eksikliklerin giderilmesi için yapılan çalışmalara katılarak, eksik yönlerin tartışılmasını sağlamak ve geliştirilmesi için talepte bulunmak.

Yukarıda başkanlığın hedefleri yurtiçi ve yurtdışı olmak kaydıyla sıralanmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde ve başkanlığın başarıları dikkate alındığında, uzman personeli ile birçok suçun yer aldığı KOM adı altında, yasaların verdiği yetkileri kullanarak mücadele eden kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Uluslararası alanda ise çeşitli kuruluşlarla aktif olarak temasta bulunması, sınıraşan suçlarla mücadele için verdiği çabayı göstermektedir. Sonuç olarak yurtdışı bağlantılarında gelen istihbarat bilgisi ile yurtiçinde faaliyet gösteren grupların deşifre edilmesine sağlamaya devam etmektedir.

3.2.2 Organize suçla mücadele bağlamında Polis'in rolü

Organize suçlarla mücadelede aktif rol oynayan Emniyet Genel Müdürlüğü, özellikle organize suçlulukla mücadele konusunda tehlike bakımından boyutunun ulaştığı zirve nokta sebebiyle, spesifik olarak Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı birimi ile mücadele payının büyük kısmını üstlenmiştir.

Kolluk kuvveti olarak KOM daire başkanlığını personelinin üstlenmesi gereken sorumluluk ve yerine getirmesi gereken görevler şunlardır:¹⁵⁰

---

¹⁵⁰ Hüseyin Cinoğlu ve İ.Dinçer Güneş, "Organize Suçla Mücadelede Temel Noktalar ve Polisin Rolü", içinde *Organize Suçlarla Mücadele ve Polis*, 1. bs (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2003), 155.

- Ulusal boyutta ve gerektiği takdirde uluslararası alanda yasal olmayan yollardan para kazanma amacı güden, kamusal alanlarda doğrudan ve dolaylı olarak etkisini gösteren, uzun vadeli planlar ve çalışmalar sonucu gerçekleşmesi muhtemel olan suçların yanı sıra silah, mühimmat ve nükleer madde kaçakçılığı suçlarını ile stratejik ve operasyonel anlamda gerekli tedbirlerin alınması aksi halde ise tedbirlerin alınması yönünde girişimlerin yapılması, güncel mevzuatın esas alınarak işlemler yapmak.
- Diğer ülkelerde irtibat halinde olunan kişilerden veya diğer ülke makamlarından gelen bilgileri doğru kişilere iletmek ve gelen görev talimatları doğrultusunda hareket etmek.
- Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı görev alanına giren suçlarla ilgili olarak suç gruplarını takip etmek, gerekli istihbaratı toplamak ve gerekli birimlere iletmek.
- Daire Başkanlığı görev alanında yer alan suç veya suçları gerçekleştirmiş failerin yurt dışına kaçması sonucunda, yakalama kararı alınması sağlamak amacıyla Interpol gibi birimlerle gerekli iletişimleri kurmak ve gerekirse girişimlerde bulunmak.
- Şube konularını yıllık veya aylık olarak istatistiksel zeminde değerlendirmek.
- Şube görevleri içerisinde değerlendirilen kontrollü teslimat uygulamalarında başkanlık koordinesinde ilerlemek ve gerekirse girişimde bulunmak.
- Başkanlığın görüşleri ile örtüşen uluslararası kuruluşlarla etkin temaslarda bulunmak ve alınan kararları başkanlığa rapor halinde sunmak.
- Etkin ve caydırıcı mücadele edilmesi kapsamında eksikliklerin giderilmesi amacıyla başkanlığa istek ve önerilerde bulunmak.

Daire Başkanlığı içerisinde yönetmelik çerçevesinde yapılan görevlendirmeler adli, idari ve önleyici olmak üzere üç başlık altında toplanmaktadır. Şubenin sorumlu olduğu suçlar ise sırasıyla çıkar amaçlı suç örgütleri; silah, mühimmat, diğer aletler ve radyoaktif maddelerin kaçakçılığı; karapara suçları olarak sınırlandırılmaktadır. Kendi içerisinde spesifik olarak tehlike arz eden suçlar için çeşitli birimlere ayrılan Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlar Dairesi Başkanlığı adı altında kendi alanına giren araç ve amaç suçlarla mücadelesini sürdürmektedir.

3.3 KOM Daire Başkanlığı Yıllık Faaliyet Raporlarının Analizi (2005-2020)

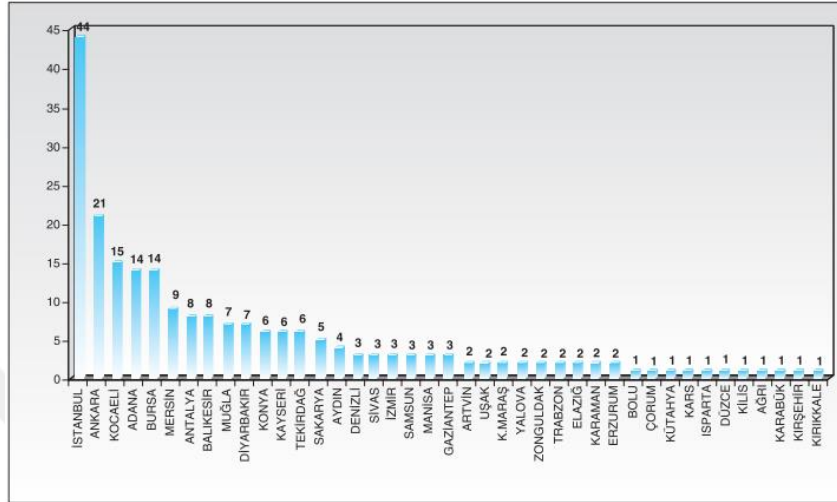
Bu başlık içerisinde Türkiye'nin resmi olarak 2005 yılında Europol ile anlaşmasının ardından, Türkiye'de organize suçluluk alanında suç oranlarının seyrinin nasıl değiştiğine yer verilecektir.

3.3.1 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2005 Raporu

İlk olarak 2005 yılı verileri ışığında ele alınan KOM raporu, daha çok organize suçluluğun küresel ve yerel faaliyet alanları üzerinde durmaktadır. İşbirliğini zorunlu hale getiren küresel faaliyet gösteren örgütlerin, dinamiklerinin oldukça değişime uğramasından kaynaklandığı

görülmektedir. Organize suçluluk özelinde 2005 yılında gerçekleştirilen il bazında suç operasyonlarına yönelik istatistiksel Grafik-1'de gösterilmiştir.

Grafik 3.2. İl Bazında Organize Suç Operasyonları (2005)

Kaynak: KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2005 Raporu”.

2005 yılında toplamda gerçekleştirilen 220 operasyonun büyük çoğunluğunun büyükşehir olması dikkat çekerken, ekonomik anlamda iyi durumda olan şehirler hedef alınmaktadır. Bölgesel anlamda sırasıyla organize suçluluğun aktif olduğu yerler; Marmara Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Akdeniz Bölgesi ve Ege Bölgesi iken, batıda faaliyet alanları daha aktiftir. Büyükşehirde farklı etnik gruplardan gelerek beraber yaşayan karma toplumun da suç oranları üzerinde etkisi olduğu raporda yer alan istatistiklerden anlaşılmaktadır.

Geçim sıkıntısı çoğunlukla büyükşehirde yaşayan insanlar tarafından sorun olurken, maddi anlamda kolay yoldan kazanç elde etmek çoğu zaman mantıklı ve çekici yol olarak başvurulmaktadır. 2005 yılında yakalanan örgüt üyelerinin profili incelendiğinde, çoğunluğunun eğitim seviyesinin ilköğretim olmasının yanı sıra okuma yazma dahi bilmedikleri dikkat çekmektedir. Örgütün eleman seçiminde dikkat ettiği noktalar, üyelerin faaliyetlerini sorgulamaması, yasallık arayacak bilinç düzeyinde olmaması, maddi anlamda düşük seviyeli gelire sahip olmasıdır.¹⁵¹

¹⁵¹ KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2005 Raporu” (KOMDB Yayınları, 2006), 81.

2005 yılı verilerinde organize suçlular zemininde çeşitli uluslararası iş birliği gerçekleştirilmiştir. Özellikle bölgesel iş birliği alanında 2005 yılından aktif olan Türkiye, toplamda 138 faaliyet gerçekleştirmiştir. İlk olarak Güneydoğu Avrupa ve Balkanlar'da, yaşanan yurtdışı bazı problemlerden kaynaklı olarak organize suç örgütlerinde hareketlilik gözlenmiştir. Güneydoğu Avrupa-Balkanlar-Türkiye üçgeni geçmişten gelen güçlü bağları nedeniyle özellikle uyuşturucu madde kaçakçılığına, insan kaçakçılığına ve organize suçluluk bağlantılarına açık kapı haline gelmiştir. Bu bağlamda bölgede bulunan Bulgaristan, Polonya, Macaristan, Arnavutluk, Makedonya, Ukrayna, Karadağ, Hırvatistan, Çek, Belarus, Yunanistan ve Romanya ülkeleri ile çeşitli iş birlikleri için iletişim kurulmaktadır.

İkinci olarak Batı Avrupa bölgesinde yoğun ilişkilerimizin olduğu ülkelerle güvenlik iş birlikleri yapılmaktadır. İkili işbirliği yapılan ülkeler arasında İngiltere, Almanya, Fransa, İspanya, Belçika, Norveç, Hollanda ve Avusturya yer almaktadır. Kafkasya, Orta Asya ve Uzak Doğu ülkeleri ile durum uyuşturucu ile mücadelenin daha aktif olduğunu gösterse de Kazakistan ve Türkiye arasında 2005 yılında "Uluslararası Terörizm, Organize Suçlar, Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerle Bunların Katkı Maddeleri ve Benzerlerinin Kaçakçılık ve Diğer Tiplerdeki Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması" imzalanmıştır. Ayrıca ülkemizin coğrafyada etkin rol oynadığı Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) ile bölgede uyuşturucu ve organize suçluluk bağlamında bilgisayar tabanlı bir istihbarat ağının kurulması konusunda uzlaşmıştır. Yine bu dönemde TADOC birtakım eğitimlere Ankara'da ev sahipliği yaparak, oynadığı aktif rol sayesinde çeşitli eğitim programlarının düzenlenmesini sağlayarak, katkı sağlamıştır.

Son olarak Orta Doğu, Arap Ülkeleri ve Afrika ülkelerinde insan hareketlerinin yoğunluğunda kaynaklı güzergaha sahip olması nedeniyle kaçakçılık ve uyuşturucu suçları yoğunluktadır. Bölgede bulunan doğal kaynakların zenginliği ise diğer yandan organize suçluluk içinde uygun bir alan sağlamaktadır. Orta Doğu ve Arap ülkelerinde durum böyle iken Afrika ülkelerinin kalkınması için TADOC kapsamında organize suçların içinde bulunduğu suçlarla mücadele için katkı sağlanması konusunda karar alınmıştır.¹⁵²

Sonuç olarak Türkiye, 2005 yılında KOM verilerine dayanarak, birçok organize suç operasyonu gerçekleştirmiştir. Daire Başkanlığı tarafından yürütülen operasyonel faaliyetler sınır ülkelerle gerçekleştirilen işbirlikleri ile zenginleştirilmiştir. Özellikle organize suçluluk bağlamında elde edilen başarılar ise, ülkelere atanan irtibat görevlerinin sorumluluklarını gerçekleştirmesinden kaynaklanmaktadır. İrtibat görevlileri bağlantı kurulan ülke ile Türkiye arasında bir yumuşak güç göstergesi olarak karışımıza çıkarken, önemi de yadsınamayacak kadar büyüktür.

---

¹⁵² KOMDB Yayınları, 2006, 35.

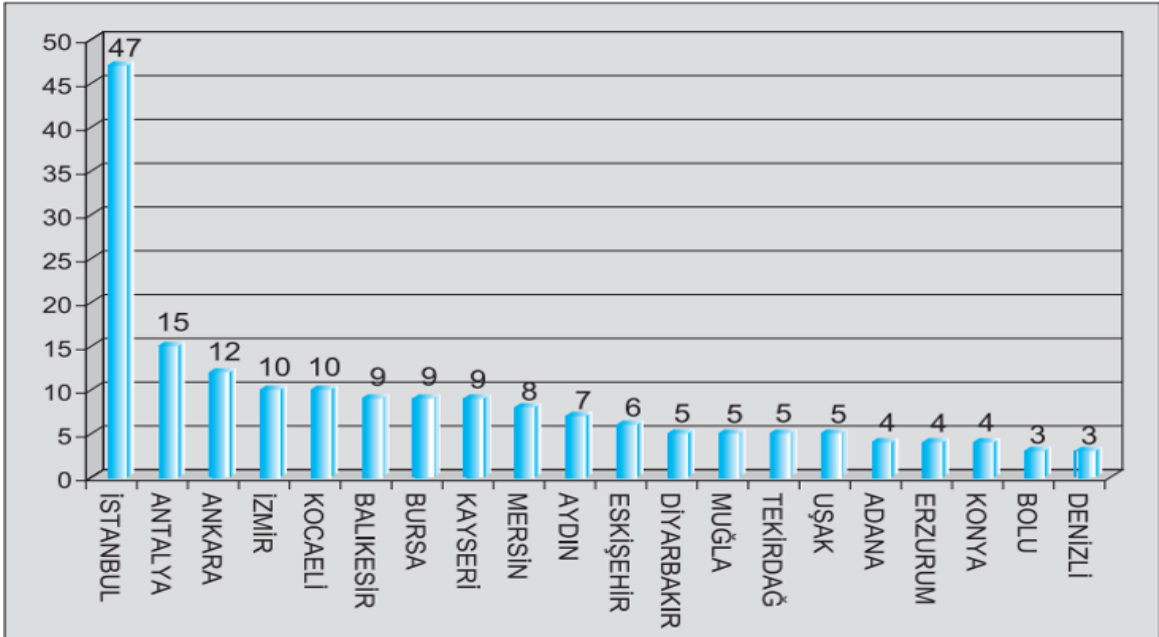
3.3.2 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2006 Raporu

2006 yılı raporunda genellikle suçun ortaya çıkış nedenleri ve suçlar üzerinden nasıl gelir elde edildiği konusu üzerinde durulmaktadır. Organize suçluluğun ortaya çıkmasının altında ise birden fazla neden yatmaktadır. Nitekim şehir, ülke, bölge bazında dahi suçu tetikleyen nedenler değişikliğe uğramaktadır. Bu nedenle yenilikçi, işbirlikçi ve sürdürülebilir mücadele yöntemleriyle hareket edilmesi önemlidir.

Türkiye kendi ulusal, toplumsal ve bireysel ölçüde giderek büyük tehdit oluşturan organize suç grupları ile mücadele konusunda her dönem kendi içerisinde yenilerek hareket etmektedir. Nitekim her yeni sene, bir önceki seneden çok daha farklı organize suç alanları ve karmaşık ilişkiler ortaya çıkmaktadır. Daha da önemlisi sınır tanımayarak, uluslararası bağlantılarını maksimum düzeyde sürdürmektedirler.

2006 yılında KOM verilerine göre en yoğun organize suçlar operasyonu gerçekleştirilen iller Grafik-3'te gösterilmiştir. Toplamda 20 ilin esas alındığı istatistik göstermektedir ki; 2005 yılında 7. sırada yer alan Antalya 2006 yılında 2. sıraya yükselmiştir. Aynı şekilde ilk üçe giren Kocaeli ise 5. sıraya gerilemiştir. Yine sanayi ve ekonomik anlamda gelişmiş illerin ilk sıralarda yer aldığını söylemek mümkündür. 2006 yılında bir önceki yıla göre organize suçlarda artış olmakla birlikte, kolluk güçlerinin somut delillere dayanarak operasyon gerçekleştirmesi adli olaylarda başarılı sonuçlara götürmüştür.

Grafik 3.3. 2006 Yılında Organize Suç Operasyonu Gerçekleştirilen 20 İl

Kaynak: KOMDB, "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2006 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2007), 62.

Uluslararası iş birliği alanında BM ve bölgesel bazı gelişmeler olmuştur. Europol ile entegrasyon sürecinde 2006 yılında yürütülen çalışmalar şunlardır: ¹⁵³

- 23-25 Ocak Brüksel’de yapılan Adalet, Özgürlük Güvenlik Müktesebatı Başkanı Altında Tanıtıcı Tarama Toplantısı,
- 31 Ocak-1 Şubat Brüksel’de Avrupa Gümrük Birliği Müktesebat Başkanı Altında Tanıtıcı Tarama Toplantısı,
- 13-15 Şubat Brüksel’de Avrupa Birliği Adalet Özgürlük ve Güvenlik Müktesebat Başkanı Altında Müzakere Tarama Toplantısı,
- 13-14 Mart Brüksel’de düzenlenen Avrupa Gümrük Birliği Müktesebat Başkanı Altında Detaylı Tarama Toplantısı.

Sonuç olarak ise 2006 yılında yerel, bölgesel ve uluslararası zeminde başarılı operasyonlar gerçekleştirilmiştir. BM ile olan iş birliği bu dönemde de aktiftir. Europol ile iş birliğinin yeni başlaması, uygulama konusunda bazı sıkıntılar yaşanmasına neden olmuştur. Ayrıca Europol iş birliğinin etkileri bu dönemde yeni yeni görülmeye başlamıştır.

3.3.3 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2007 Raporu

2007 yılı içerisinde organize suçlulukla mücadelede her geçen gün daha profesyonel sonuçlar elde edilmiştir. Özellikle Türkiye sınırları içerisinde adı duyulan gruplar hedef alınmış ve yapılan operasyonlar sonucunda adli işlem yapılmıştır. Suç failleriyle daha çok somut verilere ve delillere dayalı mücadele yapılmıştır. Artık daha çok içselleştirilen “sınıraşan suç” kavramı ile uluslararası iş birliği pekiştirilmiştir. Interpol tarafından kırmızı bültenle arama kararı çıkarılan kişiler bulunarak beş farklı ülkeye iadeleri gerçekleştirilmiştir.

---

¹⁵³ KOMDB Yayınları, 2007, 180.

Tablo 3.1. 2003-2007 Yılları Arasında Düzenlenen Operasyon ve Tutuklu Sayıları İle Ele Geçirilen Suç Araçları

ORGANİZE SUÇLAR	2003 Yılı	2004 Yılı	2005 Yılı	2006 Yılı	2007 Yılı
OPERASYON YAPILAN İL SAYISI	42	45	43	53	47
OPERASYON SAYISI	230	328	221	228	167
ŞÜPHELİ SAYISI	1755	2717	2344	2957	2463
(ELE GEÇİRİLEN SUÇ UNSURLARI)					
TABANCA	268	614	429	516	436
UZUN NAMLULU SİLAH	6	18	16	10	4
AV TÜFEĞİ	38	78	111	164	124
FİŞEK (UZUN NAM.-TAB.-AV TÜF.)	6378	11270	12661	17451	14539
GAZ-KURUSIKI TABANCA	31	50	94	105	100
EL BOMBASI	3	10	4	10	4
SAHTE KİMLİK	50	81	83	94	74
ÇEK SENET	759	2230	2273	2353	2865
KELEPÇE	5	6	7	20	12
ÇELİK YELEK	5	14	8	5	14

Kaynak: KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2007 Raporu”, 46.

Ülkemiz genelinde yürütülen operasyonların çoğunluğu yine büyükşehirlerde düzenlenmiştir. 2007 raporunda da operasyonun gerçekleştirildiği ilk yirmi il kapsamında, ilk sırada yer alan İstanbul, ikinci sırada Ankara, üçüncü sırada ise İzmir olduğu görülmektedir. Yıllara göre değerlendirildiğinde ise operasyon sayısının düşerek şüpheli sayısında meydana gelen artış, kolluk güçlerinin gerek ülkemizde uzmanlar tarafından verilen eğitimler ve uluslararası alanda kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitimlerin faydasını kanıtlar niteliktedir.

Organize suç gruplarının faaliyetlerini yasal zeminde yürütürcesine davranması ve o şekilde yansıtması örgütün geleceği açısından çok önemlidir. Nitekim 2007 raporuna göre örgütlerin bünyelerine kazandırdıkları kamu bağlantılı olarak 2005 yılında 92, 2006 yılında 182 ve 2007 yılında ise 133 kişi yakalanmıştır. Başka bir anlatımla, mücadele eden personelin karşısında zorlanan örgütler her geçen gün kamu ile bağlantılı eleman kazanma yolunda gitmişlerdir. Örgütün amacı daha çok kendi çıkarı içinken, topluma yansıtma istediği faydalı çalışmalara katkı sağlama görüntüsünü yansıtmaktır. Bu nedenle fenomenler, ünlüler ve çoğu zaman devlet ile doğrudan bağlantılı kişilerle birlikte olmayı tercih etmektedirler. Bütün bunların örgütlerdeki yansıması ise, kolluk personeli açısından olumsuz olmuştur. Yani örgütün kültüründe stratejilere karşı geliştirilen bir değişim olmuş ve sadece para cezası ödeyerek rant elde edilecek alanlara yönelmelerine sebebiyet vermiştir. Toplum açısından ise organize

örgütlere karşı bakış açısı daha olumsuz hale dönmüş, yerel anlamda kısa sürede sorunların çözümü yolunda başvurular minimum seviyeye düşmüştür.

Organize suçlara yönelik operasyonlardan olumlu sonuçlar alınmasında kamuoyuna sunulan polisin mücadele çabaları halkın farkındalığını artırmıştır. Uluslararası alanda ise diğer ülkelerde yaşayan vatandaşların uğradığı haksızlıklar irtibat görevlileri aracılığıyla çözüme kavuşturulmuştur. Kısacası toplumun bilinçlendirilmesinde 2007 yılında aktif olarak politikalar izlenmiştir. Yine organize suç örgütlerinin deşifre edilmesinde kişilerin tanıklığına başvurulması halinde sonrasında meydana gelen güvensizlik hissi giderilerek, bireylerin güvenliğinin sağlanması amacıyla Tanık Koruma Kanunu kabul edilmiştir. Nitekim devlet ve toplum arasında ki güven bağı kolluk aracılığıyla geliştirilmiş, böylece örgütlerin bağlantılarının toplum arasında daha kolay çözülmesini sağlamıştır. Bir bakıma toplum destekli polislik uygulamasının temelleri atılmaya çalışılmıştır.

2007 yılı içerisinde uluslararası alanda ikili anlaşmalar, çok taraflı anlaşmalar ve bölgesel anlamda mücadele zemininde aktif olmuştur. Bu dönemde beş ülke ile güvenlik iş birliği açısından oldukça önemli ikili anlaşmalara imza atılmıştır. AB zemininde güvenlik kanadında ise organize ve yolsuzluk suçları ile mücadelede Türkiye'nin uyum sağlaması konusunda "Organize Suçlarla Mücadele Stratejileri Belgesi" hazırlanarak 2007 yılında onay almış ve yürürlüğe girmiştir. Yine bu dönemde AB tarafından düzenlenen, bilgi alışverişinin sağlanmasında oldukça olumlu etkileri bulunan etkinliklere katılım gerçekleştirilmiştir. AB Müktesebatı içerisinde en çok tartışılan başlık olan "Adalet, Özgürlük ve Güvenlik" tekrardan müzakere edilmiştir. Bu dönemde daha çok AB-Türkiye arasında uyuşturucu maddeleri ile mücadele alanında stratejilerin geliştirilmesi için girişimler gerçekleştirilmiştir.¹⁵⁴

3.3.4 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2008 Raporu

Ülkemizde tehlike ve kolluk mücadelesindeki yeni strateji, yoğun operasyon ve küreselleşme etkisiyle meydana gelen değişimlerle oldukça problem haline gelen organize suçlar, sadece Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından değil, devletin kamu güvenliğini sağlaması için görevlendirdiği diğer birimlerin katkıları ile sürdürülmektedir.

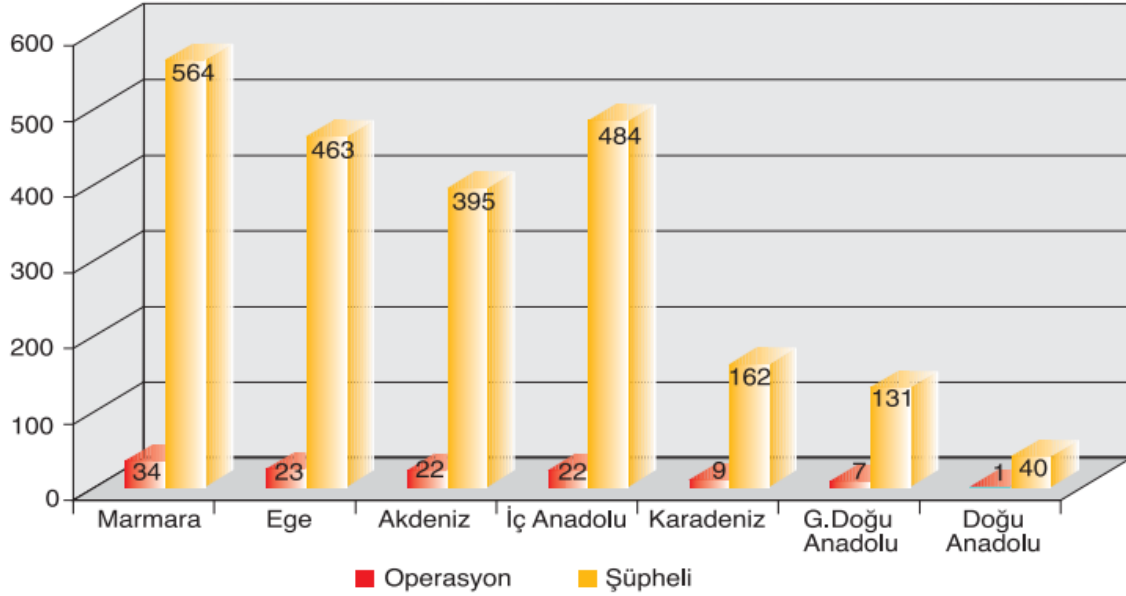
Örgüt liderleri ve üyeler için motivasyon kaynağı olan kısa yoldan fazla kazanç elde etme güdüsü, başta eğlence sektörü olmak üzere, sağlık, inşaat, kamu ihaleleri ve daha sayılabilecek birçok alanda illegal faaliyetlerin gerçekleşmesine zemin hazırlamaktadır. 2008 raporuna göre, organize suçların faaliyet alanları çoğunlukla, çek-senet işlemlerinde 3. taraf olarak tahsil edilmesinde rol oynamaktadır. Suç örgütlerinin uyguladıkları yöntemler ise birbirinden farklı ve

---

¹⁵⁴ KOMDB, 148.

çeşitlidir. Aynı tür suçun farklı örgütler tarafından farklı yöntemlerde yapılması ise hem örgüt liderinin özelliklerinden hem de örgüt üyesi elemanların özelliklerinden kaynaklanmaktadır.

Grafik 3.4. Bölgelere Göre Şüpheli ve Operasyon Sayıları

Kaynak: KOMDB, “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2008 Raporu” (KOMDB Yayınları, 2009), 93.

Suç örgütleri faaliyetlerini özellikle Marmara Bölgesinde yoğunlaştırmaktadır. Bu bölgede yapılan operasyon sayısı ve yakalanan şüpheli sayısı diğer bölgelere göre daha fazladır. İl bazında değerlendirildiğinde ise, 2008 yılında gerçekleştirilen operasyon ve yakalanan şüpheli sayısı bakımından İstanbul, Ankara ve İzmir listenin başında yer almaktadır. 2008 yılında son üç yılın verileri dikkate alınması halinde, operasyon sayısındaki azalma ancak buna rağmen yakalanan şüpheli sayısında artış gözlemlenmektedir.

Türkiye sınıraşan suçlarla mücadele özelinde uluslararası anlaşmalara, faaliyetlere, eğitim programlarına ve uygulamalı programlara önemli bir katılım sağlamaktadır. Ülkelerin karşılıklı ihtiyaçlarını gidermesi adına gerçekleştirilen bu programlar dahilinde 2008 yılında İran, Arnavutluk, Azerbaycan, Ukrayna ve Suriye ile ikili anlaşmalar imzalanmıştır. 2008 yılı AB İlerleme Raporunda özellikle uyuşturucu suçları ve organize suçlulukla mücadeleye yönelik

değerlendirmelerde bulunmaktadır. Rapora göre, bu alanda gerek AB gerekse BM ile birlikte yürütülen faaliyetlerin olumlu sonuçlar sağlamadığı vurgulanmaktadır.¹⁵⁵

3.3.5 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2009 Raporu

Türkiye’de organize suçluluk değerlendirilmesi yapılırken o dönemde ekonomik, sosyal, siyasal ve diğer belirleyici faktörleri göz önünde bulundurulmalıdır. Nitekim bazı suç türleri kendine özgü özellikler taşımakta, hatta dönemsel devlet aygıtında ortaya çıkan açıklardan faydalanmayı hedeflemektedir. Ancak 2005 yılından itibaren incelenen raporlarda görülmektedir ki; suç örgütlerinin faaliyetleri çoğunlukla Marmara’da daha sonra Ege’de yoğunlaşmaktadır. 2009 yılında kolluk faaliyetleri mücadele doğrultusunda sadece illere yönelik operasyonel girişimlerde bulunmamış aynı zamanda da ekonomik faaliyetlerin yoğun olduğu bazı ilçelerde de operasyonel girişimlerde bulunmuştur. 2009 yılında, 43 ilde, KOM Daire Başkanlığı tarafından planlanarak uygulanan toplam 119 örgütlü suç operasyonu gerçekleştirilmiştir. İstatistiksel verilere göre, yine eğitim seviyesi düşük, çoğunlukla 29-38 yaş aralığına sahip bireylerin, organize suçluluk içerisinde şüpheli olarak yakalandıkları gözlenmektedir.

Harita 3.1. Bölgelere Göre Operasyon ve Şüpheli Sayıları

Kaynak: KOMDB, “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2009 Raporu” (KOMDB Yayınları, 2010), 100.

2009 yılında organize suçluluk bölgesel olarak değerlendirildiğinde, önceki senelerdeki gibi Marmara Bölgesi ve il olarak İstanbul, Bursa ve İzmir öne çıkmaktadır. 2009 yılında yayınlanan

¹⁵⁵ KOMDB, 164.

raporda, yağma, tehdit, tefecilik, çek-senet işlemlerinden elde edilen haksız kazanç ve silahlı eylemler, en başta yer alan suçlar arasındadır.

Suçların sınır tanımaması nedeni ile suç örgütlerinin nerede, ne zaman, nasıl ve kim tarafından, hangi finans kaynağı ile oluştuğu ya da ayakta kaldığını anlamak her geçen gün zorlaşmaktadır. Nitekim örgütün lider ve üye profilleri tam olarak güvenlik birimlerine flu bir görüntü sunmak istemektedir. Örgütün daha flu görünmesi, illegal yollardan elde edilen finans kaynağının da daha uzun süre kazancın sağlanmasını mümkün kılacaktır. Suç örgütleri, istedikleri her şeye ulaşabilecekleri; kara, deniz ve hava yollarıyla kolay hareket edebilecekleri, sanayisi gelişmiş ve ekonomik yönden üst düzeyde ve turizm alanında faaliyeti fazla olan illere yönelim göstermektedir.

Belirsiz hareket alanına sahip, sürekli yayılma gösteren örgütlere karşı uluslararası iş birliği oldukça önemlidir. Bu bilinç doğrultusunda hareket eden ülkelerden biri olan Türkiye, sınır ülkeleri ve diğer bölgeler arasında da suç örgütlerinin erişilebilirlik ve kolay kazanç algısını yıkmak için önemli adımlar atmaktadır. Sadece 2009 yılı değerlendirildiğinde yirmiye yakın ülke ile güvenlik iş birliği çerçevesinde temasların gerçekleştiği görülmektedir. Sorumlulukları ve görevleri açısından rolün en zor kısmında oynayan irtibat görevlileri ise bu dönemde daha da aktif olarak Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İtalya, Afganistan ve Romanya ile karşılıklı istihbarat alışverişi için aktif yönelimler gerçekleştirilmiştir. BM çatısı altından yer alan UNODC, birçok suç türü ile mücadele edilmesi, suçların önlenmesi ve örgütlü suçlarla mücadele stratejilerinin değerlendirilmesi hususunda birçok eğitim vermiş ve Türk polis teşkilatı mensupları da bu eğitimlere katılmıştır.¹⁵⁶

AB'ye üyelik müzakereleri kapsamında sıcak ilişkilerini sürdüren Türkiye, örgütlü suçlar alanında ilerlemeler kaydetmektedir. Bu doğrultuda ilk olarak "Mali Suç İstihbarat Analizi" başlığı altında İtalyan polis birimlerine ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaretin amacı, uyuşturucu suçlarıyla mücadele ağının iyileştirilmesi olmuştur. Yine uyuşturucu suçlarıyla mücadele amacıyla Hollanda ve Türkiye arasında bir proje yürütülmesi sağlanmıştır. Ayrıca farklı ülkelerde düzenlenen ve suçla mücadeleye akademik anlamda katkı sağlayacağı düşünülen birtakım programlara iştirak gerçekleştirilmiştir. Örgütlü suçlarla mücadelede izlenecek stratejiler ve yıl bazında gerçekleştirilmesi öngörülen hedeflerin değerlendirilmesi amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından değerlendirme toplantıları yapılmıştır. 2009 yılında "Örgütlü Suçlarla Mücadelede Türk Polisi ve Jandarmasının Soruşturma Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi" uygulanması amacıyla gerekli değerlendirmeler yapılarak imzalanma aşamasına kadar getirilmiştir. Bölgesel anlamda da birçok örgütle işbirliğinin ilerlemesinde

---

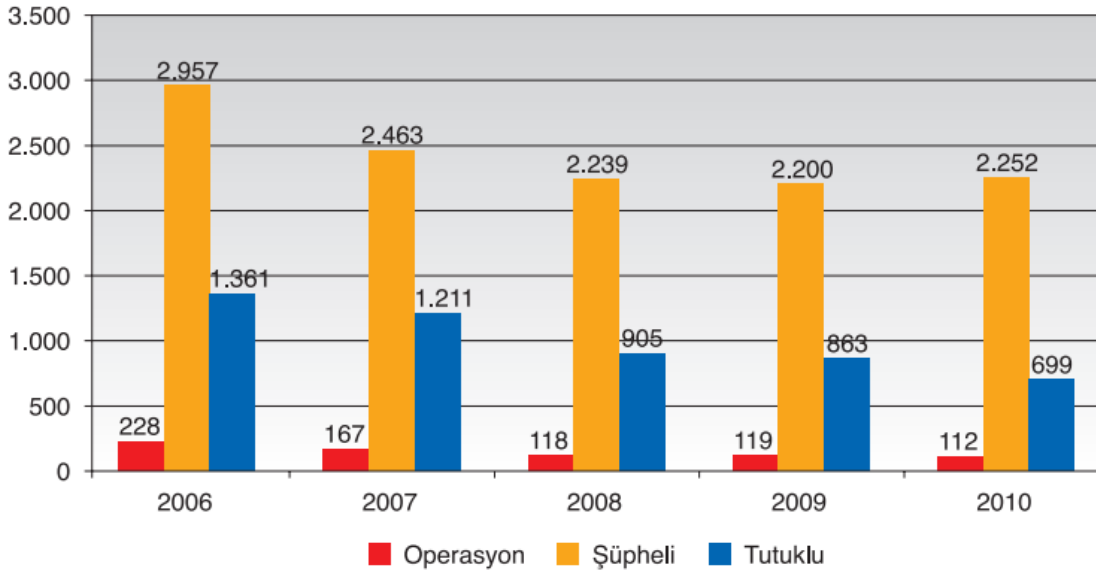
¹⁵⁶ KOMDB, 159.

gerek çalışmalar yaparak katkı sağlanmış gerekse de düzenlenen programlara katılım sağlanmıştır.

3.3.6 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2010 Raporu

Haksız kazanç elde etme temelinde ilerleyen organize suç örgütleri 2010 yılına kadar büyükşehirleri hedef alarak ilerledikleri ve giderek şehirlerde tehdit oluşturdukları görülmektedir. Gerçekleştirdiği birçok suçu kullandığı şiddet, yağmalama, alıkoyma ve daha sayılabilecek pek çok suçu belli bir strateji ile gerçekleştirmektedir. Bu doğrultuda örgütlü suçla mücadeleyi profesyonel olarak yürüten KOM Daire Başkanlığı, aynı zamanda bu suçlardan doğan zararın hem ulusal da hem de uluslararası alanda en aza indirilmesi için çeşitli girişimlerde bulunmaktadır. Özellikle ülke içerisinde 2005'ten itibaren suç örgütü ağlarının deşifre edilmesinde, suçun önlenmesine kadar süreçte oldukça profesyonel araştırma ve soruşturma teknikleri geliştirmiştir. 1998 yılından itibaren yayınlanan raporlar göstermektedir ki; suç örgütleri her koşula kolaylıkla uyum sağlamaktadır. Bu sebeple KOM Daire Başkanlığı, örgütlü suçla mücadelede yenilikleri daha hızlı takip etmek ve adapte olmak durumundadır.

Grafik 3.5. Son Beş Yıl İçerisinde Düzenlenen Operasyonlar Sonucunda Şüpheli ve Tutuklu Sayılarının Sayısal Verileri

Kaynak: KOMDB, "Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2010 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2011), 110.

2006-2010 yılları arasındaki beş yıllık süreçte operasyon sayısında azalma, suç örgütleriyle mücadelede alanında uzmanlaşmış personelin katılımını ve verilen eğitimlerin faydalı

olduğunu göstermiştir. Ayrıca şüpheli sayısının tutuklu sayısına oranı da giderek azalması, bilimsel delillerin araştırılması ve soruşturmada kullanılmasında personelin daha profesyonelce hareket ettiğini ortaya koymaktadır.

Birçok ülke için tehlikenin üst safhasına ulaşan organize suç örgütleri karşısında, devletlerin iş birliği ve uluslararası mekanizmalar artık ihtiyaç ötesinde zorunlu hale gelmiştir. 2010 yılında uluslararası iş birliği çerçevesinde toplam 213 faaliyete iştirak eden KOM Daire Başkanlığı uluslararası mücadele seviyesini her geçen gün daha ileriye taşımak için çabası içinde olmuştur. KOM Daire Başkanlığı'nca yayınlanan raporlara göre, 2010 yılında en fazla Avrupa ülkeleri ile temasta bulunulmuştur. Yine en fazla operasyonel faaliyete ev sahipliği yapan Avrupa ülkeleridir ve suç türü bakımında da uyuşturucunun ticareti önde gelir. Uyuşturucu kullanımının Avrupa ülkelerinde 9 yaşa kadar inmesi, suç örgütlerinin bu bölgelerde daha etkin faaliyet göstermesine neden olmaktadır. Bölgesel temasların olumlu sonuçlar getirmesi, diğer ülkelerde görev yapan irtibat görevlilerine düşen sorumlulukların yerine getirilmesinden kaynaklanmaktadır. Nitekim suç örgütlerinin sınıraşan faaliyetlerinin bağlantılarının tespit edilmesinde her ülkeye mücadele zemininde büyük roller düşmektedir.

Tablo 3.2. Güvenlik İş Birliğinin Bölge Bazında Dağılımı

BÖLGELER	ORANI (%)
Avrupa	% 53
Amerika	% 2.1
Afrika	% 3.3
Orta ve Güney Asya	% 24
Orta Doğu ve Arap Yarımadası	% 14
Pasifik ve Uzak Asya	% 3.2

Kaynak: KOMDB, 157.

Uluslararası alanda mücadele çabalarıyla ülkeleri bir araya getirmeye çalışan BM, 2010 yılında da sınıraşan suçlarla mücadele başlığı ile birçok programın gerçekleştirilmesine imza atmıştır. Özellikle Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) tarafından yürütülen uyuşturucu madde suçlarına karşı birçok ülke ile girişimlerde bulunulmuştur. AB ile sürdürülen uyum çalışmaları neticesinde adalet, özgürlük ve güvenlik başlığı altında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bu gelişmelerden en önemlisi ise Başbakanlık onayı ile uygulamaya

konulan “Organize Suçlarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı” olmuştur. Ayrıca AB ülkeleri ile yürütülmekte olan 3 proje KOM tarafından tamamlanarak, organize suçlarla mücadele ulusal anlamda faaliyet gösteren kolluk kuvvetlerinin etkiletişimi açısından “Örgütlü Suçlarla Mücadelede Türk Polisi ve Jandarmasının Soruşturma Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi” uygulanmaya başlanmıştır. Ayrıca AB içerisinde yer alan ve özellikle Europol’un de dahil olduğu birçok birimle uluslararası alanda faaliyetler gerçekleştirilmiştir.¹⁵⁷

3.3.7 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2011 Raporu

Suç örgütleri suç işlemede yeni yöntemler geliştirmektedir ve özellikle adli/cezai yaptırımdan kaçmak için yeni çarelere başvurmaktadır. 2011 raporu incelendiğinde suç örgütlerinin birbirleriyle olan teması ve iletişimi daha kolaylaşırken, suç soruşturmalarından sıyrılmaları da kolaylaşmıştır. Kolluğu ve yargıyı giderek tehdit eden ve zora sokan organize suçluluğa karşı, yeni tedbirler alınması zorunlu hale gelmiştir. Bu anlamda atılan ilk adım suçların tespit edilmesi, delillere ulaşma, koruma tedbirleri ve yargılama yöntemlerine karşın özel ceza yargılamasının kabul edilmesi olmuştur.¹⁵⁸

2011 raporuna göre, suç örgütleri bilginin serbest dolaşımından sağladığı fayda ile diğer bölgelerde yer alan örgütlerle sıcak temas kurmayı ihmal etmemiştir. Yurt dışında faaliyet gösteren bir örgütün kullandığı yöntem ve strateji aynı şekilde ülkemizde de kullanılabilir hale gelmiştir. Bu dönemde yine silah ve mühimmat kaçakçılığı konusu gündeme gelmiş, Suriye’de meydana gelen iç savaş sebebiyle birçok bölgede silah ve mühimmat kaçakçılığı sayılarında artış yaşanmıştır. Bu kapsamda KOMDB tarafından yapılan çalışmalar neticesinde 14 ülkeye ait 20 farklı markanın 2.294 adet silahın, kaçak yollarla ülkeye getirildiği görülmüş, yabancı menşei olan bu fabrikasyon yapımlı silahlar için gerekli birimlerle harekete geçilmiştir. Silah ve mühimmat kaçakçılığına karşın gerçekleştirilen 229 operasyonda menşei farklı ülkelere ait, el yapımı, ses ve gaz tabancalarından dönüştürülen silahlar ele geçirilmiştir. Irak ve Suriye üzerinden Türkiye’ye getirilen ve illegal yollardan satışa sunulan bu silahların, menşei ülkeler arasında Çek Cumhuriyeti ve Sırbistan’a ait silahların olduğu görülmüştür.

Bir diğer organize suçluluk türü olan tehlikeli madde kaçakçılığının ülkemizde önlenmesi, 2011 yılında bu yönde yapılan faaliyetlerine bakıldığında Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü arasında gerekli protokollere imza atıldığı görülmektedir. Bu maddelerin topluma karşı kullanılması halinde, düşünülenin dahi ötesinde maddi-manevi zararlara yol açabileceği gerçeği, ulusal güvenliğimizin sağlanması konusunda birçok adım atılmasını önemli hale getirmiştir. 1993 yılından itibaren KOM operasyonları kapsamında 13 olay içerisinde birtakım maddeler ele geçirilmiş ancak, TAEK’ten alınan analiz raporlarına göre

---

¹⁵⁷ KOMDB, 157.

¹⁵⁸ KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2011 Raporu” (KOMDB Yayınları, 2012), 56.

ele geçirilen bu maddelerin herhangi bir zarara sebebiyet vermeyeceği anlaşılmıştır. Yine bu dönemde Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı (TAEK) nezdinde yer alan laboratuvarlar da 150 adet üretilen radyasyon ölçüm cihazı 81 ile ve 32 ilçeye KOM tarafından dağıtılmıştır.¹⁵⁹

Her dönem ikili ilişkilerine önem veren Türkiye 2011 yılında da organize suçluluk açısından adımlar atmıştır. Avrupa Birliği ve bu kuruma bağlı olarak ilerleyen Europol için gerçekleşen bu adımlar sırasıyla şunlardır:¹⁶⁰

- Temelleri 2009 yılına dayanan “Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi’nin Güçlendirilmesi Projesi” 2011 yılında olumlu bir şekilde sonuçlandırılmıştır.
- 2010 yılında bir uygulama olarak başlanması gerektiği üzerine planlanan “Örgütlü Suçlarla Mücadelede Türk Polisi ve Jandarmasının Soruşturma Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi” 2011 yılı itibarıyla eş ülke olarak seçilen Almanya ve 6 ayı ülkede projenin hayata geçirilmesi için çalışmalar yapılmıştır.
- Türkiye açısından uyuşturucu ile mücadelede Almanya ile ikili işbirliği gözetilerek 2009 yılında planlanan başlayan “Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezinin Güçlendirilmesi/Geliştirilmesi Projesi” yine 2011 yılında olumlu sonuçlar vermiştir. Bu projenin sonuçları gözetildiğinde ülkemizin uyuşturucu ile mücadelede faaliyet alanları genişlemiş ve tam anlamıyla sorun ve çözümlerin belirlenmesine fayda sağlanmıştır.
- Europol ve Türkiye arasında karara varılan “Teknik ve Stratejik Düzey İşbirliği Anlaşması” açısından olumlu bir imaj yaratmak isteyen Europol yetkilileri, KOM Daire Başkanlığı’na ziyaret gerçekleştirmişlerdir.
- Başbakanlık onayı ile 2010 yılında uygulanmaya başlanan “Organize Suçlarla Mücadele Eylem Planı” geliştirilmesi için düzenlenen toplantılara katılım sağlanmıştır. Eylem Planı hem EGM açısından oldukça önem arz ederken, alt birimlerince de birçok çalışmalar gerçekleştirilmiştir, nihai çalışmalar KOMDB tarafından İçişleri Bakanlığı ile temas haline geçmesi ile sonuçlandırılmıştır.
- Avrupa Birliği Bakanlığı ve içerisinde KOM Daire Başkanlığı görevlilerinde bulunduğu çalışmacılar tarafından “Organize Suçlarla Mücadele Alt Sektörü Uyum Stratejisi” hazırlanmıştır.

AB tarafından yayınlanan “2011 İlerleme Raporu’nda” ise KOM Daire Başkanlığı’nın alanına giren suç türleri ile mücadelenin genel anlamda belirli ölçütlerle değerlendirildiğinde olumlu sonuçlar elde edildiği görülmüştür.

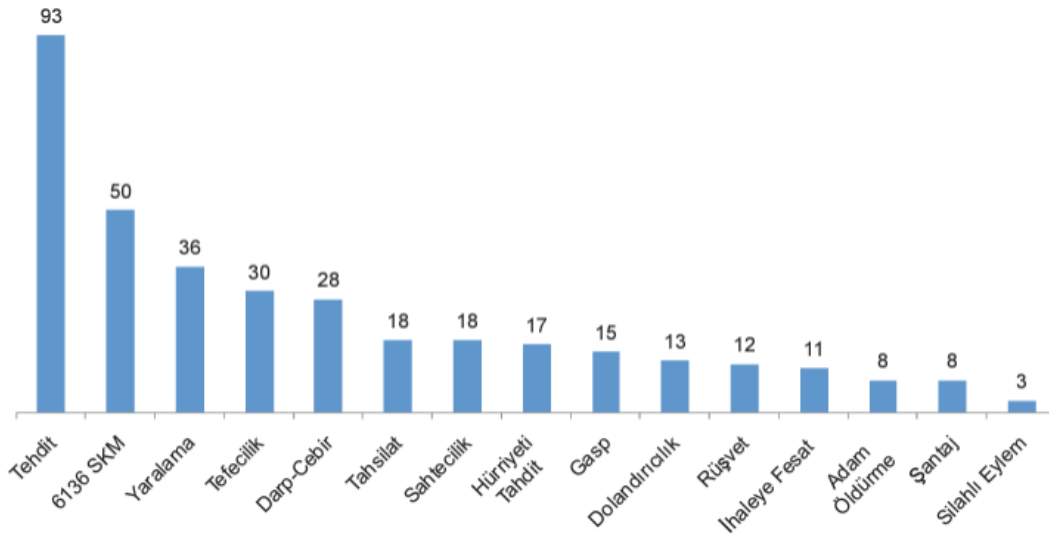
¹⁵⁹ KOMDB, 60.

¹⁶⁰ KOMDB, 95.

3.3.8 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2012 Raporu

2012 yılında organize suçlarda ve yakalanan şüpheli sayısında artış gözlemlenmiştir. Ele geçirilen şüphelilerin tahsilleri çoğunlukla ilkokul düzeyinde iken, bu dönemde önlisans-lisans düzeyinde şüphelilerin varlığı da dikkat çekmektedir. Yine şüpheli şahısların suç kaydı incelendiğinde, %32'lik kesimin daha önce suça karışma, suç işleme gibi kayıtları bulunurken, %68'lik kısmın herhangi bir suç kaydına rastlanmamıştır. Yani örgüt içerisine yeni elemanlar kazandırılmış, suç kaydı bulunmayan yeni örgüt elemanları yasal işlerin yasal olmayan yollardan yapılması için kullanılmıştır. 2012 yılı içerisinde 34 ilde operasyon gerçekleştirilmiş ve 120 suç örgütü ortaya çıkarılmış; yakalanan 3310 şüpheli kişiden 813 kişiye tutuklu yargılama kararı verilmiştir.¹⁶¹ 2012 yılı içerisinde düzenlenen operasyonlarda kolluk açısından sayısal anlamda öne çıkan suç türleri ise aşağıdaki grafikte yer almaktadır:

Grafik 3.6. 2012 Yılı Organize Suçluluk Operasyonlarında Suç Dağılımı

Kaynak: KOMDB, 91.

2012 yılında, dönemin getirdiği birtakım siyasal, sosyal veya ekonomik sorunlarla birlikte suç örgütlerinin yapılanmasında da değişiklik gözlemlenmiştir. Önceki senelerde ortak özelliklerinden dolayı bir araya gelen örgüt üyeleri, bu dönemde daha çok lider etrafında toplanmaya başlamıştır. Önceki yıllardaki ortak özellikler çoğunlukla, akrabalık ilişkisi, cezaevinde oluşan arkadaşlık ya da aynı memlekette olma (hemşerilik) idi. KOM raporlarına

¹⁶¹ KOMDB, "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2012 Raporu", 88-90.

yansıyan bu değişimin sebebi, genellikle liderlerin geçmiştekilerin aksine, organize suçluluk faaliyetlerinde dominant olmaya başlaması olarak tahmin edilmektedir. 2012 yılı raporuna yansıyan bir diğer veri ise, yerel anlamda faaliyet gösteren organize suç yapılarının sınıraşan faaliyetlerden oldukça uzak olmalarıdır. Düzenlenen operasyonlarda suç örgütlerinin uluslararası bir bağlantı kurmamakta zorlandığı ya da minimum seviye iletişim halinde oldukları anlaşılmaktadır.

Savaş ve terör gibi olaylardan sonra artış gösteren silah kaçakçılığı suçu, dönem içerisinde gerçekleşen birçok savaş nedeniyle yükselişe geçmiştir. Bölgesel anlamda ülkemizi de etkileyen bu suç türü, Irak Savaşı ve Suriye’de meydana gelen iç karışıkların etkisiyle çeşitli yollardan Türkiye’ye olumsuz şekilde yansımıştır. Ancak yerel anlamda silah kaçakçılığı mücadele operasyonları verileri göstermektedir ki, yüzdesel anlamda az bir oranda olsa geçmiş yıllara göre (%5 civarında) bir düşüş yaşanmıştır.

2012 yılı içerisinde de Avrupa Birliği uyum süreci çerçevesinde 338 uluslararası faaliyet yapılmıştır. Faaliyetler çoğunlukla Avrupa ve bir kısmı da Ortadoğu ülkeleri birlikte yapılmıştır. 2010 yılında uygulamaya başlanan, “Örgütlü Suçlarla Mücadelede Türk Polisi ve Jandarmanın Soruşturma Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi” 2012 yılında başarıyla tamamlanmıştır. Avrupa Birliği özelinde uluslararası kuruluşlarla temas halinde olması ise sadece 2012 yılı verilerine göre %50’lik bir dilim içerisinde büyük bir paya sahip olmuştur.¹⁶² 2012 yılı içerisinde gerek yerelde gerekse uluslararası alanda KOMDB faaliyetleri, organize suçlulukla ve organize suçluluk içerisinde yer alan birçok suçla etkine ve caydırıcı mücadelesini sürdürmüştür. Alt birimleri arasında düzenlediği “Stratejik Araştırmalar Kurulu Toplantıları” ile örgütlü suçlarla mücadelede toptan başarı elde etmeyi hedeflemiştir.

3.3.9 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2013 Raporu

2013 yılı içerisinde KOMDB verilerine göre 126 organize suç örgütüne operasyon düzenlenmiş, 2.811 şüpheli yalanmış ve 653’ü tutuklanmıştır. Küreselleşme ile beraber olumsuz etkileri ile gündeme gelen teknoloji, örgüt elemanları tarafından 2013 yılında oldukça aktif kullanılmıştır. Teknolojik gelişmelerin örgüte sunduğu fırsatları oldukça iyi değerlendirilen elemanlar, farklı faaliyet alanları ve bu alanlar için yeni iletişim ağlarına açılım göstermişlerdir.¹⁶³ Örgüt elemanlarının yaş aralığı değerlendirildiğinde genellikle orta yaş seviyesinde elemanlara rastlanırken, genç ve orta yaş üstü kişilerinde aktif olduğu görülmektedir. Söz konusu yaş

---

¹⁶² KOMDB, 132-35.

¹⁶³ KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2013 Raporu” (KOMDB Yayınları, 2014), 85-87.

aralığı ise çoğunlukla %48 oranla 31-45 yaş aralığında kişiler iken, %27 oranla 19-27 yaş aralığındaki kişiler örgüt içerisinde görülebilmektedir.¹⁶⁴

KOMDB, organize suçlarla mücadele alanında bilimsel anlamda da bu suç türünün incelenmesi amacıyla 2013 yılında, Uluslararası Terörizm ve Sınırtaşın Suçlar Araştırma Merkezi (UTSAM) ile iş birliği yapmıştır. Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen operasyonların sonucunda elde edilen veriler bu işbirliği içerisinde gündem maddesi olmuştur. Bu işbirliğinin bir sonucu olarak da “Mafya Tipi Organize Suç Örgütlerinde Eylem ve Eleman Profili” adı verilen bir rapor yayınlanmıştır.¹⁶⁵

Uluslararası ölçüde ortaklık yapılan güvenlik alanında başta Interpol ve sonrasında Avrupa Birliği olmak üzere birçok çalışmalar yürütülmüştür. Birçok bölgede farklı uluslararası kuruluşlarla güvenlik alanında yakın temasta bulunan KOMDB, 2013 yılı içerisinde Avrupa Birliği uyum programı sürecinde toplamda 377 yurtiçi ve yurtdışı faaliyete iştirak etmiştir. Diğer yandan Daire Başkanlığı 2013 yılı içerisinde aşağıda yer alan toplamda 192 faaliyete katılım sağlamıştır. Söz konusu faaliyetlere önemli ölçüde katkı sağlayan Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi (TADOC), ulusal, uluslararası ve bölgesel temalarla düzenlediği eğitim programları organize suçlarla mücadelede Türkiye'nin mücadele alanında vizyonunun gelişmesine katkı sağlamıştır.¹⁶⁶ Bu dönemde Europol ile olan temas daha çok uyuşturucu ve kaçakçılık suçlarıyla mücadele alanında yoğunlaşmıştır. Özellikle uyuşturucu alanında 2013 yılında aktif rol alan Europol, yayınladığı raporlarla KOMDB mücadelesine stratejik anlamda birçok katkı sağlamıştır. Yeni bir uyuşturucu türü olarak karşımıza çıkan ecstasy açısından bir hareketlenmenin 2010 yılında başladığını rapor etmiş, Türkiye için önemli bir pazar olması sebebiyle bu konuda Türkiye ve üye ülkelerine öngörülerde bulunmuştur.¹⁶⁷

---

¹⁶⁴ KOMDB, 88.

¹⁶⁵ KOMDB, 92.

¹⁶⁶ KOMDB, 101-2.

¹⁶⁷ KOMDB, 18.

Tablo 3.3. 2013 Yılı İçerisinde Düzenlenen Faaliyetlerde Yer Alan Kuruluşlar

ULUSLARARASI KURULUŞLAR VE AB KURUMLARI	FAALİYET SAYISI
Avrupa Birliği	22
Birleşmiş Milletler	33
İnterpol	21
SELEC	12
TAIEX	10
AGİT	10
EMCDDA	9
Avrupa Konseyi	8
NATO	7
EUROPOL	7
FRONTEX	6
EİT	5
Diğer Kuruluşlar	42
Toplam	192

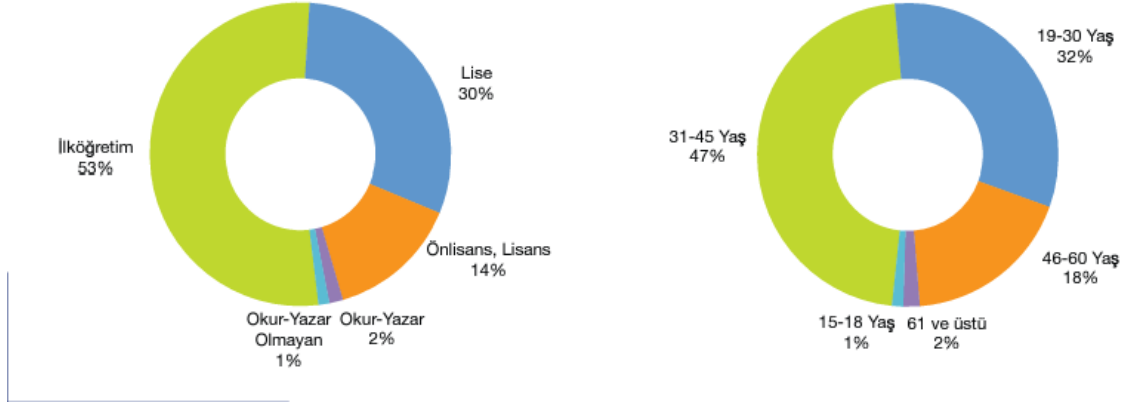
Kaynak: KOMDB, 134.

2012 yılına oranla operasyon sayısında bir düşüş yaşanırken, şüpheli şahısların tutuklu olarak adli anlamda sonuçlanması oranı da düşüşe geçmiştir. Bunun sebebi ise kolluk personelinin iyi iletişimi ve istihbarat ağının gücünden kaynaklı olan, örgütün kurulma sürecinde engellemesinden kaynaklanmaktadır. Suç örgütlerine karşı geliştirilen birçok yeni yöntem ve uygulamalar, örgütün henüz oluşum aşamasında iken kolluk kuvvetinin operasyonel faaliyetleri ve güçlü istihbarat bilgisi ile bu sürecin engellenmesini sağlamıştır.

3.3.10 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2014 Raporu

Organize suçlar doğası gereği bir tek bir suç türünü değil, çok çeşitli suçları bünyesinde barındırır. Bu durum adli soruşturma süreçlerini diğer suçlardan farklılaştırır. Adli soruşturma ve kovuşturmayla uğrasalar dahi örgütsel bağlantıların devam etmesi sebebiyle bu suçlarla mücadele her zaman zor olmaktadır. Örgütlü suç grupları, kamu güvenliğini her daim tehdit edebilmektedir. 2014 yılında 33 ilde suç örgütlerine düzenlenen 65 operasyon sonrası, 1.022 şüpheli şahıs yakalanmış ve bunların 129'ü tutuklanmıştır. Operasyonların düzenlendiği iller turistik ve ekonomik anlamda gelişmiş, bunların yanı sıra nüfus yoğunluğunun olduğu illerdir.

Grafik 3.7. Organize Suç Operasyonlarında Yakalanan Şahısların Eğitim Durumları ve Yaş Dağılımları

Kaynak: KOMDB, “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2014 Raporu” (KOMDB Yayınları, 2015), 82.

KOMDB raporlarında organize suçlarla mücadele başlığı içerisinde değerlendirilen, silah ve mühimmat kaçakçılığı özellikle Irak ve Suriye sınırlarından Türkiye’ye getirildiği varsayımlar arasında yer almaktadır. Kaçakçılık suçuna konu olan şahısların kullandığı yöntemler ise çoğunlukla, bölge coğrafyasına hakim kişilerin yardımıyla, Türkiye’ye sınır kapılarından taşımacılık yapan tır vb. araçlarda zulalama yöntemi kullanılarak kaçakçılık gerçekleştirilmektedir. Taşıma ve sınırdan geçirme süreci atlatıldıktan sonra ise organize suç gruplarının eline geçen silah ve mühimmatlar, el altından ülkemizin neredeyse her bölgesine ulaştırılmaktadır. 2014 yılı içerisinde silah ve mühimmat kaçakçılığı ile mücadele amacıyla gerçekleştirilen operasyonlar il bazında değerlendirildiğinde sırasıyla üç il; Mardin, İstanbul, Şanlıurfa şeklinde sıralanmıştır. Genel anlamda il bazında değerlendirildiğinde ise doğu ve güneydoğu illerinin ön plana çıktığı söylenebilir.¹⁶⁸

Ulusalda organize suçlarla mücadele konusunda yapılan çalışmalar 2014 yılı itibariyle sırasıyla şöyledir:¹⁶⁹

- TCK 220. Madde içerisinde yer alan suç işlemek amacıyla örgüt kurma ile mücadelede, iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması, teknik araçlarla izleme tedbirlerinin kullanılabilmesi için bir kanun teklifi hazırlanarak gerekli bakanlığa sunulmuştur.

¹⁶⁸ KOMDB, “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2014 Raporu”, 83-85.

¹⁶⁹ KOMDB, 86.

- 2013-2015 Yılları Kapsamında Organize Suçlarla Mücadelede Eylem Planında Kaçakçılık, İstihbarat, Harekât ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığı (KİHBİ) ile ortak çalışmalar sonucunda “Organize Suçlarla Mücadele Rehberi” hazırlanmıştır.
- 81 il de yer alan KOM Daire Başkanlıklarına, organize örgütler hakkında soruşturma aşamasında dikkat edilmesi gereken birtakım hususlar hakkında bilgi paylaşımı yapılmıştır.
- Silah ve mühimmat kaçakçılığı ile mücadelede KOM personeline yönelik çeşitli eğitimler verilmiş, tehlikeli madde kaçakçılığı içinde uzmanlık eğitimleri düzenlenmiştir.
- 26 ilde KOM birimi personeline ve birçok bakanlığında içlerinde bulunduğu organize suçlarla mücadele alanında eğitim verilmiştir.

Uluslararası alanda organize suçlarla mücadele açısından 2014 yılı içerisinde de hem bölgesel hem de küresel anlamda iş birliği mekanizması koordinasyonlu şekilde ilerlemiştir. Bu iş birlikleri ise KOMDB tarafından stratejik ve operasyonel olarak iki yönlü sürdürülmüştür. Organize suçların sınıraşan örgüt olarak nitelendirilmesi sebebiyle mücadele alanında birçok yönden katkı sağlayan KOMDB 2014 yılı içerisinde toplamda 258 faaliyete katılım sağlamıştır. Avrupa Birliği kolluk birimi olan Europol ile toplamda 6 faaliyete katılmıştır.¹⁷⁰ Söz konusu faaliyetlerin içeriği ise uyuşturucu ile mücadele alanında gerçekleşmiştir. Europol ile organize suçluluk alanında iş birliği hemen hemen 2012 yılı itibariyle suç alanında seyrini değiştirerek uyuşturucu suçuna yönelmiştir.

3.3.11 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2015 Raporu

Organize suç grupları, işlemek istedikleri belirli suçları belirli bir yapılanma etrafında şiddet, cebir, şantaj, alıkoyma, korkutma, yıldırma ve tehdit gibi yollara başvurarak gerçekleştirir. Asıl amaçları maddi ve manevi anlamda güç kazanmak olan bu grupların bir diğer hedefi de topluma güçlü olduğunu gösteren bir mesaj vermektir. Maddi güç bir yana grubun manevi anlamda toplumdaki destek alması hem eleman kazanmasına, hem topluma sempatik gözükmesine, hem de gerçekleştirmek isteği faaliyetleri daha kolay suçlarını işleyebildikleri görülmektedir.

KOMDB, 2015 yılı içerisinde 31 ilde 86 operasyon gerçekleştirilmiş, 118 şüpheli şahıs tutuklanmıştır. Her ne kadar operasyonlar oldukça başarılı olsa da 3 senelik raporlar baz alındığında operasyon-şüpheli- tutuklu sayısında düşüş olduğunu söylemek mümkündür. Düzenlenen operasyonlarda sırasıyla en fazla görülen organize suçluluk türleri ise; tehdit, 6136 SKM, adam yaralamak, tefecilik, gasp şeklindedir. Suçun yoğunluğuna göre yapılan bu sıralama dikkate alındığında, organize grupların en az cezai hasar alacağı suç tiplerini tercih

---

¹⁷⁰ KOMDB, 125.

ettiği görülmektedir. Tabii amaçlarını gerçekleştirmek için bu suç türlerinin dışına da çıkarak adam öldürme, darp etme, hürriyete tehdit gibi pek çok suçları da amaçlarına giden yolda mubah görmekteyizler.¹⁷¹

2015 yılı içerisinde KOMDB, ulusal anlamda iş birliğini azimli şekilde sürdürmüştür. Bu bağlamda organize suçlar ve silah kaçakçılığı için önemli adımlar atılmıştır.¹⁷²

- Organize suçlarla mücadele kolluğun mücadele etkinliğini maksimum seviyeye çıkarmak amacıyla mevzuatta birtakım düzenlemeye gidilmiştir. Bu düzenleme ile TCK 220. Maddesinde yer alan suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu, CMK 128. Madde (Taşınmazlara, hak ve alacaklara el koyma tedbirleri), CMK 135. Madde (İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması tedbirleri), CMK 140. Madde (Teknik araçlarla izleme tedbirleri), düzenlenerek katalog suçlar içerisinde yer alması için mevzuat teklifi hazırlanarak Adalet Bakanlığı'na bildirilmiştir.
- KOM Daire Başkanlığı ve KİHBİ koordinasyonu ile hazırlanan “Organize Suçlarla Mücadele Rehberi” 2015 tarihinde illerde yer alan KOM birimlerine dağıtılmıştır.
- Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK), İçişleri Bakanlığı, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, Genelkurmay Başkanlığı ve EGM içerisinde yer alan istihbarat birimlerine “Organize Suçlarla Mücadele Eğitimi” vermiştir.
- İngiltere’de organize suçlarla mücadele eden NCA (National Crime Agency) birimi, “Mafya Tipi Organize Suç Örgütleri ve Silah-Mühimmat Kaçakçılığı” başlıklarının yer aldığı uluslararası bir eğitim düzenleyerek KOM Daire Başkanlığı merkez ve il biriminde toplam 25 personelin katılımı sağlanmıştır.
- 2015 yılı içerisinde organize suçlar ve silah- mühimmat kaçakçılığı ile mücadele çalışmaları kapsamında operasyonlar sonrasında elde edilen verilere dayanarak doya analiz çalışması yapılmış, tespitler KOM birimlerine gönderilmiştir.

2015 yılı içerisinde KOM Daire Başkanlığı, ikili ya da çok taraflı olmak üzere faaliyetlere katılım göstermiştir. Uluslararası ya da bölgesel anlamda raporlara yansıyan bu kurumlar, sınıraşan suçlarla mücadelede yeni görevler üstlenmiştir. Özellikle Türkiye’nin sıcak temaslar kurduğu bölgesel örgütler birçok anlaşma zemininde bir araya gelerek polisiye işbirliğini karşılıklı irtibat görevlileri atayarak daha güvenilir ve etkin hale getirmişlerdir.

Avrupa Birliği özelinde değerlendirme yapılacak olursa, Türkiye ile olan entegrasyon süreci sebebiyle ilişkiler olumlu seyir izlemiştir. Özellikle uyum süreci içerisinde KOM içerisinde mevzuat değişikliklerinin yapılması, ilgili personele gerekli eğitimlerin ve bilgi akışının

---

¹⁷¹ KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2015 Raporu” (KOMDB Yayınları, 2016), 51-55.

¹⁷² KOMDB, 58.

sağlanması, sınıraşan suçlarla mücadelede AB projelerinden yararlanılması ilişkileri ileri seviyelere taşımıştır. Avrupa Birliği ile olan ilişkiler kapsamında katılım sağlanan etkinlik başlıkları, "Para Sahteciliğine Karşı Mücadele", "3. Uluslararası Avro'nun Sahteciliğe Karşı Korunması", "Yolsuzluğun Soruşturulması ve Önlenmesi", "İnsan Ticareti Mağdurlarının Korunması" başlıklı birçok projeye farkındalık oluşturması adına katılım sağlanmıştır.¹⁷³

3.3.12 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2016 Raporu

Organize suçluluk, yasaları görmezden gelerek, etrafında toplandığı kişi veya kişilerle yüksek kazançlarını gerçekleştirmek için toplumsal hayatı olduğu gibi toplumun birçok değerlerini sekteye uğratmaktadır. Türkiye'de organize suçla mücadele 90'lı yıllardan bu yana kolluk kuvvetlerinin personelini bu alanda uzmanlaştırmak için gerek mevzuatta gerekse diğer hukuki alanlarda birçok değişiklik yapmaktadır. Organize suçlarla mücadelede KOM birimleri il ve ilçe örgütlenmeleri ile önemli varlık göstermektedir.

KOM Daire Başkanlığı tarafından gerçekleşen organize suçlarla mücadele operasyonları sonucunda, aşağıda haritada yer alan yoğunluğuna göre koyu mavi olan kısımlar organize suçluluk operasyonlarının fazla olduğu illeri göstermektedir. Büyükşehirlerde daha fazla etkili olduğu görülen gruplar, aynı zamanda da denize kıyısı bulunan illeri tercih etmeleri kaçakçılık işlerinin daha kolay yapılabilmesi sebebinden istifade etmek mümkündür. Diğer taraftan Karadeniz bölgesinde Samsun ve Trabzon toplamda 2 operasyonun gerçekleştiği iller olarak haritada yer almaktadır. Karadeniz bölgesinde kaçak silah ya da el yapımı silahların oldukça yaygın olması bunun başlıca sebepleri arasındadır. Her yıl yayınlanan rapor içerisinde yer alan operasyon-şüpheli- tutuklu üçlüsü bu dönemde de düşüş yaşanmıştır. Düzenlenen operasyonlarda analiz edilen suç türlerinin sıralamasında ise değişiklik olmuştur. Önceki senelerde tehdit ve şahısların kaçak silah bulundurması ilk sıralarda yer alırken 2016 yılı için nitelikli yağma ve kasten adam öldürme suçları başta yer almıştır. Örgüt elemanları faaliyetlerini yerine getirmek ve lidere karşı itibar kazanmak amacıyla kullandıkları yöntemlerde uç noktalara gitme yoluna daha çok başvurmayı tercih etmişlerdir.¹⁷⁴ Organize suçlarla mücadele kapsamında KOM Daire Başkanlığı, 2016 yılı içerisinde 17 ilde 32 operasyon düzenlemiş, 606 şüpheli şahıstan 207 şahsı tutuklamıştır.

---

¹⁷³ KOMDB, 86-88.

¹⁷⁴ KOMDB, 52-55.

Harita 3.1. Organize Suç Örgütü Operasyonlarında 2016 Yılı İllere Göre Dağılımı

Kaynak: KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2016 Raporu” (KOMDB Yayınları, 2017), 47.

KOM Daire Başkanlığı 2016 yılı içerisinde organize örgütlerle mücadelesinde birtakım yeni çalışmalar eklemiştir. Bunlardan birkaçı, örgütlere düzenlenen operasyonlarda elde edilen bilgiler analiz çalışması yapılarak ilgili birimlere yönlendirilmiştir, 2015 yılında Adalet Bakanlığı’na sunulan katalog suçlar arasında yer alması gereken suçlar Resmî Gazete’de yayınlanarak onaylanmıştır, 81 ilde görev yapan KOM birimleri örgüt elemanlarının iletişim bilgilerinin güncellenmesi için çalışmalar gerçekleştirmiştir. 2016 yılı için Europol özelinde yapılan iş birliği çalışmaları ise şunlardır:¹⁷⁵

- 3 Mart 2016 tarihinde Europol tarafından düzenlenen Hollanda’da düzenlenen “Sınır Ötesi Nakit Para Hareketi Stratejik Toplantısı” başlıklı etkinliğe KOM Daire Başkanlığı iştirak etmiştir.
- 2016 yılı Mart ayı içerisinde yine Europol tarafından Hollanda’da düzenlenen “Rus Organize Suç Örgütleri Konferansı” başlıklı etkinliğe katılım sağlanmıştır.
- Ciddi ve Organize Suç Değerlendirmesi (SOCTA) Çalışma Grubu konusu ile düzenlenen 24 Kasım 2016 yılında Avrupa Polis Ofisi (Europol) davetiyle katılım gerçekleştirilmiştir.

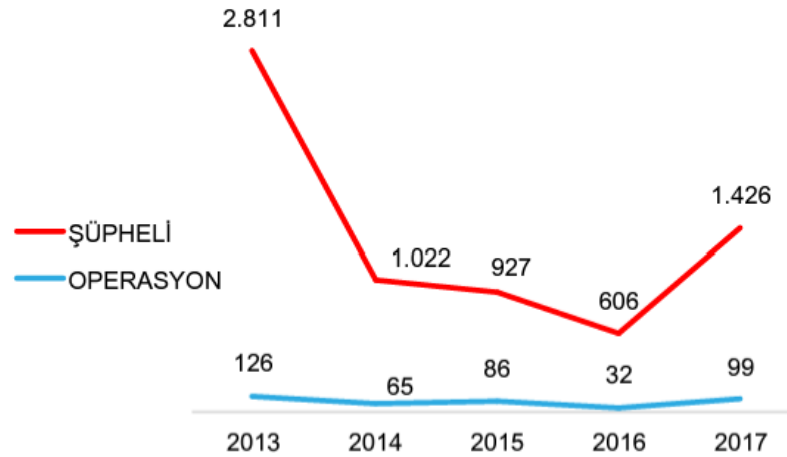
¹⁷⁵ KOMDB, 82.

Uluslararası iş birlikleri nezdinde Türkiye açısından en önemli nokta uluslararası bilgi değişimini sağlayacak bir ağ oluşturabilmektir. Türkiye bu anlamda hem bölgesel hem de uluslararası alandan polisiye işbirlikleri için yeni açılımlar hedeflenmektedir. Ülkelerin ortak mücadelesi sonucu operasyonel ve stratejik bağlar kuvvetlenecek, böylece mücadele alanında her dönem hızlı temaslar kurulabilecektir.

3.3.13 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2017 Raporu

KOM Daire Başkanlığı, Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlükleri ile il ve ilçe bazında ilk başlarda bölgesel anlamda faaliyet gösteren örgütlerin daha sonra ulusal ve nihayetinde yerele dönüştüğü analizini yapmıştır. Bu bağlamda örgütlerin bölgesel faaliyet gösterdiği dönemlerde bir nevi örgütün faaliyetlerine ket vurarak ulusala kaymaması, yenilerinin oluşmaması için 2017 yılında çalışmalar gerçekleştirerek, uygulamada olması adına çalışmıştır. Söz konusu çalışmalar kapsamında ise 36 ilde 99 operasyon düzenlenmiş, hukuki işlem yapılan 1.426 şahıs arasından 477'si tutuklanmıştır.¹⁷⁶

Grafik 3.8. Organize Suçlarla Mücadelede Son 5 Yıllık Şüpheli ve Operasyon Sayıları

Kaynak: KOMDB, 53.

¹⁷⁶ KOMDB, "Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2017 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2018), 52-53.

Organize suçlarla mücadelede, ele geçirilen 1.426 şüpheli şahsın, 105 kişisi kamuda görev yapan personel olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer yıllara oranla örgütle işbirliği yapan kamu personeli sayısı, 2013 yılından bu yana neredeyse hiç azalış göstermemiştir. Türkiye bu anlamda farklı bir yaklaşım sergilemeli, kamu personeli olarak görev yapan ve görevimi kendi emelleri için hiçe sayan kişileri daha ağır cezai yaptırımlarla cezalandırmanın önünü açmalıdır. Yerelde organize suçlarla mücadelede 2016 yılı KOM Daire Başkanlığı çalışmaları, devam etmiş, 2 farklı organize suç grubuna analizler yapılarak ilgili birimlere gönderilmiştir, bölgesel veya ulusal grupların yeniden yapılanmaması için gerekli çalışmalar yapılmış, silah ve mühimmat kaçakçılığı konusunda bu suç türü ile rant elde etmeye çalışan gruplar üzerinde analizler yapılarak deşifre edilmeleri sağlanmıştır.¹⁷⁷

2016 yılında yaşanan sosyal, siyasal, ekonomik ve dış ilişkilerdeki gerginlikler, Türkiye için toparlanılması uzun sürecek bir dönemin başlangıç noktası olmuştur. Yaşanan darbe teşebbüsü ve diğer gerilimler kolluk kuvvetlerinin faaliyetlerini oldukça etkilemiş, bu dönemde KOM Daire Başkanlığı durgun bir dönem geçirmiştir. Buna rağmen yine de ikili ve çok taraflı iş birliklerine devam etmiştir. 2017 yılında BM, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) ve INTERPOL ile birçok alanda sıcak temaslarda bulunmuştur. Polisiye iş birliği sadece kolluk alanına değil aynı zamanda ülkelerin kamu diplomasisinin gelişmesine de katkı sağlamıştır. AB ile Türkiye ilişkilerinde her ne kadar olumsuzlarla ilerlenmiş olsa da KOM Daire Başkanlığı kendi üzerine düşen uyum süreci uygulamalarında deneyimlerini ve bilgi paylaşımını süresiz sağlamıştır.¹⁷⁸

3.3.14 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2018 Raporu

Organize suçlar, ulusalda toplumun barış ve huzur ortamına bir tehdit iken, günümüzde evrensel barışı da tehdit eder hale gelmiştir. 2018 yılı içerisinde 48 ilde 162 organize suç operasyonunun düzenlenmesi ile sonuçlanmıştır. 162 operasyonda ele geçirilen 2.209 şahsın 793'ü tutuklanarak adli işlemler başlatılmıştır. Operasyon-şüpheli-tutuklu sayıları gözetildiğinde ise 2014-2018 yılları arasında 2018 yılında her birinde artış olduğu gözlemlenmiştir. Toplamda 2.209 operasyondan ise 37 kamu görevlisinin organize suçlara karıştığı tespit edilmiştir. 48 il içerisinde düzenlenen operasyonlarda, İstanbul, Ankara, Antalya ve Tekirdağ'ın ilk sıralarda yer almaktadır. Bu iller ekonomik gelişmişlik ve nüfus yoğunluğuna bağlı olarak suç oranlarının arttığı illerdir.

Organize suçlarla mücadelede KOM Daire Başkanlığı 2018 yılında ulusal anlamda birtakım çalışmalar gerçekleştirmiştir. İlk olarak her sene olduğu gibi organize suç operasyonlarında elde edilen bilgilerden, analiz çalışması yapılarak gerekli birimlere bilgi notu yazılmıştır. İl ve

---

¹⁷⁷ KOMDB, 58.

¹⁷⁸ KOMDB, 85-88.

ilçe KOM birimleri aynı kararlılıkta, toplumun refah ve düzeninin sürdürülmesi için var olan organize suçluluk grupların ve yeniden bir yapılanmanın oluşmaması için mücadele konusunda çalışmalarını sürdürmüştür. Bu çalışmaların sonucu ise il ve ilçe KOM birimlerinde gelen fotoğraf ve resimlerle raporda yansıtılmıştır.

Uluslararası kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirlikleri ise özellikle suç ve suçlu ile mücadele noktasında birçok yönden katkı sağlamıştır. Diğer taraftan ülkeler, hem bölgesel hem de küresel olarak işbirliklerine olan ihtiyacını ciddi anlamda sorgular duruma gelmiştir. Özellikle dünya barışı için önem arz eden Birleşmiş Millet (BM), Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO), Ekonomik İşbirliği Örgütü (ECO) ile kurulan sıcak temaslar, Türkiye'nin birçok suç türü ile mücadelesine hem dönem ileri seviyeye taşımıştır.¹⁷⁹

3.3.15 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2019 Raporu

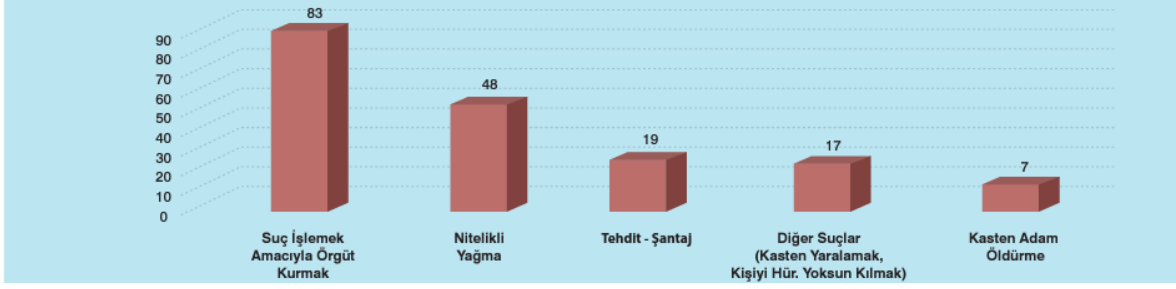
2019 yılında KOM Daire Başkanlığı tarafından yürütülen organize suçlarla mücadele stratejisiyle, birçok örgütün faaliyetine ket vurmuş, sayısız örgüt üyelerine ve grup faaliyetlerine karşı deşifreler yapılmıştır. Bu kapsamda 46 ilde organize suç örgütlerine karşı 174 operasyon düzenlenerek, 80 mafya türevi grup çökertilmiştir. Operasyonlar sonrasında yakalanan 2.040 şüphelinin 748'i tutuklanmıştır.¹⁸⁰ Operasyon düzenlenen il sayısı ve şüpheli sayısı 2018 yılı ile kıyaslandığında, %10'luk bir artış gözlemlenmiştir. Toplam operasyon sayısının illere göre yüzdesel dağılımı incelendiğinde İstanbul, Ankara başta olmak üzere bu iki büyükşehir yakın ve kıyı şeridi içerisinde yer alan illerin (Adana, Mersin, Antalya Muğla, İzmir) toplam operasyon sayısında %60'lık kısmı oluşturmuştur. Özellikle metropol illerde organize örgütlerin bu tarz faaliyetlerini sürdürmeleri, her türlü olanağın bu illerde sağlanmasından kaynaklanmaktadır.

Grafik 3.9. Organize Suç Operasyonları Kapsamında 2009 Yılında En Çok Rastlanan Suç Türü

---

¹⁷⁹ KOMDB, "Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2018 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2019), 109.

¹⁸⁰ KOMDB, "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2019 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2020), 79-80.

Kaynak: KOMDB, 84.

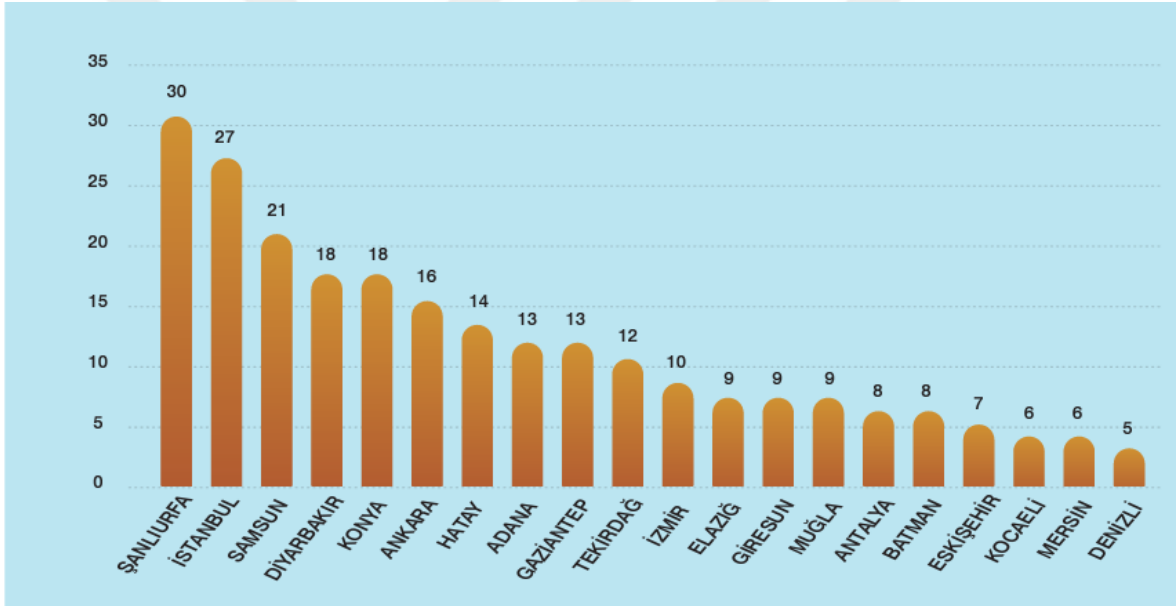
Organize suç örgütlerinin suçun işlenme sıklığına ve yoğunluğuna göre 2019 yılına ait veriler yukarıdaki grafikte sıralanmıştır. 2019 raporlarında, 2018 yılına oranla “suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna karşı gerçekleştirilen operasyonların %19 düştüğü görülmektedir. Diğer yandan yukarıdaki grafik nezdinde, 2018 yılına oranla nitelikli yağma, tehdit-şantaj, diğer suçlar ve kasten adam öldürme suçlarına karşı düzenlenen operasyonların ise ortalama %7 arttığı görülmektedir. Netice olarak deşifre edilen grupların tekrar farklı merkezlerde ya da tutuklu yargılanan kişilerin hapisanelerde faaliyetlerine bir şekilde devam ettiği söylenebilir.

Organize suçlarla mücadele başlığı altında ele alınan, silah ve mühimmat kaçakçılığı konusu 2019 yılında son 5 yılın en çok operasyonu ve şüpheli sayısı ile sonuçlanmıştır. Silah ve mühimmat kaçakçılığın yönelik 365 operasyonda 752 fabrikasyon yapımı silah, 156 el yapımı ve 452 kurusıkı, toplamda 1.360 silah ele geçirilmiştir.¹⁸¹ İl bazında silah ve mühimmat kaçakçılığı yüzdelere bakıldığında ise Ege Bölgesi, Marmara Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu illerinin ağırlıkta olduğu görülmektedir. Organize örgütlerin de yoğunlukta olduğu bu bölgeler ve iller, yine nüfus ve ekonomik gelişmiş yönünden aynı noktada birleşmektedirler. Son dönemlerde bireysel silahlanmanın giderek artması ve bunun nedenleri arasında gösterilebilecek dış tehlikelere karşı bir koruma içgüdüğü gereksinimi ya da reklamlar ve filmlerin özendirilmede etkili olduğu görülmektedir. Türkiye’de giderek artan bireysel silahlanma sayıları hem Emniyet Genel Müdürlüğü hem de Jandarma Genel Komutanlığı personelleri tarafından sorumluluk bölgeleri kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Sayısal verilere bakıldığında ise 2018 yılında, Türkiye’de her 100 kişiden 15,8’i silah sahibidir. Diğer yandan bu oran içerisinde ruhsatsız silahların ruhsatlı silahlara oranla daha fazladır.¹⁸²

¹⁸¹ KOMDB, 84-86.

¹⁸² Ahmet Yasintimur ve Gökhan İbrahim Ögünç, “Bireysel Silahlanma ve Şiddet: Ateşli Silah Şiddetinin Güncel Durumu” 1, sy 11 (2022): 173.

Grafik 3.10. 2019 Yılında Silah ve Mühimmat Kaçakçılığı Operasyonunun En Fazla Düzenlendiği İller

Kaynak: KOMDB, 87.

Uluslararası iş birliği açısından organize suçlarla mücadele, 2019 yılında bölgesel ve uluslararası düzeyde ve birçok alanda ilerleme göstermiştir. Europol faaliyetleri kapsamında ise “stratejik antlaşma”nın dışında “operasyonel antlaşma” imzalanması için Dışişleri Bakanlığı ve KOM Daire Başkanlığı iş birliği doğrultusunda ortak çalışmalar yapılmıştır. Europol ile bu yönde yapılan toplantılara Türk yetkililer katılım sağlamıştır. Europol ile Türkiye 9 faaliyette bir araya gelmiştir. Avrupa Birliği içerisindeki birimlerin faaliyetleri dikkate alındığında Europol özelinde önemli bir orana (%42) tekabül etmektedir. Ayrıca TADOC benzeri görev üstlenen, Avrupa Birliği Kolluk Kuvveti Eğitim Ajansı (CEPOL) tarafından

düzenlenen programlara her sene olduğu gibi KOM Daire Başkanlığı tarafından düzenli bir katılım sağlanmıştır.¹⁸³

3.3.16 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2020 Raporu

2020 yılı içerisinde KOM Daire Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen operasyonlar değerlendirildiğinde, daha önceki yıllarda olduğu gibi, nüfus ve ekonomik yönden gelişmiş illerin ilk sıralarda yer aldığını söylemek mümkündür. Organize suçlar pek çok suçu bir arada bulundurması bakımından adeta bir şemsiye gibidir. Organize suçlardan, insan kaçakçılığı, silah ve mühimmat kaçakçılığı vb. suç türlerini çoğunlukla kıyı şeridinde gerçekleştirir. Ancak özellikle kaçakçılık yaptığı ürünler için İstanbul, Ankara, Adana, Muğla, Mersin, Antalya illeri satış için bir pazar olarak görülmektedir.¹⁸⁴ Özellikle doğu illerinde ise Ermenistan, İran, Irak ve Suriye sınırları, diğer yandan küreselleşme ile sınırların geçirgenliği, suç örgütlerinin fırsata dönüştürüp çıkar elde edeceği alanlardır. Öyle ki; silah ve mühimmat kaçakçılığı en fazla sınır ülkelerden Türkiye'ye birtakım yöntem ve usullerle geçirilmektedir. 2020 yılında yapılan operasyonlara dair veriler ele alındığında ortaya çıkan sonuçlar şunlardır:¹⁸⁵

- 46 ilde 176 organize suçluluk operasyonu gerçekleştirilmiş, 2.676 şüpheli şahsa adli işlem yapılmıştır. Operasyonlar kapsamında yakalanan 2.373 şahıstan 891 kişi tutuklanarak işlem yapılmıştır.
- —2019 yılı ile 2020 yılı kıyaslandığında, %1' lik şüpheli sayısından %16' lık, tutuklu sayısında ise %19' luk artış görülmektedir.
- —Gerçekleştirilen operasyonlar suç türüne göre incelendiğinde, %57' lik oranla Suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, %18 oranla Nitelikli yağma, %13' ü Tehdit ve şantaj, %10 Kasten yaralamak ve hürriyetten yoksun kılmak suçu, son olarak %2 oranla kasten adam öldürme suçlarının 2020 verilerinde dağılım göstermiştir.
- —TCK Madde 220 kapsamında gerçekleştirilen operasyonlarda artış gösteren, Tehdit-Şantaj, Kasten yaralamak, Kişiyi hürriyetinden yoksun kılmak vd. suçların operasyon yüzdesinde 2020 yılına göre artış göstermiştir. Bunun başlıca sebebi ise KOM Daire Başkanlığı tarafından operasyonel faaliyetlerin sonucunda elde edilen verilerle gerekli analizlerin yapılarak daha fazla proje ve strateji geliştirilmesinden kaynaklanmaktadır. Bu kapsamda organize suçluluk örgütleri henüz oluşum aşamasında iken deşifre edilmekte, istihbarat biriminin daha detaylı çalıştığı görülmektedir.

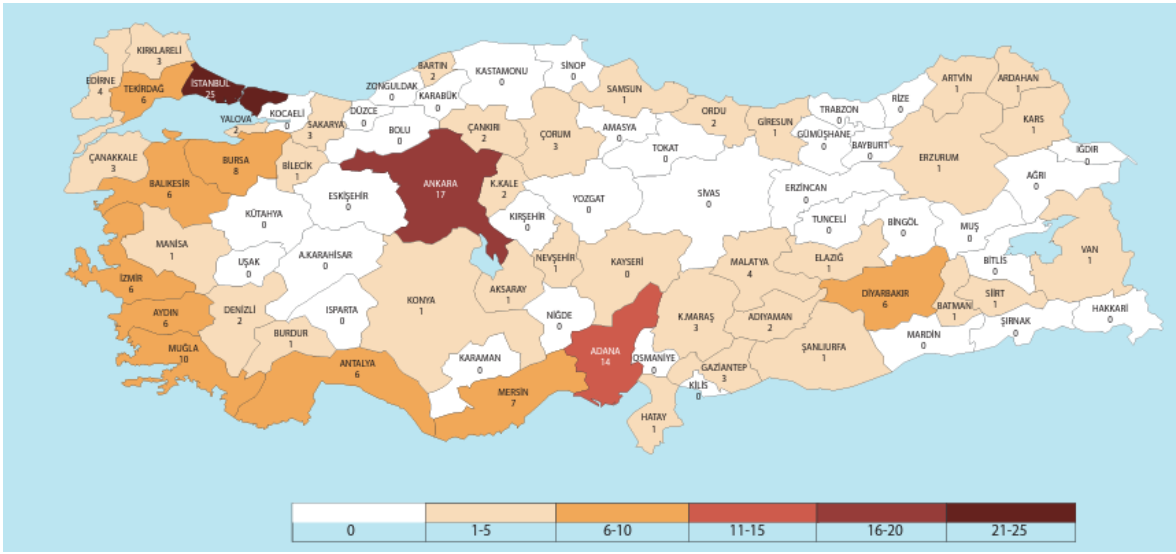
---

¹⁸³ KOMDB, "Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2019 Raporu", 134-37.

¹⁸⁴ KOMDB, 83.

¹⁸⁵ KOMDB, "Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2020 Raporu" (KOMDB Yayınları, 2021), 80-81.

Harita 2.3. Suç Örgütlerine Yönelik İl-Bölge Bazında Düzenlenen Operasyonlar

Kaynak: KOMDB, 82.

Türkiye'nin bulunduğu jeopolitik konum sebebiyle, birçok organize örgüt için fırsat değer yandan sınır ülkeler sebebiyle her türlü suç için geçiş güzergâhı konumundadır. Bu nedenle bölgesel ve uluslararası alanda işbirliklerine her dönem önem vermekte, yeni işbirlikleri için de gerekli adımları atmaktan çekinmemektedir. Bu anlamda BM, Interpol, NATO gibi güvenlik alanında ileri gelen kuruluşlar ve alt birimleri ile gerekli diplomasi kurulumaktadır. Organize suçlarla mücadele için bütün kurum ve kuruluşların desteği alınarak 2016 yılında Başbakanlık makamı tarafından onay alınarak "Organize Suçlarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı" 2016-2021 yıllarını içeren rapor hazırlanmıştır. Söz konusu rapor ülkemizin ve kolluk birimlerinin organize suçlarla mücadelesinde verdiği önemi kanıtlar niteliktedir.¹⁸⁶

¹⁸⁶ KOMDB, 141.

2020 yılı içerisinde AB ile ilişkiler oldukça stabil devam etmiştir. 2021 KOM Daire Başkanlığı raporları içerisinde Europol ile olan polisiye iş birliği konusunda herhangi bir veri sunulmamıştır. Raporda sadece Europol ile iş birliği kapsamında “Operasyonel İşbirliği Antlaşması” görüşmelerinin 2020 yılı içerisinde de sürdürülmüş olduğu yer almıştır. AB ile ilişkilerimiz uzun yıllara dayanmakta olup, herhangi bir konuda anlaşmazlık çıkması durumunda her iki tarafından bu ilişkiye üyelik penceresinden bakması sebebiyle günümüzde bu ilişki devam etmektedir.¹⁸⁷

3.4 TADOC Eğitim Programları ve Organize Suç İle Mücadelede Polise Katkısı

Günümüzde teknolojik ve kültürel gelişler suç alanında da yeni eğilimler getirmiş ve ortaya çok sayıda yeni suç türü çıkmıştır. Özellikle organize suçlar bağlamında değişen ve gelişen organize suçluluğun takibinin yapılması, faillerinin bulunması oldukça zor hale gelmiştir. Bu bağlamda Emniyet Teşkilatı’nda bu alanda görev yapan personele yeni suç trendleri ile mücadele edilmesi amacıyla gerekli eğitimlerin verilmesi, kurumun organize suçlulukla mücadelesinde daha başarılı olabilmesi için bu alanda yapılması gereken eğitim kurumu kurma düşüncesini hızlandırılmıştır.

Uluslararası mücadelede iş birliğini, ulusal zararın en aza indirilmesi için hızlandıran Türkiye, 26 Haziran 2000 tarihinde Ankara’da, Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı’na bağlı bilimsel gelişmeleri takip ederek, stratejik mücadeleye dönüştürecek “Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi (TADOC)” kurulmuştur.¹⁸⁸

Kuruluş tarihinden birkaç ay sonra eğitimlerine başlayan TADOC, iş birliği içerisinde bulunduğu bölgesel kuruluşlarla ve Balkan ülkelerinde Türkiye ile ikili anlaşması bulunan ülkelerin polisle eş değer görev yapan birimlerine uyuşturucu madde suçları, kaçakçılık ve organize suçlar alanında eğitimler vermiştir. Söz konusu eğitimlerden yurt içinde ise bu eğitimlerden faydalana kurumlar sadece Emniyet Genel Müdürlüğü değil aynı zamanda Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığıdır.¹⁸⁹ TADOC bölgesel ve uluslararası anlamda kanun uygulayıcı birimlerin farkındalıklarını artırmayı hedeflemektedir. Ancak sadece belirli alanlarda eğitim veren bir akademik kurum değil, kendi içerisinde de araştırma merkezleri bulunmaktadır. Nitekim kendi içerisinde güncel gelişmelerin takip edilmesini sağlayan, bilimsel anlamda araştırmalar ve yayınlar yapan merkezleri barındırmaktadır.

---

¹⁸⁷ KOMDB, 133-36.

¹⁸⁸ KOMDB, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2000”, 141.

¹⁸⁹ Dilek Özkayacan, “TADOC Akademisinin Organize Suç Örgütleri İle Mücadele Rolü”, 2019, 6, <https://www.egm.gov.tr/tadoc/akademik-yayinlar>.

Ulusal ve uluslararası alana eğitimleriyle katkı sağlayan TADOC, her iki anlamda da vizyonunda da değindiği hedeflerini gerçekleştirme eğilimindedir. İlk olarak ulusal anlamda ki hedefleri, ülkemizde ve birçok ülkede giderek büyüyen bir tehdit haline gelen uyuşturucu ve organize suçların mücadelesinde görev alan kişilerin bilgi ve tecrübe sahibi olmasını sağlamak, bu alanda çalışan araştırma merkezlerini desteklemek, uluslarda uygulanması planlanan eğitim programlarının koordine edilmesi hedeflerinden bir kaçına örnek olarak gösterilmektedir. Uluslararası alanda ise, bölgenin gereksinimleri doğrultusunda işbirliği içerisinde bulunduğu kuruluşların bağlantılarıyla ülkelerin uyuşturucu ve organize suçla mücadele alanındaki personelin ihtiyaçlarını karşılamaktır.¹⁹⁰ Kuruluşundan bu yana vizyonuna katkı sağlayan TADOC, 1.338 ulusal eğitim programı gerçekleştirmiş, toplamda 46.368 kursiyer personel katılım sağlamıştır. TADOC' un programlarında verdiği eğitimler, KOM Daire Başkanlığı'nın mücadelesini sürdürdüğü suç türlerine karşı gelişmesinde ve yeni stratejiler için çalışmalar yapmasında, rolünün çok fazla olması yadsınamayacak kadar fazladır. Sadece 2017 yılında organize suçlarla mücadele eden personele, "Organize Suçlarla Mücadelede Planlı Çalışma Yöntem ve Stratejileri", "Organize Suç Soruşturmaları Yerinde Eğitim" ve "Örgütlü Suç Soruşturmaları Eğitimi" başlıklı programlar düzenlenmiştir.¹⁹¹

KOMDB bünyesinde görev yapması belirlenen personel TADOC' ta bir aylık kursa tabi tutulmaktadır. Verilecek olan eğitim kapsamında uygulanan temel eğitim programları şunlardır:¹⁹²

- Uyuşturucu Üretim ve Tüketim Bölgeleri,
- Türkiye'nin Uyuşturucu Kaçakçılığına İlişkin Politikaları ve Kaçakçılık Rotaları,
- Uyuşturucu Maddelerinin Tanımı ve Sınıflandırılması,
- Uyuşturucu Maddelerin Kullanımı ve Etkileri,
- Uyuşturucu Kaçakçılığı ile Mücadele Teknik ve Yöntemleri,
- Sahtecilik,
- Teknik İstihbarat ve Operasyon,
- Organize Suçlar,
- Suç Analizi,
- İnsan Kaçakçılığı ve İşçi Simsarlığı,
- Olay Yeri İnceleme,
- Parmak İzi,
- Silah ve Mühimmat Kaçakçılığı,
- Uyuşturucu Suçları ve Adli Evrak Tanzimi,

---

¹⁹⁰ KOMDB, "Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Daire Başkanlığı 2001 Raporu", 96.

¹⁹¹ KOMDB, 72-74.

¹⁹² KOMDB, "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2000", 145.

- Sahtecilik ve Kalpazanlık,
- Örgütlü Suçlarda Mülakat ve Sorgulama,
- Birlikte Yaşam Kültürü ve Empati,
- Beden Dili ve İletişim,
- Polisin Yetkileri, Temel Hak ve Özgürlükleri,
- Kültür ve Tabiat Varlıkları Kaçakçılığı,
- Kontrollü Teslimat,
- Mali Suç Operasyonları,
- Kredi Kartı Sahteciliği,
- Çıkar Amaçlı Suç Örgütleri Hukuku,
- Karaparanın Aklanması ve Suçları,
- Ekonomik Suçlar,
- 1918 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kaçakçılık Suçları,
- Vergi Kaçakçılığı Suçları,
- Nitelikli Dolandırıcılık.

Yukarıda sıralanan TADOC bünyesinde geniş bir yelpazede verilen eğitimler, personelin operasyonel ve stratejik mesleki bilgisi açısından oldukça önemlidir. Özellikle organize suçluluk başlı başına birkaç suç içerisinde barındırmakta oluşu sebebiyle yapısı gereği oldukça değişken ve yayılması açısından aktiftir. Personelin sorumluluk alanında olan bu suçlardan olumlu sonuçlar alabilmenin eğitimsel açıdan desteklenmesi ve sadece uluslarda kalmayıp uluslararası alanda da eğitimler verilmesi hem KOMDB hem de TADOC içerisinde eğitim veren uzman kişilerin alanındaki başarısını artırmaktadır.

Yasadışı madde kaçakçılığında bulunduğu konum nedeniyle üst safhada olumsuz etkilenen ülkemiz, insanlığa karşı büyük bir suç olan bu suçla mücadele için uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi yönünde adım atmıştır. Uyuşturucu kaçakçılığının yanı sıra, kara para aklama, organize suçlar adı altında yer alan birçok suçla operasyonel ve stratejik anlamda bu alanda görev yapan kolluğun uzman ve profesyonel kişiler tarafından eğitim alması zorunlu hale gelmiştir. Ulusal anlamda belirtilen suçlar karşısında da birtakım yasal düzenlemelere giden Türkiye, bu alanda alınabilecek ve diğer ülkelere katkı sağlayabilecek eğitimleri de ihmal etmemiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Organize suçlar artık sınırları aşarak farklı ülkeleri ve bölgeleri etkilemekte ve her geçen gün bu suçlar farklı bir boyut kazanmaktadır. 1900'lü yıllardan itibaren literatür de tartışma konusu haline gelmiş, günümüzde literatürde zengin bir birikim oluşmuştur. Aynı zamanda bütün dünyayı ilgilendiren bir konu olduğu için devletlerin birlikte mücadele etmek zorunda kaldığı bir alan olmuştur. Özellikle 1990'lı yıllardan sonra "sınır" olgusu ile ilişkilendirilerek, sınıraşan suçlar olarak da adlandırılan bu örgütlü suçlar hem ulusal hem de uluslararası düzeyde büyük bir sorun olarak etkilerini hissettirmektedir.

Türkiye'ye demografik anlamda sarsan, neredeyse 50-60 yıldır devam eden kentleşme olgusu, kültür değişiminin yanı sıra farklı bir yaşam tarzına adaptasyon sağlama sürecinde birçok problemi beraberinde getirmiştir. Öyle ki köy yaşamında kendi kendilerine yeten ve otonom bir yapıya sahip olan kentleşme olgusunda yer alan gruplar, kentlere geldiklerinde işsizlik, ekonomik anlamda bunalım ve alışma konusunda ise oldukça zorluk yaşamışlardır. Tam olarak da bu noktada kendilerine adeta kurtarıcı, devlet ve halk arasında bir köprü görünümü gibi işlevlere sahip olduğunu göstermeye çalışan organize suç grupları devreye girmiştir. Organize suçluluğun ülkemizde kökenleri ele alındığında her dönem değinilen konuların özelinde ya da benzer olaylar meydana gelmiş, tüm bu sebepler sonucunda da yolsuzluklar başlamıştır. Değnilmesi gereken bir diğer konu ise özellikle 80'li yıllarda zirveyi gören organize suçluluğun, liberal ekonomiye geçiş sürecinde kara-para aklanması, ülkede yer alan genç nüfusun organize gruplara başka deyişle mafyalara sempati duyması, ani bir şekilde zengin insan sayısının artması ve politikacıların ise makamlarını zenginleşme faaliyetlerine bir araç olarak kullanması palazlanarak devam etmiştir. Toplumda hayal etmediğinden daha fazla destek alan organize suçluluk, devlet tarafından da bu durumun fark edilmesinden sonra süreç daha farklı ilerlemiş ve hukuksal anlamda düzenlemelere gidilmiştir.

Sınıraşan nitelikte faaliyet gösteren bu organize suç grupları, belirli bir ülkede faaliyet göstermesine rağmen diğer ülkelerde marj oranının daha yüksek olacağı düşüncesi ve faaliyetlerinin sonucunda yakalanma riskinin oldukça düşük olduğu ülkeler ve bölgeleri tercih etmektedir. Ülkeler bu suç gruplarıyla mücadele ederken bölgesindeki ülkelerin risklerini de hesaba katmalıdır. Aynı zamanda düzensiz göçmenlikle göç eden grupların farklı ülkelerde gettolar oluşturarak organize suçluluk faaliyetine devam edebileceğini göz önünde bulundurmalıdır. Tam da bu noktada ülkeler uluslararası suç niteliği kazanan bu suç türleri ile polisiye iş birliğini ciddiye almalıdırlar.

Sınıraşan suçların önlenememesi sorunu, gelecekte bu problemin farklı boyutlara ulaşacağını habercisidir. Bu nedenle kolluk birimleri içerisinde bu suç türü ile mücadele eden personel, organize suç gruplarının değişen dünyaya hızlı adaptasyonunu örnek almalı, küresel anlamda bilgi akşını daha ulaşılabilir kılmalı, hepsinden daha önemlisi yetkililerin mücadelecı birimlere kolaylık sağlaması gerekir. Gelecekte öngörülemeyen sonuçlarla karşılaşmamak için, sınıraşan

faaliyetler gösteren gruplar KOM Daire Başkanlığı tarafından yapılan analizler gibi, küresel anlamda da bu tarz analizler yapılarak iş birliği yapan ülkelere dağıtılmalıdır. Ülkelerarasında oluşacak bu yönetim sınıraşan faaliyetleri engelleyecek, yeni organize grupların ortaya çıkmasını önleyecek ve bu grupların küresel iletişim ağını hasara uğratacaktır. Suç örgütleriyle tam anlamıyla profesyonel bir mücadele 1998 yılında KOM tarafından başlatılarak, kamuoyuna da yıllık raporlar halinde sunulması, organize suçların ciddiye alınması gerekliliğini ve organize suçun değişen ivmesine karşı ulusal duruşumuzu açıklamaktadır.

Türkiye'nin bulunduğu jeopolitik konum, birçok suç türü için geçiş güzergâhı oluşturmakta böylece kaçakçılık, yolsuzluk gibi suçların işleminde ilgi çekici hale gelmiş ve yapılanmalarını sürdürebileceklerini uygun bir ortam gibi gözükmiştir. Bir diğer açıdan Türkiye'nin konumu itibarıyla hem Asya hem de Avrupa ile köprü vazifesi görmesi ve bunların yanı sıra Ortadoğu ülkelerine sınırının bulunması organize suç grupların gelişmesi ve kaçakçılık faaliyetleri için uygun bir ülke olarak tercih edilmesini sağlamıştır. Diğer yandan Türkiye ile kara sınırına sahip olan birçok ülkede meydana gelen iç savaşlar ya da sınır savaşları da bu suç türlerinin yayılcı politikasına fırsat veriş, ülkemiz organize suç grupları için güzergah (transit) ve merkez ülke olması sebebiyle de daha yoğun mücadele yöntemleri gerektirmiştir. Günümüzde hala izleri görülen Suriye iç savaşı sonrası, Türkiye önemli sayıda göç almış, sınırda terör örgütlerinin tehdidi sebebiyle birçok harekât düzenlemiş ve savaştan fayda sağlamak isteyen şahısların kaçakçılık faaliyeti için hedef ülke haline gelmiştir. Özellikle Irak ve Suriye'den daha çok zulalama yöntemiyle ülkemize getirilen silah ve mühimmat, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede daha kapsamlı ve etkin iş birliğini gerekli hale getirmiştir. Bu bağlamda Türkiye, sınır ülkelerden aldığı tehdidi minimum hasarla engellemek için bu denli kanlı ve sert coğrafyada, bölgesel ve uluslararası iş birliklerini maksimum seviyeye getirmiştir.

Ülkemizde organize suçlulukla mücadele, farklı güvenlik birimleri tarafından sürdürülmüş ve neticeye bakıldığında ise olumlu sonuçlarda alınmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü kapsamında atılan ilk adım sadece organize suçluluğun istatistiksel anlamda maksimum seviyede olduğu 16 pilot il seçilmiş ve 1998 yılı itibarıyla Organize Suçlar Şube Müdürlüğü olarak faaliyete başlamıştır. Ancak organize suçluluğun daha yaygın olduğu kanısına varılması ile beraber aynı yıl 80 ilde de Organize Suç Şube Müdürlükleri kurulmuştur. 1998 yılı itibarıyla daha profesyonel bir strateji ve organizasyon ile çalışmaya devam eden mücadeleye istihbarat desteği sağlamak amacıyla İstihbarat Daire Başkanlığı içerisinde de Organize Suçlar Şube Müdürlüğü kurulmuştur. Personele sağlanan bu çalışma ortamı, istihbarat bilgisi ile koordine içerisinde çalışılmasına, çoğu organize suç grubuna operasyon yapılarak adli işlem başlatılmasını sağlamıştır. Ülkemizde organize suçlulukla mücadele konusunda kolluğun örgüt üyelerine hızlı ve daha etkin şekilde ulaşması, yeterli delillerin de toplanmasıyla beraber, ceza soruşturmaları 2000 yıllarında giderek artmıştır.

2000'li yıllarda oldukça azimli ve operasyonel anlamda genişleyerek ilerleyen organize suçlarla mücadele MİT'in de katılımıyla daha etkin hale gelmiştir. Ülke içerisinde profesyonel anlamda yürütülen bu mücadele aynı yıllar içerisinde özellikle yurtdışına kaçan firari suç örgütü üyelerinin bulunması amacıyla da uluslararası alanda aktif rol oynamıştır. Yurtdışında benzer görev yapan birimlere karşılıklı uzmanlar gönderilmiş, Türkiye'de görev yapan personele TADOC programı kapsamında yurtdışında da eğitimler verilmiş, en önemlisi "Uluslararası Bilgisayar Destekli Acil Müdahale Sistemi" faaliyete geçirilmiştir. Nitekim uluslararası alanda da mücadele ağına katılan Türkiye, dönem içerisinde aranan birçok örgüt üyesini yakalayıp, bu kişiler hakkında adli işlem yapılmasını sağlamıştır.

Bugün organize suçlulukla ilgili uluslararası iş birliği bir ihtiyacın ötesinde bir zorunluluk haline dönüşmüştür. Uluslararası ilişkilerde giderek ön plana çıkan çok taraflı iş birlikleri ve bölgeselleşme hareketleri son zamanlarda revaçtadır. Uluslararası politikada yer alan birçok dinamiğin ülkeler açısından rollerinin yeniden belirlendiği ve payların dağıtıldığı bu yenedünya düzeninde, ülkelerin attığı adımlar ve vizyonunu ne yönde geliştireceği belirlediği hedeflerle doğru orantılıdır. Devletlerarasında kurulan stratejik ve gerekirse operasyonel yakınlaşmalar, birçok boyutu içinde barındırmaktadır.

Türkiye organize suçluluk mücadelesinde ortak çıkar ve değerler etrafında, uluslararası ve bölgesel anlamda kurumlarla birleşen ülkemiz, Birleşmiş Milletler (BM), Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü (NATO), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), İslam İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi (SELEC), Avrupa Birliği (AB) başta olmak üzere güvenlik ve savunma politikasını sağlam temellere dayalı sürdürmektedir. Küresel güvenliği tehdit edebilecek her duruma karşı güçlerini tek bir çatı altında toplayan ülkeler, uluslararası suçlarla mücadelede de bölgesel ve uluslararası kurumlardan büyük ölçüde destek beklemektedirler. Türkiye daima uluslararası iş birliklerine sıcak bakmakta, göre ve faaliyet alanı içerisinde yer alan nerdeyse her faaliyete katılım göstermeye çalışmaktadır.

Tarihte uzun bir geçmişe dayanan Türkiye-AB ilişkileri, her dönem farklı bir sorunla karşı karşıya kalarak iniş çıkış yaşanmasına rağmen üyelik perspektifinde oldukça iradeli bir şekilde ilerlemiştir. Avrupa Birliği ilişkilerinden ilk başlarda etkilenmeyerek stratejik bir işbirliği ile üye olduğumuz Avrupa Polis Teşkilatı (Europol), Türkiye için Interpol benzeri bir mücadele ortaklığı olması beklenmese de ilk süreçte olumlu etkiler yaratmıştır. Nitekim geçmişten günümüze gelen üyelik müzakereleri, AB gibi bölgesel bir kurumun içerisinde yer alması gibi durumlardan dolayı öncelikleri ve hedeflerinin AB ülkeleri ve üye ülkeleri olması sebebiyle Türkiye açısından kazan-kazan politikası içerisinde yer alan bir iş birliği olmuştur.

Europol vizyonu içerisinde yer alan sınır aşırı ya da sınır ötesi suçlar kategorisinde yer alan organize suçluluk, siber suç ve terörle mücadele gibi konularda sahip olduğu bilgi merkezi sayesinde Avrupa polislik çözümleri sunmaya çalışmaktadır. Ancak bu iş birliği Europol

stratejisinde de belirttiği üzere her ne kadar üye ülkeleri içerisinde barındırsa da özellikle Schengen ile ilişkili ülkeler üzerinde durmaktadır. Ayrıca operasyonel anlamda antlaşma sağladığı ülkelerle daha yakın temaslar kuran Europol, stratejik anlamda iş birliklerini daha az önemsemektedir. Türkiye'nin ise stratejik bir ortağı olan Europol, stratejik anlaşma çerçevesinde karşılıklı çıkara yönelik bilgi alışverişine, karşılıklı bilimsel zeminde kolluk kuvvetleri arasında temasın sağlanmasına ve eğitim alanında ortaklık için olanak sağlamıştır. Türkiye'nin, genel Europol stratejisindeki yeri ve önemi ise stratejik ve operasyonel anlamda Europol tarafından iş birliği yapılan ülkelere gizlidir. Europol açısından Türkiye'nin konumu ve olumsuzluklar karşısındaki duruşu, komşu ülkelerle olan ilişkilerinin sıfır sorun politikasını benimsemesi, hepsinden en önemlisi güvenlik alanında bölgesel ve uluslararası iş birliklerine Türkiye'nin önem atfetmesi, Europol ve Türkiye ilişkilerinin gelişmesinde zemin hazırlamıştır.

Bu çalışmada ortaya konulmaya çalışılan Emniyet Genel Müdürlüğü birimi olarak çalışan KOM Daire Başkanlığı'nın sadece ulusalda kalmayarak uluslararası alanda da organize suçlar bağlamında girişimlerde bulunmasının başarılı veya başarısız olduğunu gerekçelerle değerlendirmektir. Bu bağlamda Europol ile organize suçlar başlığı altında ilerleyen Türkiye'nin sadece ulusal anlamda polis iş birliğine verdiği önem açısından başarılı olması, AB ile Türkiye'nin üyelik sürecinde, güvenlik politikalarının geri planda kaldığını söylemek mümkündür. AB üyelik sürecinde, uyum sağlanması gereken bazı alanlarda Türkiye elini taşın altına koymasına rağmen sürecin hem yurtiçinde meydana gelen politik sebeplerden hem de Türkiye'ye sunulan uyum kriterlerinin yerine getirilmesinden kaynaklanan bir dönem oluşmuştur. Her ne kadar Europol bunlardan ayrı olarak düşünülse de Türkiye ile olan iş birliği sürecinde AB üyeliği sebebiyle diğer başlıkların gölgesinde kaldığı görülmektedir. Europol Sözleşmesi'nin 4. maddesinde yer alan mücadele noktasında üye ülkelere sunduğu kriterlerin uygulanması açısından Türkiye'nin yükümlülüklerini yerine getirildiğini söylemek mümkündür. Özellikle irtibat görevlileri bilgi akışının sağlanmasında polisiye iş birliğinin hayati bir görev yapmaktadır. Öte yandan Türkiye'ye sunulan müktesebat maddelerine uyum sağlayan ve uygulayan ülkemiz, bütünleşme konusunda Europol ile tam olarak birliktelik sağlayamamıştır.

Tezin ana hedefini belirleyen Europol ve Türkiye arasındaki iş birliği organize suçlarla mücadele konusunda beklenen başarıyı gösteremediği söylenebilir. Özellikle 2005 yılı ile tam anlamıyla Europol ile Türkiye arasında stratejik anlaşmanın imzalanması 2004 yılında başlamasına rağmen ilk 5 yılda beklenen verim alınamamıştır. Bu noktada özellikle Türkiye'nin azmi ve çabası ile gerçekleşen süreç, sonrasında oldukça monoton devam etmiştir. Interpol gibi dünya çapında görev yapan birimin eksikliklerinin giderilmesi açısından benzer hedeflerle görev yapan Europol'un, henüz tam anlamıyla global anlamda bilinmemesi, yaptığı görevi geri planda bırakmaktadır. Çalışmanın yazım süresince ele alınan tarihi ilişkiler de göz önüne alındığında, birçok kararın sadece kâğıtta kaldığı, uygulama sürecine geçildiğinde ise askıda kaldığı görülmektedir. AB üyesi olmayan ancak stratejik ve teknik açıdan bir iş birliği yürüten

Türkiye, Avrupa açısından önem arz eden kilit bir durumdadır. Interpol-Europol Daire Başkanlığı içerisinde görev yapan personelin ve diğer ülkelerde Türkiye'yi temsil eden irtibat görevlilerinin temasının bu noktada artırılması gerekmektedir.

Uluslararası alanda en büyük adli polis teşkilatı olarak kurulan Interpol, suç alanında uluslararası suçlarla mücadele amacıyla kurulmasına rağmen tüzüğü gereği siyasi, askeri, dini ve ırki içerikli eylemlere müdahale edememesi sebebiyle birçok ülkeyi geri adım atmaya yönlendirmiştir. Nitekim Interpol denilince, uluslararası suç ile mücadele çok kapsamlı bir mücadele ağını akıllara getirirken, ülkelerarasında kriz boyutuna ulaşabilecek siyasi veya diğer yasaklanan maddelerde aranan suçlunun yakalanması ve Interpol yardımıyla ele geçirilmesi açıkta kalmaktadır. Bu nedenle kuruluş amacını karşılayamamakta, ülkelerin ise suçlulukların iadesi konusunda artık farklı boyutlara yöneldiğini söylemek mümkün olmaktadır. Uluslararası Kriminal Polis Örgütü karşısında, bölgesel faaliyet gösteren Europol'ün aynı amaçlarla kurulması, devletlerin farklı arayışlarını karşılar nitelikte olmuştur. Ancak küresel olana karşı kurulan bölgesel polis mücadelesi, zaman içerisinde adını duyurmuş ancak bölgeselin dışında global bir seviyeye ulaşma konusunda yetersiz kalmıştır. Bu nedenle Europol, üyelik bakımından yalnızca bölgesel bir ilerleme değil, daha geniş yelpazede varlığını idame ettirmelidir.

Küreselleşmenin, her alanda sunduğu imkânların sebebiyle organize suçluluk açısından gelecek yıllarda da beklenmeyen ve ülkeler tarafından istemeyen sonuçlar doğurmaya devam edeceği aşikârdır. Özellikle teknolojinin gelişimi ile organize örgütlerin iletişimsel bağlarının kuvvetlenmesi, önümüzdeki dönemlerde kolluk personelinin işini oldukça zorlayacaktır. Organize suçlarla mücadelesini maksimum seviyeye çıkartmak isteyen devletler, yerelde organize suçluluğun ortaya çıkış nedenlerine kulak asmalı, genelde ise organize suç örgütlerinin merkez ülke olarak faaliyet gösterip, farklı ülkelere gelir sağlanmasını istihbarat ağı ile çözmelidir.

Sonuç olarak Türkiye, Europol ile ilişkilerde azimli şekilde mücadele etmesine rağmen temas kurulması ve stratejik anlamda beklenen verimi elde edilememiştir. Zamanla iş birliği açısından dışa bağımlı hale gelecek olan Europol, küresel anlamda bir açılım sergilemek zorundadır. Özellikle Avrupa için gelecekte güvenlik açısından tehdit oluşturabilecek ülkeler ve üçüncü ülkeler kategorisinde yer alan Türkiye gibi ülkelerle maksimum seviyede ilişki için gereken adımlar atılmalıdır. Organize suçlara düzenlenen operasyonlarda şüpheli ya da tutuklu olarak ele geçirilen kişilerin ülkeler arasında var olan hukuksal zeminde farklılıklar, Avrupa ülkelerindeki serbest dolaşım hakkı, bireylerin kendi ülkelerine iade edilmesi konusunda çıkarların üstün gelmesi en büyük engel olarak karşımıza çıkmaktadır. 21. yüzyılda organize suçlarla mücadelede devletlere çok daha farklı stratejiler geliştirme ve iş birliği yapma yükümlülüğü ortaya çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

Kitaplar ve Makaleler

Abadinsky, Howard. *Organised Crime*. Boston: Cengage Learning, 2017.

Akar, Atilla. *MAFYA: Yer Altının Kriminal Efendileri*. İstanbul: Timaş Yayınları, 2008.

Akgüç, Barış. "Europol Analiz Çalışma Dosyaları (AÇD) Ve Europol Bilgi Sistemleri", sy 56 (2008).

———. *Europol Avrupa Kolluk Birimi*. Ankara: EGM Basımevi, 2014.

Argün, Uğur. "Küreselleşme Süreci Bağlamında Organize Suç Örgütlerindeki Değişim Karşılaştırılmalı Analizi". Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, 2013. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://acikerisim.uludag.edu.tr/bitstream/11452/2096/1/333915.pdf.

Arıboğan, Ülke Deniz. *Globalleşme Senaryosunun Aktörleri*. İstanbul: Der Yayınları, 1996.

Aydın, Aykut. "Türkiye'de Organize Suçlar İçerisinde Narkotik Suçlarının Yeri ve Durumu". Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2006.

Benyon, John. "Policing the European Union: The Changing Basis of Cooperation on Law Enforcement". *International Affairs (Royal Institute of International Affairs)* 3, sy 70 (1994): 497-517.

Borricand, Jacques. "Crime Organise Et Cooperation Europeenne". *Revue internationale de criminologie et de police technique*, 1992.

Bresler, Fenton. *INTERPOL*. United Kingdom: Sinclair-Stevenson Ltd, 1993.

Bruggeman, Willy. "Policing and Accountability in a Dynamic European Context". *Policing and Society* 12, sy 4 (2002): 259-73.

Bunyan, Tony. *The Europol Convention*. A Statewatch publication, 1996.

———. *Trevi, Europol and the European State*. Londra: Statewatch, 1993.

Casagran, Cristina Blasi. "The New Europol Legal Framework: Implications for EU Exchanges of Information in the Field of Law Enforcement", 2017, 149-69.

Cengiz, Mahmut. *Türkiye'de Mafya Tipi Organize Suçlar*. Ankara: EGM KOM Dairesi Başkanlığı Yayınları, 2005.

———. *Türkiye'de Organize Suç Gerçeği ve Terörün Finansmanı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.

Cinoğlu, Hüseyin, ve İ.Dinçer Güneş. "Organize Suçla Mücadelede Temel Noktalar ve Polisin Rolü". İçinde *Organize Suçlarla Mücadele ve Polis*, 1. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2003.

Clutterbuck, Richard. *Terrorism, Drugs and Crime in Europe after 1992*. London: Routledge, 1992.

Cretin, Thierry. *Mafias Du Monde*. Paris: Puf, 1997.

Çelik, Hayati. "Avrupa Birliği'nin Adalet, Özgürlük Ve Güvenlik Faslı: Türkiye Üzerine Etkileri". *Kırkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, KÜSBD, 9, sy 2 (2019): 481-512.

Çokaklı, Fikri Serhad. "Ekonomik Kriz ve Türkiyede Organize Suçlar". Master's Thesis, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2020.

Çulcu, Murat. *Derin Suçun Küresel Otoritesi*. İstanbul: E Yayınları, 2008.

Elsen, Charles. "From Maastricht to The Hague: the politics of judicial and police cooperation". *ERA Forum* 8 (2007): 13-26.

Erdem, Mustafa Ruhan. *Ceza Muhakemesinde Gizli Soruşturma Tedbirleri*. 1. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2001.

Fırat, Muhammet. "Değişim Sürecinde Türkiye'de Organize Suçluluk Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma". *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* 4, sy 4 (2015): 946-64.

Fijnaut, Cyrille, ve Letizia Paoli. *Organised Crime in Europe: Concepts, Patterns and Control Policies in the European Union and Beyond*. Netherlands: Springer, 2004.

Finckenauer, O. James. *Mafia and Organized Crime: A Beginner's Guide*. Oxford: Oneworld Publications, 2007.

Geleri, Aytekin. "Organize Suçların Ortaya Çıkışı ve Gelişimi: İtalyan-Amerikan Mafyası Üzerine Bir Çalışma". İçinde *Ankara Organize Suçlarla Mücadele ve Polis*,. Seçkin Yayıncılık, 2003.

Geleri, Aytekin, ve Hakan İleri. *Organize Suçlarla Mücadelede Gizli ve Örtülü Yaklaşımlar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2003.

Gökpinar, Mahmut. "Sosyal Ve Kriminal Boyutlarıyla Organize Suç". *TBB Dergisi* 18, sy 60 (2005): 214-34.

Gregory, Frank. "Policing transition in Europe: The role of EUROPOL and the problem of organized crime" 3, sy 11 (1998): 287-305.

Güçlü, İdris, ve Halil Akbaş. *Suç Sosyolojisi*. 3. bs. Ankara: Gazi Kitabevi, 2023.

Güner, Sedat. *Organize Suç Örgütleri Kara Para ve Aklanması*. Ankara: Bilgi Yayınevi, 2003.

Güreşçi, Ertuğrul. "Türkiye'de Köyden Kente Göç ve Düşündürdükleri", *Sosyo Ekonomi*, C. 15, sy Özel sayı (2015): 126-35.

Güvel, E. Alper. *Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması*. 1. bs. Ankara: Roma Yayınları, 2004.

Hagan, E. Frank. "'Organized Crime and Organized Crime: Indeterminate Problems of Definition'" 9, sy 4 (2006): 127-37.

İçel, Kayıhan. *Avrupa Birliği Uyum Süreci Bağlamında Organize Suçlulukla Mücadele*. İstanbul: Beta Basım Yayın, 2002.

İçli, Tülin Günşen. *Kriminoloj*. Ankara: Martı Kitap ve Yayınevi, 2004.

- Karakoç, Enderhan. "Basının Kamuoyunu Oluşturma Fonksiyonu (Örnek Olay: Susurluk)". *Selçuk İletişim* 2, sy 2 (2002): 150-67.
- Karluk, Rıdvan. *Avrupa Birliği ve Türkiye*. İstanbul: Beta Basım Yayın, 1998.
- Kiroğlu, Başak Sezgin, ve Sezgin Sezgin. "Türkiye'de Suçun Sosyo-Ekonomik Belirleyicileri", 3, sy 5 (2023): 290-305.
- Koca, Mahmut, ve İlhan Üzülmez. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Kocasakal, Ümit. "Karapara Aklama Suçu". Doktora Tezi, İ.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000.
- Köktaş, Arif. "Avrupa Birliğine Üye Devletlerin Yeni Polis Teşkilatı: Avrupa Polis Ofisi (EUROPOL)", 2000.
- Makarenko, Tamara. "'The Ties That Bind': Uncovering the Relationship Between Organised Crime and Terrorism". İçinde *Global Organized Crime: Trends and Developments*, editör Dina Siegel, Henk van de Bunt, ve Damián Zaitch, 159-92. Organize Suç Çalışmaları. Dordrecht: Springer Netherlands, 2003. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0985-0_17.
- Özgür, E. Murat. *Türkiye Nüfus Coğrafyası*. Ankara: GMC Basın Yayın, 1998.
- Özsoylu, Ahmet Fazıl. *Yerati Ekonomisi*. Ankara: Akçağ Yayınları, 2000.
- Öztürk, Bahri, Behiye Eker Kazancı, ve Sesim Soyer Güleç. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbirleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2013.
- Paoli, Letizia. *Mafia Brotherhoods: Organized Crime Italian Style*. London: Oxford University Press, 2003.
- Saçan, Adil Serdar. *Ak Babalar Örgütü*. İstanbul: Birharf Yayınları, 2005.
- Sazak, Serkan. "Sınıraşan Organize Suçlarla Mücadelede ABD ve Türkiye Kıyaslaması: Federal Soruşturma Bürosu (FBI) ve Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)". Doktora Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, 2018.
- Sezer, Sergender, Orhan Kahya, ve Kasım Yıldırım. "Eğitim ve Suç Arasındaki İlişkinin Sosyolojik Analizi" *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, sy 2 (2022): 441-52.
- Sönmez, Nevzat. *Emniyet Teşkilatı Ve Polis Meslek Hukuku*. 5. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009.
- Tekinalp, Gülören, ve Ünal Tekinalp. *Avrupa Birliği Hukuku*. İstanbul: Beta Basım Yayın, 2000.
- Terziev, Venelin, Marin Petkov, ve Dragomir Krastev. "Eurojust Casework on Mafia-Type Criminal Organisations" 7, sy 19 (2021): 307-14.
- Urhal, Ömer. *Küreselleşen Dünyada Güvenlik*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2009.
- Yılmaz, Halil. "Organize Suç ve Ceza Adaleti Sistemi". Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Asayis Daire Başkanlığı, 1998.
- Yücel, Mustafa Tören. *Türk Ceza Siyaseti ve Kriminolojisi*. 4. Bası. Türkiye Barolar Birliği Yayınları 126. Ankara: Türkiye Barolar Birliği, 2007.

Diğer Kaynaklar

Avrupa Birliği İle İlişkiler Genel Müdürlüğü. “2003 Yılı Ulusal Programı”, 2003.

— —. “2008 Yılı Ulusal Programı”, 2008.

— —. “AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı 2001”. Avrupa Birliği İle İlişkiler Genel Müdürlüğü, 2001.

— —. “Türkiye İçin Katılım Ortaklığı Belgesi”. Devlet Planlama Teşkilatı, 2003, Erişim Tarihi:18 Haziran 2023. https://www.ab.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/Kob/Turkiye_Kat_Ort_Belg_2003.pdf.

BBC News. “Abdullah Çatlı: Susurluk skandalı nedir, 3 Kasım 1996’daki trafik kazasının ardından neler yaşandı?” BBC NEWS, 2022, Son Erişim Tarihi:11 Mayıs 2023. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-57230730>.

EGM. “INTERPOL- EUROPOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI”, 2020, Son Erişim Tarihi: 4 Nisan 2022. <https://www.egm.gov.tr/interpol/tarihce>.

— —. “INTERPOL-EUROPOL Dairesi Başkanlığı”. Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, 2013, Son Erişim Tarihi:10 Nisan 2022. <https://www.egm.gov.tr/interpol/europoltaniyalim>.

— —. “Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı”. Organizasyon Şeması, 2021, Son Erişim Tarihi:10 Nisan 2022. <https://www.egm.gov.tr/interpol/birimlerimiz>.

Emniyet Genel Müdürlüğü. “Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı”. Emniyet Genel Müdürlüğü, 2020, Son Erişim Tarihi:10 Nisan 2022. <https://www.egm.gov.tr/interpol/hakkimizda>.

— —. *Uluslararası Adli Polis İşbirliği*. 1. bs. Ankara, 2011.

European Council ve European Parliament. “REGULATION (EU) 2016/794 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 May 2016”. Official Journal, 2016, Son Erişim Tarihi: 7 Şubat 2023. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0794&qid=1675496929318&from=EN>.

European Police Office. “Ten Years Of Europol,1999-2009”. Lahey: Press Release of Europol, 2009, Son Erişim Tarihi:28 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/anniversary-publication.pdf>.

European Police Office, ve The Republic Of Turkey. “Agreement On Cooperation Between The European Police Office And The Republic Of Turkey”, 2000.

EUROPEAN UNION. “EU SOCTA 2021 SERIOUS AND ORGANISED CRIME THREAT ASSESSMENT”, 2021, Son Erişim Tarihi:30 Ocak 2023. [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf](https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf).

- Europol. "About Europol". Europol, 2023, Son Erişim Tarihi:30 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/about-europol>.
- . "Archimedes Operation". EUROPOL, 2014, Son Erişim Tarihi: 2 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/operations/operation-archimedes>.
- . "Avrupa Ciddi ve Organize Suçlar Merkezi (ESOCC)". Kurumsal Web Sitesi. EUROPOL, 07 Mart 2022, Son Erişim Tarihi:27 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-serious-and-organised-crime-centre-esocc>.
- . "Avrupa'da 'Ndrangheta Mafyasına Yönelik Koordineli Baskı". EUROPOL, 2018, Son Erişim Tarihi: 2 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/coordinated-crackdown-ndrangheta-mafia-in-europe>.
- . "Europol History". EUROPOL, 2023, Son Erişim Tarihi:27 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/about-europol/history#slide21>.
- . "Europol's 20 Most Noteworthy Operations", 2023, Son Erişim Tarihi:1 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/operations/europols-20-most-noteworthy-operations>.
- . "Internet Organised Crime Threat Assessment", 2021, Son Erişim Tarihi:25 Şubat 2023. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/internet_organised_crime_threat_assessment_iocta_2021.pdf.
- . "Largest-ever seizures of fake food and drink in INTERPOL-Europol operation". EUROPOL, 2016, Son Erişim Tarihi: 8 Nisan 2023. <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/largest-ever-seizures-of-fake-food-and-drink-in-interpol-europol-operation>.
- . "OCTA 2011 Report", 28 Nisan 2011, Son Erişim Tarihi: 18 Şubat 2023. <https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/octa2011.pdf>.
- . "Organize Suçlara Karşı Blue Amber Operasyonu, 2015 Yılında Yaklaşık 900 Kişinin Tutuklanmasıyla Sonuçlandı". EUROPOL, 2015, Son Erişim Tarihi: 14 Ocak 2023. <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/operation-blue-amber-against-organised-crime-results-in-nearly-900-arrests-in-2015>.
- . "Organized Crime Threat Assessment Report", 2008.
- . "Ortaklar ve İşbirliği". Europol, 2023, Son Erişim Tarihi: 20 Eylül 2023. <https://www.europol.europa.eu/partners-collaboration>.
- . "Services&Support". Europol, 2021, Son Erişim Tarihi:20 Eylül 2023. <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/services-support>.
- . "SOCTA 2017 Report", 2017, Son Erişim Tarihi:18 Haziran 2023. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/report_socta2017_1.pdf.

—. “Taurus Operation”. Europol, 2017, Son Erişim Tarihi: 8 Şubat 2023. <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/operation-taurus-%E2%80%93-greece-and-europol-dismantle-organized-crime-group>.

—. “TE-SAT 2007”. Netherlands, 2007, Son Erişim Tarihi: 20 Şubat 2023. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat2007_1.pdf.

Europol. *EUROPOL Intelligence Handling*. Hollanda: Europol Yayınları, 2003.

Global Initiative. “Global Organized Crime Index 2023”, 2023, Son Erişim Tarihi: 20 Eylül 2023. <https://ocindex.net/report/2023/03-global-overview-results.html>.

Interpol. “1923-How Our History Started”. Interpol, 2023, Son Erişim Tarihi: 30 Ocak 2023. <https://www.interpol.int/Who-we-are/INTERPOL-100/1923-how-our-history-started>.

—. “Member Countries”. Interpol, 2023, Son Erişim Tarihi: 22 Eylül 2023. <https://www.interpol.int/Who-we-are/Member-countries>.

“Kaçakçılık ve Organize Suç Terimleri Sözlüğü”. Ankara: TC. Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Yayınlar, 2002.

KOM. “Tarihçe ve Tanıtım”. T.C İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, 2022, Son Erişim Tarihi: 27 Aralık 2022. <https://www.egm.gov.tr/kom/baskanligimiz-tarihce-ve-tanitim>.

KOMDB. *4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu Ve Uygulaması*. Ankara: EGM-KOMDB Yayınları, 2001.

—. “Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı”. T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, 2020, Son Erişim Tarihi: 27 Ekim 2023.. <https://www.egm.gov.tr/interpol/europoluyeulkeler>.

—. “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Daire Başkanlığı 2001 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2002.

—. “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele”. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü, 2000.

—. “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2000”. KOMDB Yayınları, 2001.

—. “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2004 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2005.

—. “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2005 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2006.

—. “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2006 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2007.

—. “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2007 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2008.

—. “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2008 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2009.

—. “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2009 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2010.

—. “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2010 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2011.

—. “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2011 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2012.

—. “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2012 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2013.

- . “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2013 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2014.
- . “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2014 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2015.
- . “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2015 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2016.
- . “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2016 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2017.
- . “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2017 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2018.
- . “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2018 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2019.
- . “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2019 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2020.
- . “Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2020 Raporu”. KOMDB Yayınları, 2021.
- . “Organize Suçlarla Mücadele”. İçinde *Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele*, 5. Baskı. Ankara: EGM-KOMDB Yayınları, 2007.
- TADOC. *Kaçakçılık ve Organize Suçlar*. Ankara: İzgi Matbaacılık, 2004.
- UNODC. “The Globalization of Crime: A Transnational Organized Crime Threat Assessment”. United Nations Publications, 2010.

